

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อกำเนิดของครูชั้นประถมศึกษา
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

นางสาวรุ่งทิwa เนตรหิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

**Factors Affecting the Debt of Primary School Teachers
in Muang District, Nonthaburi Province**

Miss Rungthiwa Nathin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Economics

School of Economics

Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บัญชีที่ส่งผลกระทบต่อการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา
 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

ชื่อและนามสกุล นางสาวรุ่งทิวา เนตรทิน

วิชาเอก เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.อภิญา วนเศรษฐ
 2. ศาสตราจารย์ ดร.พอพันธ์ กุศลยานนท์

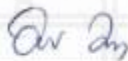
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.พจน์ พัฒนวิงสรรค์)

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิญา วนเศรษฐ)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.พอพันธ์ กุศลยานนท์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กณณา รุ่งโรจน์วณิชช์)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี

ผู้วิจัย นางสาวรุ่งทิwa เนตรหิน รหัสนักศึกษา 2556001341 ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.อภิญา วนเศรษฐ (2) ศาสตราจารย์ ดร.พอพันธ์
อุยขานนท์ ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพทั่วไปและมูลเหตุของหนี้สินของครูชั้น
ประถมศึกษา 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา 3) เสนอ
แนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา

การศึกษาใช้ข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม
ตัวอย่างจำนวน 320 คน คือ ครูชั้นประถมศึกษา ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งได้จากการ
สุ่มอย่างง่าย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา บรรยายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในรูปค่าร้อยละ และ
วิเคราะห์ข้อมูลใช้สมการถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีหนี้สินเฉลี่ยมากกว่า 1,000,000 บาท สาเหตุของ
หนี้สินตามความคิดเห็นของครูส่วนใหญ่ คือ ความต้องการส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 46.38 รองลงมา
เป็นการใช้จ่ายในครอบครัว หรือ ใช้จ่ายในการศึกษานูตร คิดเป็นร้อยละ 36.50 รายได้ไม่เพียงพอ
ต่อรายจ่าย คิดเป็นร้อยละ 9.50 เรื่องที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 3.42 โดยแหล่งการเงินที่กู้ยืมของครู
ส่วนใหญ่ คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู คิดเป็นร้อยละ 46.25 การผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนของ
ครูส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.54 และสภาพรายรับกับรายจ่าย
ของครูส่วนใหญ่ คือ รายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย คิดเป็นร้อยละ 76.56 ซึ่งจากการวิเคราะห์
พบว่าตัวแปรอิสระที่มีผลต่อปริมาณหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญร้อยละ 5
ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้กลุ่มสมรส ค่าใช้จ่ายการศึกษานูตร และหนี้สินกลุ่มสมรส ซึ่งแนวทางแก้ไข
ปัญหาหนี้สินตามความคิดเห็นของครูส่วนใหญ่ คือ การขึ้นเงินเดือน หรือเพิ่มค่าตอบแทน คิดเป็น
ร้อยละ 52.18 รองลงมาคือการให้รัฐบาลช่วยปล่อยเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ หรือไม่คิดดอกเบี้ย คิดเป็น
ร้อยละ 41.25

คำสำคัญ การก่อหนี้สิน ครูชั้นประถมศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

Thesis title: Factors Affecting the Debt of Primary School Teachers in Muang District, Nonthaburi Province

Researcher: Miss Rungthiwa Nathin ; **ID:** 2556001341; **Degree:** Master of Economics;

Thesis advisors: (1) Dr. Apinya Wanaset, Associate Professor; (2) Dr. Porphant Ouyyanont, Professor; **Academic year:** 2017

Abstract

The aims of this study were to 1) study the general condition and causes of primary school teachers, 2) study the factors affecting the debt creation of primary school teachers, 3) find the solutions for their the debt problem.

In this study, primary data were used via the questionnaire, when were used a simple random is ample and collected from 320 primary school teachers in Muang District, Nonthaburi province. The Descriptive statistics were presented as percentages, and the evaluation analysis explained the relationship among the variables using a multiple regression.

The results revealed that the teachers had the average debts more than 1,000,000 baht per person. The major causes were including ; the personal needs about 46.38 percent, Family spending and children education cost 36.50 percent, Insufficient income 9.50 percent and housing cost 3.42 percent, The major loans were mostly from the Teacher saving & credit co-operation limited 46.25 percent. The average debt payment per month was around 5,001 - 10,000 or 39.54 percent. The income and expenses of the teachers which the income was not enough to cover the expenses 76.56 percent. From the correlation coefficient analysis, the independent variables statistically significant affected the amount of the teachers debt at 0.05. These were the education level, the spouse incomes, the education expense and spouse debts. The solution for these problems, which data were obtained from teachers opinion, were mainly the salary increment or increase extra payment 52.18 percent. The government should reduce the loans with a lower interest of no interest 41.25 percent.

Keywords: Debt, Primary School Teachers, Muang District, Nonthaburi on Province

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยครั้งนี้สำเร็จไปได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อภิญญา วนเศรษฐ และ ศาสตราจารย์ ดร. พอพันธ์ อูยานนท์ ที่กรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและช่วย ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อความสมบูรณ์ตามหลักวิชาการของการวิจัย มาโดยตลอด ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวผู้เป็นกำลังใจให้มานะพากเพียรศึกษาจนสำเร็จ ขอขอบคุณ ครูชั้นประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ทุกท่านที่ช่วยตอบ แบบสอบถาม และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีจนทำให้การศึกษาวิจัยนี้บรรลุวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบ พระคุณ คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนักศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทุก ท่านที่ได้ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

สุดท้ายขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แหล่งประสิทธิ์ประสาทความรู้ ด้านวิชาการ ด้านคุณธรรม จริยธรรม กระทั่งความมูมานะ พากเพียร ที่ข้าพเจ้าได้ตระหนักว่า จะต้องมิให้มากกว่าการศึกษาในมหาวิทยาลัยปิด จึงเป็นโอกาสอันดียิ่งในการฝึกตนให้เป็นผู้มีวินัย

คุณประโยชน์ของวิจัยฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบแด่ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ ประสาทวิชาความรู้แก่ข้าพเจ้า ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีได้เอื้อนาม ข้าพเจ้าคาดหวังว่า การศึกษานี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ

รุ่งทิวา เนตรหิน

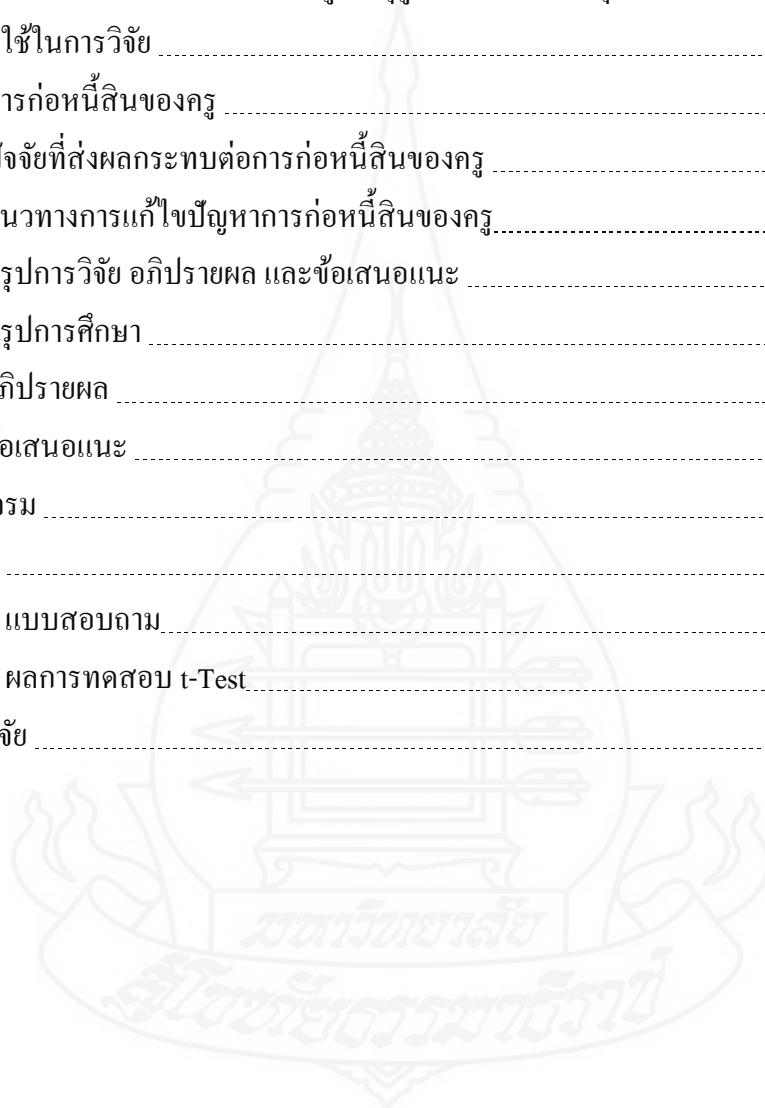
ธันวาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	6
กรอบแนวคิดการศึกษา	6
สมมติฐานการศึกษา	7
ขอบเขตของการศึกษา	7
นิยามศัพท์	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
ครู	10
แนวคิดเรื่องหนี้สิน	11
ทฤษฎีความต้องการ	13
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม	21
ทฤษฎีการบริโภค และทฤษฎีอรรถประโยชน์	28
ทฤษฎีการออม	30
ทฤษฎีการบริโภคข้ามเวลา	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
บทที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	42
ผลการศึกษาสภาพทั่วไป และมูลเหตุจูงใจหนีสินของกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย	44
การก่อหนีสินของครู	50
ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อหนีสินของครู	65
แนวทางการแก้ไขปัญหการก่อหนีสินของครู	68
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
สรุปการศึกษา	72
อภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	80
ก แบบสอบถาม	81
ข ผลการทดสอบ t-Test	90
ประวัติผู้วิจัย	94

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1	การก่อกำเนิดของข้าราชการครู 3
ตารางที่ 1.2	ร้อยละของข้าราชการครูที่มีหนี้สิน 4
ตารางที่ 4.1	จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของครูแบ่งตาม โรงเรียน 43
ตารางที่ 4.2	ครูชั้นประถมศึกษาจำแนกตามเพศ 44
ตารางที่ 4.3	อายุของครูชั้นประถมศึกษา 44
ตารางที่ 4.4	ระดับการศึกษาของครูชั้นประถมศึกษา 45
ตารางที่ 4.5	ระดับเงินเดือนของครูชั้นประถมศึกษา 45
ตารางที่ 4.6	อายุงานของครูชั้นประถมศึกษา 46
ตารางที่ 4.7	สถานภาพการสมรสของครูชั้นประถมศึกษา 46
ตารางที่ 4.8	อาชีพคู่สมรสของครูชั้นประถมศึกษา 47
ตารางที่ 4.9	รายได้คู่สมรสของครูชั้นประถมศึกษา 47
ตารางที่ 4.10	จำนวนบุตรของครูชั้นประถมศึกษา 48
ตารางที่ 4.11	การศึกษาของบุตรของครูชั้นประถมศึกษา 48
ตารางที่ 4.12	รายจ่ายการศึกษาบุตรของครูชั้นประถมศึกษา 49
ตารางที่ 4.13	จำนวนหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา 50
ตารางที่ 4.14	แหล่งการเงินที่กู้ยืมของครูชั้นประถมศึกษา 51
ตารางที่ 4.15	การผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนของครูชั้นประถมศึกษา 51
ตารางที่ 4.16	สภาพรายรับกับรายจ่ายของครูชั้นประถมศึกษา 52
ตารางที่ 4.17	อาหารประจำวันที่ได้รับประทานที่บ้านของครูชั้นประถมศึกษา 53
ตารางที่ 4.18	จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับรับประทานอาหารที่บ้านต่อวัน ของครูชั้นประถมศึกษา 53
ตารางที่ 4.19	การรับประทานอาหารนอกบ้านของครูชั้นประถมศึกษา 54
ตารางที่ 4.20	ประเภทของร้านอาหารที่ขอใช้บริการของครูชั้นประถมศึกษา 54
ตารางที่ 4.21	จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับการรับประทานอาหารนอกบ้าน ของครูชั้นประถมศึกษา 55
ตารางที่ 4.22	จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับการการเที่ยวเตร่ของครูชั้นประถมศึกษา 56
ตารางที่ 4.23	การซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อนของครูชั้น 56

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.24	ประเภทของสินค้าที่ซื้อด้วยระบบเงินผ่อนของครูชั้นประถมศึกษา..... 57
ตารางที่ 4.25	จำนวนเงินผ่อนเฉลี่ยต่อเดือนของครูชั้นประถมศึกษา..... 58
ตารางที่ 4.26	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินของครูชั้น ประถมศึกษา ในภาพรวม..... 58
ตารางที่ 4.27	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินด้านร่างกาย ของครูชั้นประถมศึกษา จำแนกรายชื่อ..... 59
ตารางที่ 4.28	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินด้านจิตใจ ของครูชั้นประถมศึกษา จำแนกรายชื่อ..... 60
ตารางที่ 4.29	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สิน ด้านสังคม ของครูชั้นประถมศึกษา จำแนกรายชื่อ..... 60
ตารางที่ 4.30	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สิน ด้านเศรษฐกิจ ของครูชั้นประถมศึกษา จำแนกรายชื่อ..... 61
ตารางที่ 4.31	ความสัมพันธ์ระหว่างการก่อหนี้สินกับผลกระทบ จากการก่อหนี้สิน..... 62
ตารางที่ 4.32	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยส่วนบุคคล มีผลต่อปริมาณหนี้..... 66
ตารางที่ 4.33	สาเหตุของการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา จำแนกตามสาเหตุของภาระหนี้สิน..... 68
ตารางที่ 4.34	ความสามารถในการแก้ไขหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา..... 69
ตารางที่ 4.35	ภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแก้ไข หรือช่วยเหลือการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา..... 69
ตารางที่ 4.36	แนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา..... 70

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ภาพที่ 2.1 ความต้องการมูลฐาน 5 ชั้น มาสโลว์	18
ภาพที่ 2.2 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยคุณภาพของการให้เงินกู้	32

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาชีพทุกอาชีพย่อมมีความสำคัญต่อบุคคล และสังคมด้วยกันทั้งสิ้น หากที่จะกล่าวอ้างว่า อาชีพใดมีความสำคัญกว่ากัน แต่ถ้าวมาพิจารณาเฉพาะวิชาชีพครูให้ลึกซึ้งแล้วจะเห็นว่า ผู้เป็นครูนั่นต้องรับภาระหน้าที่ต่อสังคม และประเทศชาติหากผู้เป็นครูปฏิบัติภาระที่ตนเองได้รับ บกพร่องผลกระทบก็จะตกไปถึงความเสื่อมของสังคม และประเทศชาติ เพราะการศึกษาเป็น พื้นฐานสำคัญยิ่งต่อความเจริญของสังคม และประเทศชาติ เพราะสังคม และประเทศชาติจะล้ำหลัง หรือก้าวหน้ามากเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ อุปนิสัยโดยส่วนรวมของคนในชาติ และสิ่งที่จะช่วยสร้างเอกลักษณ์ร่วมของคนในชาติได้คือ “การศึกษา” ซึ่งการศึกษานั้นจะก่อให้เกิด ความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ทำให้คนมีความรู้ ความเข้าใจในวิทยาการใหม่ๆ กระตุ้นให้เกิด ความคิดสร้างสรรค์ ตลอดทั้งมีเหตุผลในการแก้ปัญหาต่าง ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่ให้การศึกษา คือ “ครู” (สมนึก ปฎิทานนท์, 2547)

เพื่อตระหนักถึงความสำคัญของครู จึงขออัญเชิญพระราโชวาทของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ดังปรากฏข้อความตอนหนึ่งว่า "หน้าที่ของครูนั่นเป็น หน้าที่ที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นการปลูกฝังความรู้ ความคิด และจิตใจให้แก่เยาวชน เพื่อที่จะได้ เติบโต ขึ้นเป็นพลเมืองที่ดี และมีประสิทธิภาพของประเทศชาติในกาลข้างหน้า ผู้เป็นครูจึงจัดได้ว่า เป็นผู้มีบทบาทอย่างสำคัญ ในการสร้างสรรค์บันดาลอนาคตของชาติบ้านเมือง"

ที่ ม 1 <https://sites.google.com/site/krutubtib/khru/khwam-sakhay-khxng-khru> (สืบค้น เมื่อ 13 มกราคม 2557) และอีกตอนหนึ่งเป็นพระราโชวาทของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม ราชกุมารี ความตอนหนึ่งว่า "อาชีพครูถือว่าสำคัญอย่างยิ่ง เพราะครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนา ประเทศให้เจริญมั่นคง และก่อนที่จะพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญได้นั้นจะต้องพัฒนาคน ซึ่งก็ได้แก่ เยาวชนของชาติเสียก่อนเพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าสมบูรณ์ทุกด้านจึงจะสามารถ ช่วยกันสร้างความเจริญให้แก่ชาติต่อไปได้"

ที่มา 1 <https://sites.google.com/site/krutubtib/khru/khwam-sakhay-khxng-khru> (สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2557) จากพระราชโอรสของทั้งสองพระองค์ตามที่ได้อัญเชิญมานี้ เป็นเครื่องยืนยันให้เห็นถึงความสำคัญของบุคคลที่เป็นครูที่มีต่อความเจริญของบุคคล และประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะประเทศชาติจะมีความเจริญมั่นคงอยู่ได้ก็เพราะประชาชนในชาติได้รับการพัฒนาอย่างถูกวิธี การพัฒนาคนจะดำเนินไปอย่างถูกต้องก็เพราะมีระบบการศึกษาที่ดี และระบบการศึกษาจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพก็เพราะมีครูที่มีคุณภาพ จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่เปิดเผยผลสำรวจสภาพการณ์ค่าครองชีพของข้าราชการทั่วประเทศประจำปี 2560 พบว่าข้าราชการทุกระดับส่วนใหญ่ยังมีหนี้สินเกือบทุกครัวเรือน ประมาณ 4.4 แสนล้านบาท หรือคิดเป็น 4.7 แสนราย ถึงธนาคารออมสิน และกระทรวงศึกษาธิการ จะมีมาตรการให้ครูร่วมโครงการต่างๆ เช่น การปรับโครงสร้างหนี้ ที่มา <http://www.ryt9.com/s/mnd/2709315> (สืบค้นเมื่อ 14 กันยายน 2560)

จากสถานการณ์ปัจจุบันที่ภาวะค่าครองชีพสูง และรายได้ของครูที่ไม่สอดคล้องกับภาวะค่าครองชีพ หรือรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายนั่นเอง รวมถึงการใช้จ่ายโดยไม่คำนึงถึงความสามารถในการจ่าย โดยเฉพาะการจ่ายไปกับสิ่งของที่ไม่จำเป็น หรือเกินความจำเป็น สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ทำให้ครูเข้าสู่ภาวะการมีหนี้สินอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งประเด็นปัญหาหนี้สินของบุคลากรทางการศึกษา หรือ ครูทั่วประเทศ นับเป็นเรื่องที่ทุกรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศให้ความสนใจมาโดยตลอดเท่าที่ผ่านมาผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมได้แก่ เปลี่ยนเจ้าหนี้ให้ใหม่ หาช่องทางลดอัตราดอกเบี้ยลง หรือขยายเพิ่มต้นเงินกู้ให้สูงขึ้นเท่านั้น แต่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างสำเร็จเสร็จสิ้น จนเวลาล่วงเลยนับสิบปี จำนวนหนี้ของครูมีแนวโน้มสูงขึ้นตามระยะเวลาสวนทางกับอายุงานที่นับวันมีแต่จะลดน้อยถอยลง อีกทั้งช่องทางการเป็นหนี้ก็เพิ่มมากขึ้นประชิดติดตามครูเหมือนเงาตามตัวอีกด้วย ปัจจุบันพบว่าแหล่งเงินกู้ที่สำคัญ ๆ ของครูทั่วประเทศมาจากหลาย ๆ แหล่ง อันได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ สินเชื่อ โครงการพัฒนาชีวิตครูฯ ผ่านธนาคารออมสิน สินเชื่อ โครงการกองทุนฌาปนกิจ สงเคราะห์ช่วยเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษาฯ โครงการเงินกู้ ช.พ.ค. (การฌาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษา) ต่าง ๆ และแหล่งที่สามารถสร้างหนี้ได้ง่ายที่สุดอย่างบัตรเครดิต และกู้อีมหนี้นอกระบบ เป็นต้น

ตารางที่ 1.1 แสดงการก่อหนี้ของข้าราชการครู

ประเภทหนี้สิน	จำนวนครูเป็นหนี้ (ร้อยละ)	หนี้เฉลี่ยต่อคน (บาท)	ค่าสูงสุด (บาท)	ค่าต่ำสุด (บาท)
หนี้สินสหกรณ์ออมทรัพย์ครู	80	1,755,263	6,000,000	12,500
หนี้โครงการช่วยเหลือครู	62	1,527,473	4,600,000	20,000
หนี้บ้าน อสังหาริมทรัพย์	47	1,235,484	7,720,000	5,000
หนี้รถยนต์ จักรยานยนต์	41	358,021	1,000,000	5,000
หนี้บัตรเครดิต	36	103,365	300,000	9,500
หนี้นอกระบบ	19	153,714	550,000	5,000
หนี้สินอื่นๆ	14	324,643	805,000	7,000

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

โดยข้อมูลการให้สินเชื่อในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2559) แสดงการก่อหนี้ของสมาชิกครูร้อยละ 80 เป็นหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเฉลี่ย 1.76 ล้านบาทต่อคน ครูร้อยละ 62 เป็นหนี้โครงการช่วยเหลือครูเฉลี่ย 1.53 ล้านบาทต่อคน และเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินครูกับเกณฑ์มาตรฐาน พบว่า ครูมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน มีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน มีภาระหนี้สินสูงเกินเกณฑ์มาตรฐาน และหนึ่งในสี่ของครูมีปัญหา ชักหน้าไม่ถึงหลัง คือ มีรายได้ไม่พอใช้จ่าย แหล่งที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ตารางที่ 1.2 ร้อยละของข้าราชการครูที่มีหนี้สิน

ภาวะหนี้สิน	ทั่วประเทศ	กทม. และ 3 จังหวัด	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
ร้อยละของข้าราชการที่มีหนี้สิน	83.2	74.8	82.3	86.8	90.0	83.6
มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครอบครัวที่มีหนี้ (บาท)	1,111,425	1,046,073	962,977	1,070,349	1,343,271	1,075,000
จำนวนหนี้สินที่ผ่อนชำระต่อเดือน (บาท)	16,219	16,098	15,251	15,337	18,344	15,276
แหล่งของการกู้ยืม						
ธนาคาร หรือสถาบันการเงินต่าง ๆ	78.6	78.0	75.1	79.4	82.2	77.2
สหกรณ์/สวัสดิการของทางราชการ	72.8	67.9	72.1	73.4	79.5	68.7
กองทุนหมู่บ้าน ชุมชนเมือง	3.8	1.5	3.3	4.9	6.0	3.1
บิดา/มารดา/ญาติ พี่น้อง/บุคคลอื่นนอกครัวเรือน	11.2	10.4	10.4	11.7	13.3	9.6
การเล่นแชร์/อื่น ๆ	3.3	3.8	3.5	2.8	2.3	4.8
วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม						
เพื่อที่อยู่อาศัย	64.1	64.7	62.2	65.6	63.9	64.2
เพื่อใช้จ่ายสิ่งอุปโภคบริโภคต่าง ๆ	46.2	41.2	44.6	47.1	58.2	34.6
เพื่อซื้อหรือซ่อมแซมยานพาหนะ	47.5	40.3	44.8	53.4	52.6	45.7
การศึกษา	21.9	19.0	20.4	22.1	29.4	15.7
การลงทุนในธุรกิจของครอบครัว/ทำการเกษตร	16.1	11.8	13.0	15.0	22.6	17.7
เพื่อการลงทุนและอื่น ๆ	16.2	18.4	13.3	15.2	19.0	13.2

ที่มา: การสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. 2555 - 2559 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เงินกู้ส่วนใหญ่ถูกนำไปชำระหนี้สินเดิมในสหกรณ์และหนี้สินภายนอก ร้อยละ 78.60 รองลงมา นำไปใช้เพื่อก่อสร้าง ปรับปรุงที่อยู่อาศัย ร้อยละ 64.10 ที่เหลือนำไปใช้จ่ายในครอบครัว ร้อยละ 46.2 ซื้อมันพร้อมที่ดิน ยานพาหนะและอื่น ๆ ร้อยละ 47.50 เมื่อกระจายตามภาคพบว่า สมาชิกครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกู้เงินกับสหกรณ์สูงสุด รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ ส่วนร้อยละการมีหนี้สินของจังหวัดนนทบุรี คือ 74.80 และอยู่อันดับ 4 ในการกู้เงินกับสหกรณ์

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ากลุ่มอาชีพครูเป็นตัวอย่างส่วนหนึ่งของ กลุ่มอาชีพข้าราชการที่มีการก่อหนี้สินในระบบสหกรณ์ที่ค่อนข้างสูง ซึ่งมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเยาวชนในสังคมไทย เยาวชนขาดโอกาสที่จะได้รับการเรียนรู้จากครูผู้สอนที่มีคุณภาพ ศักยภาพ และประสิทธิภาพอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อให้ตัวครูเองเกิดสภาพปัญหาทางด้านจิตใจที่ต้องกังวลกับเรื่องหนี้สินที่ก่อขึ้นมา เกิดความทุกข์ และความเครียด ขาดการสร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ขาดการดูแลเอาใจใส่ต่อผู้เรียน ในที่สุดได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพทางการศึกษา (เจริญ ภูวิจิตร, 2550) ด้วยเหตุนี้ปัญหาหนี้สินครูจึงถือเป็นปัญหาเร่งด่วนที่รัฐบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ควรนิ่งนอนใจ ควรหันมาร่วมมือช่วยกันดูแลแก้ไขเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่ครูทั่วประเทศ (เจริญ ภูวิจิตร, 2550) ซึ่งจากการแก้ไขปัญหาหนี้สินของครูของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้ทำให้ปัญหาหนี้สินของครูได้ลดน้อยลงไปบ้าง อีกทั้งครูเองก็แก้ปัญหาเบื้องต้นที่จะทำให้หนี้สินลดน้อยที่สุดคือ พยายามกำกับค่าใช้จ่ายของตนเองให้สมดุลกับรายได้ ลดความฟุ่มเฟือยลง ก่อนตัดสินใจซื้อสิ่งใดต้องคำนึงถึงความจำเป็นหรือประโยชน์ที่คุ้มค่า อีกทั้งหาความรู้จัดทำบัญชีควบคุมรายรับ รายจ่ายในครอบครัว

จากข้อมูลการสำรวจภาระหนี้สินของครูตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 - พ.ศ. 2559 พบว่าครูประสบปัญหาเกี่ยวกับภาระหนี้สิน และมีหนี้สินเพิ่มมากขึ้นทุกปี ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาระหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ด้วยเพราะอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี มีโรงเรียนประถมศึกษาและมีครูเป็นจำนวนมาก และยังมีพื้นที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเป็นศูนย์รวมทางด้านเศรษฐกิจ ส่งผลให้ค่าครองชีพมีอัตราสูง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาระหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เพื่อนำไปสู่แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูให้หมดไป และพัฒนามาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

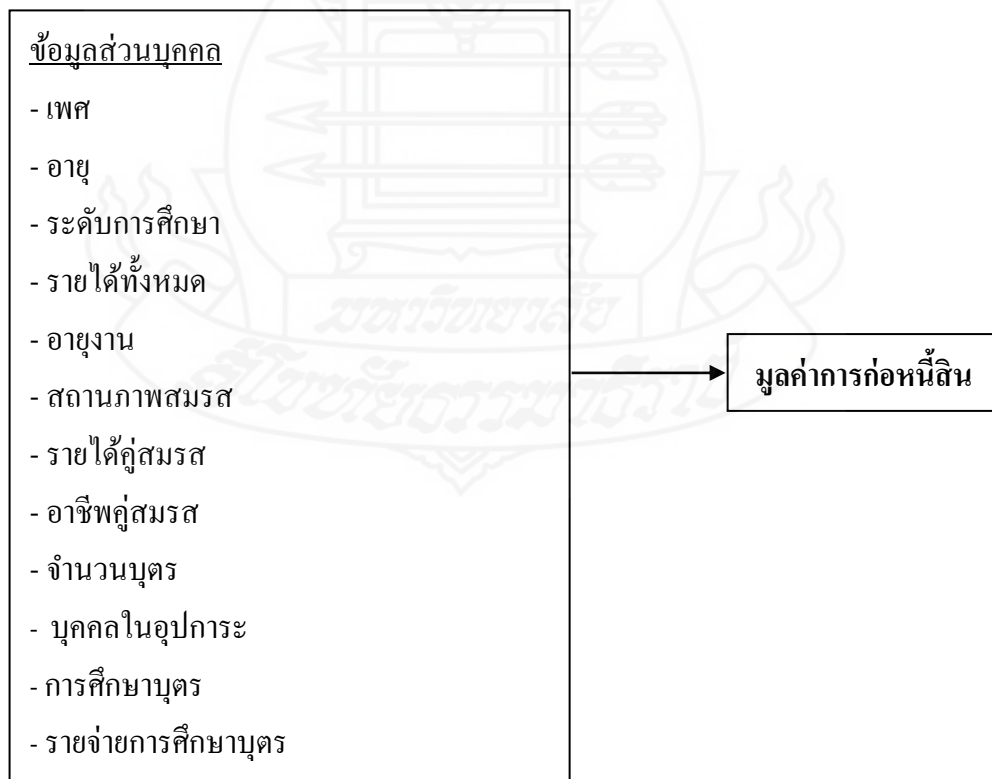
2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและมูลเหตุจูงใจหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

2.3 เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษารั้งนี้ ได้มาจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีความต้องการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยม แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมและแนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคนิยม ตลอดจนการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการก่อหนี้สินของข้าราชการครู ซึ่งระบุว่า ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ทั้งหมด อายุงาน สถานภาพ การสมรส รายได้คู่สมรส จำนวนบุตร บุคคลในอุปการะ (นอกเหนือจากบุตร) โดยนำมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี คือ อายุ และอายุงานยิ่งมากขึ้นอาจจะเกิดการก่อหนี้มากขึ้น(+) รายได้ทั้งหมดยิ่งรายได้มากขึ้นก็จะทำให้เกิดรายจ่ายที่มากขึ้นการก่อหนี้ก็จะยิ่งเพิ่มขึ้นด้วย(+) รายได้คู่สมรส หรืออาชีพคู่สมรสยิ่งรายได้มากขึ้น หรือหน้าที่การงานที่ดีขึ้นก็จะทำให้เกิดรายจ่ายที่มากขึ้นการก่อหนี้ก็จะยิ่งเพิ่มขึ้นด้วย(+) จำนวนบุตรยิ่งมากขึ้นอาจจะเกิดการก่อหนี้มากขึ้น(+) ระดับการศึกษาตนเอง การศึกษาบุตร และรายจ่ายการศึกษาบุตร ยิ่งการศึกษาสูงขึ้นมีรายจ่ายสูงทำให้เกิดการก่อหนี้สูง(+)

5. ขอบเขตของการศึกษา

สำหรับการศึกษานี้เป็นการศึกษาการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 10 ตำบล ได้แก่ ตำบลสวนใหญ่ ตำบลไทรมา ตำบลตลาดขวัญ ตำบลท่าทราย ตำบลบางรักน้อย ตำบลบางเขน ตำบลบางศรีเมือง ตำบลบางไผ่ ตำบลบางกระสอบ ตำบลบางกร่าง มีโรงเรียนชั้นประถมศึกษา 32 แห่ง โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษาเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพภายในเดือนเมษายน พ.ศ. 2560 - เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560 และเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560 – กันยายน พ.ศ. 2560

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นครูสายการสอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

6.2 หนี้สิน หมายถึง เงินที่ผู้หนึ่ง ติดค้างอยู่ซึ่งจะต้องใช้ให้แก่อีกผู้หนึ่ง หรือ จำนวนเงินที่บุคคลเป็นภาระผูกพันตามกฎหมายในปัจจุบันของกิจการ อันเกิดจากการค้าหรือการกระทำในอดีตมีผลทำให้กิจการต้องชำระหนี้ตามภาระที่ได้ผูกพันนั้นในอนาคต
หนี้สินแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

6.2.1 หนี้สินระยะสั้น (Current Liabilities) หมายถึง หนี้สินที่ครบกำหนดชำระหนี้ภายใน 1 ปี

6.2.3 หนี้สินไม่หมุนเวียน หรือหนี้สินระยะยาว (Noncurrent Liabilities) หมายถึง หนี้สินที่ครบกำหนดชำระหนี้เกินกว่า 1 ปี

6.3 รายได้ หมายถึง ค่าจ้างหรือเงินต่างๆ นับเป็นรางวัลสำหรับบุคลากรที่เกิดจากการดำเนินงาน

6.3.1 รายได้หลัก หมายถึง รายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานโดยปกติ หรือ เรียกอีกอย่างว่า รายได้จากการดำเนินงาน เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง

6.3.2 รายได้อื่นๆ (Other Revenue) หมายถึง รายได้ที่ไม่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ แต่เป็นรายได้ที่ได้รับมาเนื่องจากการประกอบกิจการซึ่งเป็นผลพลอยได้จากการดำเนินงาน เช่น รายได้จากการสอนพิเศษ

6.4 โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาของรัฐ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ที่เปิดสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานในเวลาเรียน 6 ปี ตั้งแต่ระดับปฐมวัย – ระดับประถมศึกษา

6.5 ความต้องการ หมายถึง ความปรารถนาเป็นความต้องการที่ไม่ใช่ความจำเป็นขั้นต้น แต่เป็นสิ่งที่เราต้องการจะมี อยากจะได้ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยแบรนดิส์ ได้คิดทฤษฎีที่ระบุว่า บุคคลมีความต้องการเรียงลำดับจากระดับพื้นฐานที่สุดไปยังระดับสูงสุด ดังนี้

6.5.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Basic Physiological Need) เป็นความต้องการเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต เช่น อากาศ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม การพักผ่อน การจับจ่ายเป็นต้น

6.5.2 ความต้องการความปลอดภัย (Safe and Security Need) เป็นความต้องการความปลอดภัยมั่นคง ความคุ้มครองปกป้อง ความต้องการความมั่นคงทางวัตถุปัจจัยภายนอก ความปลอดภัยจากการคุกคาม ปลอดภัยจากความวิตกกังวล อันตรายและความเจ็บปวดต่างๆ

6.5.3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Need) หมายถึงความต้องการทางสังคม เช่น ความต้องการความรัก อยากให้ตนเป็นที่รักได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ต้องการมีส่วนร่วมในกลุ่ม

6.5.4 ความต้องการการยอมรับนับถือ (Esteem Need) หมายถึง ความต้องการความเคารพนับถือจากผู้อื่น (respect from others) บางทีเรียกว่า Self Esteem

6.5.5 ความต้องการบรรลุศักยภาพสูงสุดแห่งตน (Self Actualization Need) เป็นความต้องการสูงสุดของบุคคล ที่จะต้องพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างตามความเหมาะสมและความสามารถของตนเองในทางที่สร้างสรรค์ยิ่ง

6.6 ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่สังคมถือว่ามีค่าพึงปรารถนาต้องการให้เป็นเป้าหมายของสังคมและปลูกฝังให้สมาชิกของสังคมยึดถือเป็นเป้าหมายในการดำเนินชีวิต เช่น ความยากจน สิ่งมีคุณค่า นำปรารถนา หรือนำความสุขมาให้มีทั้งเป็นวัตถุและไม่เป็นวัตถุ

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี จะช่วยให้รัฐบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าใจและเห็นสถานการณ์การก่อหนี้ในประเด็นต่างๆ และให้ความสำคัญกับปัญหาหนี้สินครู

7.2 สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการวางแผนเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา โดยให้ครูสามารถดำรงชีวิตได้ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน และเห็นว่าวิธีการแก้ปัญหาเบื้องต้นจะทำให้ครูมีหนี้สินน้อยลง ต้องพยายามกำกับการใช้จ่ายของครูให้สมดุลกับรายได้ อีกทั้งรู้จักทำบัญชีควบคุมเงินรับ - จ่ายในครอบครัว ก็จะช่วยแก้ไขปัญหาทางการเงินมากขึ้น

7.3 สามารถนำไปประยุกต์ เพื่อให้พฤติกรรมของครูสอดคล้องกับรายได้ รายจ่าย และการก่อหนี้สิน ซึ่งจะช่วยให้ปัญหาหนี้สินของครูลดลง รวมถึงการแก้ไขผลกระทบทางด้านจิตใจ ด้านร่างกาย ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ ที่เกิดจากการก่อหนี้สินของครู เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพทางการศึกษา

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อกำเนิดของครูชั้นประถมศึกษา ในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ครู
 - 1.1 ความหมายของครู
 - 1.2 บทบาทหน้าที่
 - 1.3 คุณลักษณะของครู
 - 1.4 รายได้
2. แนวคิดเรื่องหนี้สิน
3. ทฤษฎีความต้องการ
4. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม
5. ทฤษฎีการบริโภค และทฤษฎีอรรถประโยชน์
6. ทฤษฎีการออม
7. ทฤษฎีการบริโภคข้ามช่วงเวลา
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ครู

1.1 ความหมายของครู

ครู มีรากศัพท์เป็นภาษาบาลี มาจากคำว่า ครู (คะรู) ซึ่งแปลว่าหนักแน่น และสันสกฤต
ว่า ครู (คุ-รุ) ซึ่งแปลว่า ผู้ชี้แสงสว่าง แต่โดยความหมายในภาษาไทย หมายถึง ครูผู้สอนประสิทธิ์
ประสาทความรู้ อบรมบ่มนิสัยศิษย์ให้เป็นคนดี ยกระดับวิญญูณความรู้ดีชั่วให้แยกแยะความดี
ความชั่ว และรู้จักการดำรงชีวิตในแนวทางที่ถูกต้องมีคุณธรรม พระเทพวิสุทธิเมธี (พุทธทาส
ภิกขุ 2529) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ให้คำจำกัดความไว้ในมาตราที่ 4 ว่า
ครู หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการ
เรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ครูต้องเป็นผู้ทำหน้าที่หลัก

ทางด้านกรเรียนการสอน และส่งเสริมกรเรียนรู้ของผูเรียนด้วยวิธีการต่างๆ ต้องเป็นผู้จุดประกายกรเรียนรู้ให้กับผูเรียน เป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดกรเรียนรู้ของผูเรียน ครูต้องเป็นผู้แสวงหาสาระกรเรียนตลอดจนกิจกรรมกรเรียนต่างๆ เพื่อสนองความสนใจและความต้องการของผูเรียน

1.2 บทบาทของครู

“บทบาท” ตามความหมายของพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายถึง “การกระทำหน้าที่กำหนดให้ หรือ ภาระที่ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพของแต่ละบุคคล” หมายความว่า บุคคลใดมีสถานภาพหรือตำแหน่งอย่างใด ก็ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพหรือตำแหน่งของตนที่ได้มา ไม่ว่าจะได้มาโดยกำเนิด โดยการกระทำ หรือโดยการแต่งตั้งให้เป็นไปตามที่สังคมคาดหวัง “หน้าที่” หมายถึงกิจที่ต้องกระทำ หรือสิ่งที่บุคคลจำเป็นต้องกระทำ ทั้งนี้อาจเป็นความจำเป็นตามหลักศีลธรรม กฎหมาย หรือด้วยความสำนึกที่ถูกต้องเหมาะสม “ความรับผิดชอบ” หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลจะต้องทำให้สำเร็จตามหน้าที่ที่กำหนด หรือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จอย่างดีที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ เพราะฉะนั้น “บทบาทของครู” หมายถึง “ภาระที่ผู้เป็นครูต้องรับผิดชอบ” ดังนั้น บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของครู หมายถึงกิจที่ผู้เป็นครูจำเป็นต้องกระทำให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ ซึ่งอาจเป็นความจำเป็นต้องอาศัยหลักศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม กฎหมาย หรือด้วยสำนึกในความถูกต้องเหมาะสมก็ได้

1.3 คุณลักษณะของครู

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ได้พระราชทานพระบรมราโชวาท แก่ครูอาวุโสประจำปี 2522 เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2523 มีข้อความตอนหนึ่ง ที่แสดงถึงลักษณะครูดีไว้ดังนี้ “ครูที่แท้จริงจะต้องทำแต่ความดีคือต้องหมั่นขยัน และอดสาหะพากเพียร ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ต้องหนักแน่นอดกลั้นและอดทน ต้องรักษาวินัย สำรวมระวัง ความประพฤติของตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนอันดีงาม ต้องปลื้กตัวปลื้กใจจากความสะดวกสบายและความสนุกรื่นเรริงที่ไม่สมควรแก่เกียรติภูมิของตน ต้องตั้งใจมั่นคงและแน่วแน่ ต้องซื่อสัตย์ รักษาความจริงใจ ต้องเมตตาหวังดี ต้องวางใจเป็นกลาง ไม่ปล่อยไปตามอำนาจอคติ ต้องอบรมปัญญาให้เพิ่มพูนสมบูรณ์ขึ้นทั้งในด้านวิทยาการและความฉลาดรอบรู้ในเหตุและผล ” แหล่งที่มา <https://sites.google.com/site/krutubtib/khru/khwam-sakhay-khxng-khru> (สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2557)

คุณลักษณะของครูที่ดี 10 ประการ

1. ความมีระเบียบวินัย หมายถึง ความประพฤติ ทั้งทางกายและวาจาและใจ ที่แสดงถึงความเคารพในกฎหมาย ระเบียบประเพณีของสังคม และความประพฤติที่สอดคล้องกับอุดมคติหรือความหวังของตนเอง โดยให้ยึดส่วนรวมสำคัญกว่าส่วนตัว
2. ความซื่อสัตย์สุจริตและความยุติธรรม หมายถึง การประพฤติที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่เอาเปรียบ หรือคดโกงผู้อื่นหรือส่วนรวม ให้ยึดถือหลักเหตุผล ระเบียบแบบแผนและกฎหมายของสังคมเป็นเกณฑ์
3. ความขยัน ประหยัด และขีตมั่นในสัมมาอาชีพ หมายถึง ความประพฤติที่ไม่ทำให้เสียเวลาชีวิต และ ปฏิบัติกิจอันควรกระทำให้เกิดประโยชน์แก่ตนและสังคม
4. ความสำนึกในหน้าที่และการงานต่าง ๆ รวมไปถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ หมายถึง ความประพฤติที่ไม่เอาใจเอาเปรียบสังคมและไม่ก่อความเสียหายให้เกิดขึ้นแก่สังคม
5. ความเป็นผู้มีความคิดริเริ่ม วิจัยและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล หมายถึง ความประพฤติในลักษณะสร้างสรรค์และปรับปรุงมีเหตุมีผลในการทำหน้าที่การงาน
6. ความกระตือรือร้นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีความรักและเทิดทูน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง ความประพฤติที่สนับสนุนและให้ความร่วมมือ ในการอยู่ร่วมกัน โดยยึดผลประโยชน์ของสังคมให้มากที่สุด
7. ความเป็นผู้มีพลานามัยที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ หมายถึง ความมั่นคงและจิตใจ รู้จักบำรุงรักษาและจิตใจให้สมบูรณ์ มีอารมณ์แจ่มใสมีธรรมะอยู่ในจิตใจอย่างมั่นคง
8. ความสามารถในการพึ่งพาตนเองและมีอุดมคติเป็นที่พึ่ง ไม่ไว้วางใจหรือขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นโดยไม่จำเป็น
9. ความภาคภูมิใจและการรู้จักทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม และทรัพยากรของชาติ หมายถึง ความประพฤติที่แสดงออกซึ่งศิลปะและวัฒนธรรมแบบไทย ๆ มีความรักและหวงแหนวัฒนธรรมของตนเองและทรัพยากรของชาติ
10. ความเสียสละ และเมตตาอารี กตัญญูกตเวที กล้าหาญ และความสามัคคีกัน หมายถึง ความประพฤติที่แสดงออกถึงความแบ่งปัน เกื้อกูลผู้อื่น ในเรื่องของเวลา กำลังกายและกำลังทรัพย์

2. แนวคิดเรื่องหนี้สิน

2.1 ความหมายของหนี้สิน

หนี้สิน ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ให้นิยามหนี้สิน คือ เงินที่ผู้หนึ่ง ติดค้างอยู่ซึ่งจะต้องใช้ให้แก่อีกผู้หนึ่ง นอกจากนี้แล้วยังมีนักวิชาการ หลายท่านให้ คำ นิยามหนี้สิน ซึ่งอรรถาพร โชติพิฤกษ์ ได้ให้คำ นิยาม หนี้สิน หมายถึง จำนวนเงินที่บุคคลหรือ กิจการค้ำเป็นหนี้ต่อบุคคลภายนอกเป็นภาระผูกพันตามกฎหมายในปัจจุบันของกิจการ อันเกิดจาก การค้าหรือการกระทำในอดีตมีผลทำให้กิจการต้องชำระหนี้ตามภาระที่ได้ผูกพันนั้น ในอนาคตซึ่ง จะมีความสอดคล้องกับสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ให้คำนิยามหนี้สินของครัวเรือน หมายถึง จำนวน เงินกู้ยืมทั้งหมดของสมาชิกในครัวเรือนที่ค้างชำระทั้งจากสถาบันการเงินและบุคคลอื่นนอก ครัวเรือน และหนี้ที่เกิดจากการเช่าซื้อ การซื้อสินค้าเงินผ่อน/การซื้อเชื่อสินค้า การจำนำ การจำนอง และเงินส่งแชร์ตาย เป็นต้น

2.2 ผลกระทบจากการก่อหนี้สิน

จากสถานการณ์ปัจจุบันที่ภาวะค่าครองชีพสูงและรายได้ของครูที่ไม่สอดคล้องกับ ภาวะค่าครองชีพ รวมถึงการใช้จ่ายโดยไม่คำนึงถึงความสามารถในการจ่าย โดยเฉพาะการจ่ายไป กับสิ่งของที่ไม่จำเป็นหรือเกินความจำเป็น สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ทำให้ครูเข้าสู่ภาวะการมีหนี้สินอย่าง หลีกเลี่ยงไม่ได้ และส่งผลกระทบต่อสิ่งเหล่านี้ สรุปได้ว่า การก่อหนี้สินของครู เป็นเรื่องที่ส่งผล กระทบต่อการศึกษานักเรียน ทั้งต่อตนเองและครอบครัว ในด้านตัวครูนั้นจะส่งผลกระทบ ทางด้านจิตใจ เกิดความเครียด ผลที่ตามมาคือปัญหาสุขภาพ จึงทำให้ขาดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในการสอนส่งผลให้การศึกษาที่นักเรียนควรได้รับก็เป็นที่ไปอย่างไม่เต็มที่ ซึ่งอาจส่งผล กระทบต่อการพัฒนาประเทศไปได้ในอนาคต (ทิพพาศรี อินทะกุล, 2547) การปรับตัวของครูจึงมี ความสำคัญ สามารถปรับตัวให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะประสบปัญหาเกี่ยวกับ หนี้สินก็ตาม

3. ทฤษฎีความต้องการ

3.1 ความหมายของความต้องการ

พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 กล่าวถึง “ความต้องการ” ว่า หมายถึง ความอยากได้ ใคร่ได้หรือประสงค์จะได้ และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าวจะทำให้ร่างกาย เกิดการความขาดสมดุลเนื่องมาจากมีสิ่งเร้ามากระตุ้น มีแรงขับภายในเกิดขึ้น ทำให้ร่างกายไม่อาจ

อยู่หนึ่งต้องพยายามคืนรน และแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการนั้นๆ เมื่อร่างกายได้รับตอบสนองแล้ว ร่างกายมนุษย์ก็กลับสู่ภาวะสมดุล อีกครั้งหนึ่ง และก็จะเกิดความต้องการใหม่ๆ เกิดขึ้นมา ทดแทนวนเวียนอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด ดังที่ Samuelson (ภคณา ศักดิ์ศรี, 2534) กล่าวว่า มนุษย์นั้น เพียรพยายามทุกวิถีทางในอันที่จะให้บรรลุความต้องการที่ละชั้น เมื่อความต้องการชั้นแรกได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการชั้นนั้นก็ลดความสำคัญลงจนหมดความสำคัญไป ไม่เป็นแรงกระตุ้นอีกต่อไป แต่จะเกิดความสนใจและความต้องการสิ่งใหม่อีกต่อไป แต่ความต้องการชั้นต้นๆ ที่ได้รับการตอบสนองไปเรียบร้อยแล้วนั้น อาจกลับมาเป็นความจำเป็นหรือความต้องการครั้งใหม่อีกได้ เมื่อการตอบสนองความต้องการครั้งแรกได้สูญเสียหรือขาดหายไป และความต้องการที่เคยมีความสำคัญจะลดความสำคัญลง เมื่อมีความต้องการใหม่ๆ เข้ามาแทนที่ การก่อหนี้สินของข้าราชการครูส่วนหนึ่งเป็นผลพวงมาจากความต้องการของตัวเอง ทั้งความต้องการด้านพื้นฐาน เช่น อาหาร อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค น้ำ ที่อยู่อาศัยรวมทั้งความต้องการทางสังคม เช่น การยอมรับนับถือ สถานภาพ การเป็นเจ้าของ ฯลฯ แต่อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปความต้องการเหล่านี้ยากที่จะได้รับการตอบสนองจนอิ่มและพอใจต่างๆ ที่ก็ได้รับอยู่แล้ว ทุกวันนี้คนเราพยายามทำงานก็เพื่อจะสนองความต้องการของคน ทำงานเพื่อเงินเพราะเงินเป็นสื่อกลางของการแลกเปลี่ยนสิ่งต่างๆ ตามต้องการ แต่ถ้ามองให้ลึกลงไปแล้วการทำงานไม่ใช่เพื่อเงินแต่อย่างเดียวเสมอไป เศรษฐีมีเงินมหาศาลก็ยังทำงานต่างๆ ที่ทำงานแล้วได้เงินเป็น ค่าตอบแทนเพียงเล็กๆ น้อยๆ การทำงานเพื่อเงิน เป็นเพียงเหตุผลประการหนึ่งเท่านั้น ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกมากที่คนต้องการได้รับจากการทำงาน ซึ่งบางครั้งเงินไม่สามารถซื้อความต้องการบางอย่างได้ ความต้องการของมนุษย์ มีอยู่ 3 ประการ คือ (เสถียร เหลืองอร่าม , 2525 และนิพนธ์ กันธเสวี, 2528)

3.1.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย หรือความต้องการทางสรีระ (Physical or Physiological Needs) หรือ ความต้องการปฐมภูมิ (Primary Needs) หรือ ความต้องการทางด้านชีววิทยา (Biological Needs) หรือความต้องการปฐมภูมิ (Primary) เป็นความต้องการทางชีววิทยา หรือ ความต้องการทางกายภาพ เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานอันดับแรกหรือขั้นต่ำสุดของมนุษย์ซึ่งจำเป็นในการ ดำรงชีวิต เป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับชีวิต เป็นความต้องการเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์ เพื่อการมีชีวิตอยู่ เป็นความต้องการที่มีมาตั้งแต่กำเนิด ในฐานะที่เป็นอินทรีย์ทางกายภาพ เป็นแรงขับที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เป็นแรงขับดันทางกายภาพ เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตเพื่อความอยู่รอด จึงเป็นความต้องการพื้นฐานที่จะขาดเสียมิได้ ความต้องการชนิดนี้หากไม่ได้รับการตอบสนองจะมีความรู้สึกดิ้นเครียดอยู่ตลอดเวลา และมีความกระวนกระวาย เช่น ความต้องการอากาศหายใจ อาหาร ความอบอุ่น น้ำ ยารักษาโรค อุณหภูมิที่เหมาะสม เครื่องนุ่งห่ม การเคลื่อนไหวทางร่างกาย การขับถ่าย ความ

ต้องการเรื่องเพศ การพักผ่อนนอนหลับ ที่อยู่อาศัย ถ้าขาดความต้องการประเภทนี้เพียงประการใด ประการหนึ่งชีวิตจะต้องมีอันเป็นไป เพราะความต้องการนี้เป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับมนุษย์ทุกคน จะขาดเสียมิได้ การแสวงหาสิ่งต่างๆมาเพื่อตอบสนองความต้องการในทางกายของมนุษย์ นี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของสังคม วัฒนธรรม การฝึกอบรม สิ่งแวดล้อม ศาสนา เศรษฐกิจ ฯลฯ

3.1.2 ความต้องการทางด้านจิตใจ หรือ ความต้องการในระดับสูง หรือความต้องการทางด้านจิตวิทยา หรือความต้องการทฤษฎีภูมิ หรือความต้องการที่เกิดใหม่ (Psychological Needs or Secondary Needs or Acquired Needs) เป็นความต้องการที่ส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายหลัง หลังจากความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว บางครั้งจึงเรียกความต้องการทางจิตใจว่า “ความต้องการที่เกิดขึ้นใหม่” (Acquired Needs) เพราะเป็นความต้องการที่เกิดจากความรู้ และการเรียนรู้ ประสบการณ์ การสนองตอบต่างๆ ก็เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ เป็นแรงขับ (Drive) ชนิดหนึ่งที่ไม่หยุดอยู่กับที่ (Dynamic) ไม่มีรากฐานจากความต้องการทางร่างกาย แต่อาศัยกลไกทางสมอง ที่สังสมจากประสบการณ์ สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแต่ละบุคคลอาจเหมือนกันหรือต่างกัน ได้ เนื่องจากแต่ละคนมีระดับความต้องการแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การเรียนรู้ และ ประสบการณ์ ความต้องการทางจิตใจเป็นความต้องการที่สลับซับซ้อน และมีความแตกต่างกันมาก ระหว่างบุคคล

3.1.3 ความต้องการทางสังคม เป็นความต้องการทางจิตใจนั่นเอง แต่เน้นหนักในด้าน ความต้องการที่จะดำรงชีวิตให้เป็นที่ยอมรับนับถือของคนอื่น หรือมีความเป็นอยู่ดีกว่าบุคคลอื่น เช่น ต้องการความปลอดภัย ต้องการได้รับการยกย่องนับถือ ต้องการความยอมรับในสังคมต้องการ ความก้าวหน้า เป็นต้น ตามธรรมชาติแล้วมนุษย์มีความต้องการมากมายหลายอย่าง จนไม่มีขอบเขต จำกัด ซึ่งทั้งความต้องการที่เกิดจากความคิดคำนึง หรือความต้องการด้านจิตใจ หรือความต้องการทางกาย ซึ่งเป็นความต้องการที่ขาดมิได้ และในบรรดาความต้องการต่างๆ ของมนุษย์นั้นยากที่จะ ได้รับการสนองตอบจนเป็นที่พอใจ เพราะเป็นเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล

3.2 ความต้องการตามแนวความคิดของมาสโลว์

มาสโลว์ (Dr. Abraham H. Maslow) นักจิตวิทยาในกลุ่มมนุษยนิยมได้อธิบายเรื่อง ความต้องการของมนุษย์ว่าเป็นลำดับทั้งหมด 5 ชั้น (Five general system of needs) โดยเขียนเป็นรูป พีระมิดแห่งความต้องการไว้ แสดงความต้องการขั้นมูลฐานของมนุษย์ (Basic needs) เป็นทฤษฎี การจูงใจ ซึ่งเป็นคนแรกที่ได้เขียนขึ้น เรียกว่า “Maslow’s General theory of human mativation” Maslow กำหนดหลักการว่าบุคคลพยายามสนองความต้องการของตนเพื่อความอยู่รอดและความ สำเร็จของชีวิต (เสถียร เหลืองอร่าม , 2519)

Needs หมายถึง ความต้องการอันจำเป็น ซึ่งชีวิตจะขาดเสียมิได้ ผลจากการศึกษา ทราบว่าทุกกริยาท่าทาง หรืออาการที่มนุษย์แสดงออกมาเป็นรูปของพฤติกรรมนี้ก็เพราะ แรงผลักดันจากความต้องการเป็นกำลังสำคัญให้แสดงออกมา ความต้องการอาจเกิดขึ้นได้จากการ เรียนรู้ที่ได้มาภายหลัง และจากสิ่งที่เกิดขึ้นเองโดยไม่ต้องเรียนรู้เป็นความต้องการทางชีววิทยา (Biological Needs) ทั้งที่เป็น สิ่ง ที่ แสดง ออก มา ให้ เห็น ได้ และเป็น สิ่ง ที่ ซ่อน ตัว อยู่

ทฤษฎีแห่งการจูงใจของ Maslow กล่าวถึง ความต้องการ (Need) ของมนุษย์ โดยมี สมมุติฐาน กล่าวถึงความสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ดังนี้ (กาญจนา เรืองจรจิตปรกรณ์, 2530)

3.2.1 ความต้องการจำเป็นทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นเอกเทศจากการ จูงใจประเภทอื่นๆได้เพราะเป็นความต้องการพื้นฐานที่ทุกคนต้องการเหมือนกัน

3.2.2 ความต้องการจำเป็น (Need) ทางกายเป็นความต้องการหลักของทุกคน

3.2.3 ความต้องการ (Needs) อย่างอื่นๆ จะอันตรธานไป ตราบใดที่ความต้องการ มนุษย์ทางกายยังไม่ได้รับการตอบสนองตามความพอใจ เพราะยังถูกรอบงำด้วยความจำเป็น ทางสรีระอยู่

3.2.4 ความต้องการอย่างอื่นที่สูงขึ้นไปจะเริ่มปรากฏเมื่อความต้องการทาง ร่างกายได้รับการสนองตอบเพียงพอแล้ว ขณะที่ความต้องการใดได้รับการสนองตอบแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเข้ามาแทนที่

3.2.5 ความต้องการที่ได้รับการสนองตอบเพียงพอแล้ว จะไม่เป็นอุปสรรคต่อ ความต้องการระดับสูงกว่า ความต้องการที่ได้รับการสนองตอบแล้ว จะไม่เป็นแรงจูงใจสำหรับ พฤติกรรมนั้นอีกต่อไป และอินทรีย์นั้นจะถูกครอบงำด้วยความต้องการอื่นที่ยังไม่เพียงพอ ความต้องการที่ไม่ได้รับการ ตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมมนุษย์

3.2.6 บุคคลส่วนใหญ่ในสังคมมนุษย์ ต้องการ โลกที่มีแต่ความปลอดภัยมีระเบียบ แบบแผน และสามารถพยากรณ์ล่วงหน้าได้

3.2.7 คนที่ทำลายความต้องการทางด้านความรัก และการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม หมายถึงคนที่ไม่ต้องการความรักและไม่ชอบการเข้าสังคมเป็นการกระทำของบุคคลที่ปรับตัวเอง ไม่ได้ และเป็น โรคประสาท

3.2.8 ทุกๆ คนในสังคมย่อมต้องการและปรารถนาที่จะมีความเป็นอยู่อย่างมั่นคง ได้รับการเคารพ นับถือ ยกย่อง สรรเสริญ ประเมินค่าตน และมีความต้องการความแข็งแกร่ง ความสำเร็จ ฉลาดปราดเปรื่อง ต้องการมีเกียรติยศชื่อเสียง มีฐานะ มีเกียรติภูมิ มีความสำคัญ และเป็นที่ยอมรับของสังคม

3.2.9 มนุษย์ทุกคนมีความต้องการ และความต้องการนี้มีอยู่ตลอดเวลาเป็นกระบวนการที่ไม่มีที่สิ้นสุด เริ่มตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นจะเกิดขึ้นมาแทนที่

3.2.10 ความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ

(Ahierarchy of needs) จากต่ำไปหาสูง กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมนุษย์ แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ระดับ ความคิดสำคัญของทฤษฎีนี้ ก็คือ ความต้องการส่วนใหญ่ในระดับที่ต่ำกว่าต้องได้รับการตอบสนองก่อนที่ความต้องการในระดับที่สูงขึ้นไปจะเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีนี้ไม่ได้หมายความว่าความต้องการมากกว่าหนึ่งระดับไม่อาจเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน ความต้องการของมนุษย์เป็นจุดเริ่มต้นของการจูงใจ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่มีความต้องการไม่สิ้นสุด ตั้งแต่เกิดจนตายมนุษย์ทุกคนมีความต้องการตลอดเวลา และจะต้องมากขึ้นเรื่อยไป ความต้องการของมนุษย์จัดเป็นขั้นตอนตามความสำคัญจากต่ำไปสูง ซึ่งเรียกว่า ความต้องการมูลฐาน 5 ชั้น มาสโลว์จัดลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ไว้อย่างมีระเบียบเรียกว่า Hierarchy of human needs เรียงลำดับขั้นจากต่ำไปสูง ถ้าความต้องการในขั้นแรกๆ ยังไม่ได้รับการตอบสนอง ก็ยังไม่มีความต้องการในขั้นสูงถัดไป ดังนี้

1. ความต้องการพื้นฐานทางสรีระ (Basic physiological needs or Biological Needs , Physical Needs) คือความต้องการบำบัดความหิวกระหาย ต้องการพักผ่อน ต้องการเรื่องอารมณ์ ต้องการบำบัดความเจ็บปวดและ ความไม่สมดุลทางร่างกายต่างๆ
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs and security) คือ ต้องการความมั่นคง ต้องการการป้องกัน อันตราย ต้องการระเบียบ ต้องการทำนาขอนาคต
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs or Social Needs) คือ ต้องการเพื่อน ต้องการผู้ร่วมงาน ต้องการครอบครัว ต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ต้องการใกล้ชิดกับเพศตรงข้าม
4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs, Self-Esteem Needs) คือ ต้องการความนับถือ ต้องการความมั่นคงซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความเห็นของคน โดยทั่วไป ต้องการความพอใจ ชมเชย นิยม ต้องการความมั่นใจในตนเอง ต้องการคุณค่าในตนเอง
5. ความต้องการความสมหวังในชีวิต (Self-Actualization Needs, Self-realization , Self-fulfillment Needs) คือต้องการไปให้ถึงความสามารถสูงสุดของตนเอง ต้องการที่

จะพัฒนาศักยภาพของตน ต้องการสิ่งที่เหมาะสมที่สุด ต้องการความงอกงามและขยายความ ต้องการให้ถึงที่สุด ค้นพบความจริง สร้างสรรค์ความงาม ส่งเสริมความยุติธรรม สร้างระเบียบ

ภาพที่ 2.1 ความต้องการมูลฐาน 5 ชั้น มาสโลว์

ที่มา : <https://th.wikipedia.org/wiki/>)

3.3 ทฤษฎีความต้องการตามแนวความคิดของเมอร์เรย์ (Murray)

เมอร์เรย์มีความคิดเห็นว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่บุคคลได้สร้างขึ้นก่อให้เกิดความรู้สึกซาบซึ้ง ความต้องการนี้บางครั้งเกิดขึ้นเนื่องจากแรงกระตุ้นภายในของบุคคล และบางครั้งอาจเกิดความต้องการเนื่องจากสภาพสังคมก็ได้ หรืออาจกล่าวได้ว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากสภาพทางร่างกายและสภาพทางจิตใจนั่นเอง ทฤษฎีความต้องการตามหลักการของเมอร์เรย์สามารถสรุปได้ดังนี้ (โยชิน สันสนยุทธ , 2530 : 36)

3.3.1 ความต้องการที่จะเอาชนะด้วยการแสดงออกความก้าวร้าว (Need for Aggression) ความต้องการที่จะเอาชนะผู้อื่น เอาชนะต่อสิ่งขัดขวางที่ป้องกันด้วยความรู้แนบ มี การต่อสู้ การแก้แค้น การทำร้ายร่างกาย หรือฆ่าฟันกัน เช่น การพูดจากระทบกระทั่งกับบุคคลที่ไม่

3.3.2 ความต้องการที่จะเอาชนะพื้นฝ่าอุปสรรคต่างๆ (Need for Counteraction) ความต้องการที่จะเอาชนะนี้เป็นความต้องการที่จะฝ่าอุปสรรค ความล้มเหลวต่างๆ ด้วยการสร้างความพยายามขึ้นมา เช่น เมื่อได้รับคำดูถูกดูหมิ่น ผู้ได้รับจะเกิดความพากเพียรพยายามเพื่อเอาชนะคำ สบประมาทจนประสบความสำเร็จเป็นต้น

3.3.3 ความต้องการที่จะยอมแพ้ (Need for Abasement) ความต้องการชนิดนี้เป็นความต้องการที่จะยอมแพ้ ยอมรับผิด ยอมรับคำวิจารณ์ หรือยอมรับการถูกลงโทษ เช่น การเผาตัวตายเพื่อประท้วงระบบการปกครอง พันท้ายนรสิงห์ไม่ยอมรับอภัยโทษ ต้องการจะรับโทษตามกฎหมาย เป็นต้น

3.3.4 ความต้องการที่จะป้องกันตนเอง (Need for Defendant) เป็นความต้องการที่จะป้องกันตนเองจากคำวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินคดีต่อน ซึ่งเป็นการป้องกันทางด้านจิตใจ พยายามหาเหตุผลมาอธิบายการกระทำของตน มีการป้องกันตนเองเพื่อให้พ้นผิดจากการกระทำต่างๆ เช่น ให้เหตุผลว่าสอบตกเพราะครูสอนไม่ดี ครู อาจารย์ที่ไม่มีวิญญูณครู จี้เกียจอบรมสั่งสอนศิษย์ หรือประเภท “รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง”

3.3.5 ความต้องการเป็นอิสระ (Need for Autonomy) ความต้องการชนิดนี้เป็นความต้องการที่ปรารถนาจะเป็นอิสระจากสิ่งกีดขวางที่ขวางกั้น ต้องการที่จะต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเป็นตัวของตัวเอง

3.3.6 ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) คือ ความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ที่ยากลำบากให้ประสบความสำเร็จจากการศึกษาพบว่า เพศชายจะมีระดับความต้องการความสำเร็จมากกว่าเพศหญิง

3.3.7 ความต้องการสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่น (Need for Affiliation) เป็นความต้องการที่จะทำให้ผู้อื่นรักใคร่ ต้องการรู้จักหรือมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ต้องการเอาอกเอาใจ มีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนฝูง พยายามสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลอื่น

3.3.8 ความต้องการความสนุกสนาน (Need for Play) เป็นความต้องการที่จะแสดงความสนุกสนาน ต้องการหัวเราะเพื่อการผ่อนคลายความตึงเครียดมีการสร้างหรือเล่าเรื่องตลกขบขัน เช่น มีการพักผ่อนหย่อนใจมีส่วนร่วมในเกมกีฬา เป็นต้น

3.3.9 ความต้องการแยกตนเองออกจากผู้อื่น (Need for Rejection) บุคคลมักจะมี ความปรารถนาในการที่จะแยกตนเองออกจากผู้อื่น ไม่มีความรู้สึกยินดียินดีร้ายกับบุคคลอื่น ต้องการเมินเฉยจากผู้อื่น ไม่สนใจผู้อื่น

3.3.10 ความต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น (Need for Succorance) ความต้องการประเภทนี้จะเป็นความต้องการให้บุคคลอื่นมีความสนใจ เห็นอกเห็นใจ มีความสงสารในตนเอง ต้องการได้รับความช่วยเหลือการดูแล ให้คำแนะนำดูแลจากบุคคลอื่นนั่นเอง

3.3.11 ความต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือต่อบุคคลอื่น (Need for Nurture) เป็นความต้องการที่จะเข้าร่วมในการทำกิจกรรมในการทำกิจกรรมกับบุคคลอื่น โดยการให้ความช่วยเหลือให้บุคคลอื่นพ้นจากภัยอันตรายต่างๆ

3.3.12 ความต้องการที่จะสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Need for Exhibition)

เป็นความต้องการที่จะให้บุคคลอื่นได้เห็น ได้ยินเกี่ยวกับเรื่องราวของตนเอง ต้องการให้ผู้อื่นมีความสนใจ สนุกสนาน แปลกใจ หรือตกใจในเรื่องราวของตนเอง เช่น เล่าเรื่องตลกขบขันให้บุคคลอื่นฟังเพื่อบุคคลอื่นจะเกิดความประทับใจในตนเอง เป็นต้น

3.3.13 ความต้องการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น (Need for Dominance) เป็นความ

ต้องการที่จะให้บุคคลอื่นมีการกระทำตามคำสั่งหรือความคิด ความต้องการของตน ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนมีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น

3.3.14 ความต้องการที่จะยอมรับนับถือผู้อาวุโสกว่า (Need for Deference) เป็นความ

ต้องการที่ยอมรับนับถือผู้ที่อาวุโสกว่าด้วยความยินดี รวมทั้งนิยมชมชื่นในบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า พร้อมทั้งให้ความร่วมมือกับบุคคลดังกล่าวด้วยความยินดี

3.3.15 ความต้องการหลีกเลี่ยงความรู้สึกล้มเหลว (Need for Avoidance of

Inferiority) ความต้องการจะหลีกเลี่ยงให้พ้นจากความอับอายทั้งหลาย ต้องการหลีกเลี่ยงการดูถูกหรือการกระทำต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความละอายใจ รู้สึกอับอายล้มเหลว พ่ายแพ้

3.3.16 ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากอันตราย (Need for Avoidance Harm) ความ

ต้องการนี้เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดทางด้านร่างกาย ต้องการได้รับความปลอดภัยจากอันตรายทั้งปวง

3.3.17 ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากการถูกตำหนิหรือถูกลงโทษ (Need for

Avoidance of Blame) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการลงโทษด้วยการคล้อยตามกลุ่ม หรือยอมรับคำสั่งหรือปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของกลุ่มกฎเกณฑ์เพราะกลัวถูกลงโทษ

3.3.18 ความต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย (Need for Orderliness) เป็นความ

ต้องการที่จะจัดสิ่งของต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความประณีต งดงาม

3.3.19 ความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียง เป็นความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียงของตนที่

มีอยู่ไว้จนสุดความสามารถ เช่น การไม่ยอมขโมย แม้ว่าตนเองจะหิว หรือไม่ยอมทำความผิด ไม่คดโกงผู้ใดเพื่อชื่อเสียงวงศ์ตระกูล เป็นต้น

3.3.20 ความต้องการให้ตนเองมีความแตกต่างจากบุคคลอื่น (Need for Contrariness)

เป็นความต้องการที่อยากจะเด่น น่าสม้ย ไม่เหมือนใคร

สรุปได้ว่า ทฤษฎีความต้องการที่ได้เสนอไว้ข้างต้นกับการก่อหนี้สินของ

ข้าราชการครูมีความเกี่ยวข้องกัน เพราะมนุษย์ทุกคนย่อมมีความต้องการตามธรรมชาติ ความต้องการของมนุษย์เกิดขึ้นโดยไม่มีที่สิ้นสุด ตราบใดที่ยังมีสิ่งกระตุ้น สิ่งเร้าและมีความสนใจให้เกิดความต้องการ ครูก็เป็นอีกบุคคลหนึ่งที่มีความต้องการเช่นเดียวกับมนุษย์ทั่วไป ที่ต้องการซื้อสิ่งที่

จะมาอำนวยความสะดวกตามยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ต้องการบ้านหรือรถยนต์ เป็นต้น แต่เมื่อความต้องการมีมากและไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการที่มีมากได้ เนื่องจากเงินเดือนที่ได้รับในแต่ละเดือนไม่เพียงพอกับความต้องการในการจ่าย จึงมีความจำเป็นที่ต้องไปกู้ยืมเงินเพื่อมาตอบสนองต่อความต้องการเหล่านั้น ปัญหาที่ตามมาก็คือ ครูต้องประสบกับปัญหาหนี้สินอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

4. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

4.1 ความหมายของพฤติกรรม

พฤติกรรม (Behavior) คือ กิริยาอาการที่แสดงออกหรือปฏิกิริยาโต้ตอบเมื่อเผชิญกับสิ่งเร้า (Stimulus) หรือสถานการณ์ต่าง ๆ อาการแสดงออกต่าง ๆ เหล่านี้ อาจเป็นการเคลื่อนไหวที่สังเกตได้หรือวัดได้ เช่น การเดิน การพูด การเขียน การคิด การเต้นของหัวใจ เป็นต้น ส่วนสิ่งเร้าที่มากกระทบแล้วก่อให้เกิดพฤติกรรมก็อาจจะเป็น

4.1.1 สิ่งเร้าภายใน (Internal Stimulus) ได้แก่ สิ่งเร้าที่เกิดจากความต้องการทางกายภาพ เช่น ความหิว ความกระหาย สิ่งเร้าภายในนี้มีอิทธิพลสูงที่สุดในการกระตุ้นเด็กให้แสดงพฤติกรรม และเมื่อเด็กเหล่านี้โตขึ้นในสังคม สิ่งเร้าภายในจะลดความสำคัญลง สิ่งเร้าภายนอกทางสังคมที่เด็กได้รับรู้ในสังคมจะมีอิทธิพลมากกว่าในการกำหนดว่า บุคคลควรจะแสดงพฤติกรรมอย่างไรต่อผู้อื่น

4.1.2 สิ่งเร้าภายนอก (External Stimulus) ได้แก่ สิ่งกระตุ้นต่าง ๆ สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่สามารถสัมผัสได้ด้วยประสาททั้ง 5 คือ หู ตา คอ จมูก การสัมผัสสิ่งเร้าที่มีอิทธิพลที่จะจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรม ได้แก่ สิ่งเร้าที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจที่เรียกว่า การเสริมแรง (Reinforcement) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือ การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) คือ สิ่งเร้าที่พอใจทำให้บุคคลมีการแสดงพฤติกรรมเพิ่มขึ้น เช่น คำชมเชย การยอมรับของเพื่อน ส่วนการเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) คือ สิ่งเร้าที่ไม่พอใจหรือไม่พึงปรารถนานำมาใช้เพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาให้น้อยลง เช่น การลงโทษเด็กเมื่อล้าขโมย การปรับเงินเมื่อผู้ขับขี่ยานพาหนะไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร เป็นต้น มนุษย์โดยทั่วไปจะพึงพอใจกับการได้รับการเสริมแรงทางบวกมากกว่าการเสริมแรงทางลบ ซึ่งวิธีการเสริมแรงทางบวก กระทำได้ดังนี้

- 1) การให้อาหาร น้ำ เครื่องยังชีพ เป็นต้น
- 2) การให้แรงเสริมทางสังคม เช่น การยอมรับ การยกย่อง การชมเชย
- 3) การให้รางวัล คะแนน แด้ม ดาว เป็นต้น
- 4) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Information Feedback) เช่น การรับแจ้งว่าพฤติกรรมที่กระทำนั้น ๆ เหมาะสม
- 5) การใช้พฤติกรรมที่ชอบกระทำมากที่สุดมาเสริมแรงพฤติกรรมที่ชอบกระทำน้อยที่สุดเป็นการวางเงื่อนไข เช่น เมื่อทำการบ้านเสร็จแล้วจึงอนุญาตให้ดูทีวี เป็นต้น

4.2 ประเภทของพฤติกรรมมนุษย์

นักจิตวิทยาแบ่งพฤติกรรมมนุษย์ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

4.2.1 พฤติกรรมที่มีมาแต่กำเนิด ซึ่งเกิดขึ้น โดยไม่มีการเรียนรู้มาก่อน ได้แก่ ปฏิกริยาสะท้อนกลับ (Reflect action) เช่นการกระพริบตา และสัญชาตญาณ (Instinct) เช่นความกลัว การเอาตัวรอด เป็นต้น

4.2.2 พฤติกรรมที่เกิดจากอิทธิพลของกลุ่ม ได้แก่ พฤติกรรมที่เกิดจากการที่บุคคลติดต่อสังสรรค์และมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของมนุษย์ให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมแบ่งออกได้เป็น 4 ลักษณะ คือ

- 1) การปรับเปลี่ยนทางด้านของสรีระร่างกาย เช่น การปรับปรุงบุคลิกภาพ การแต่งกาย การพูด
- 2) การปรับเปลี่ยนทางด้านอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด ให้มีความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ปรับอารมณ์ความรู้สึก ให้สอดคล้องกับบุคคลอื่น รู้จักการยอมรับผิด
- 3) การปรับเปลี่ยนทางด้านสติปัญญา เช่น การศึกษาค้นคว้าเพื่อให้มีความรู้ที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ การมีความคิดเห็นคล้ายตามความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่
- 4) การปรับเปลี่ยนอุดมคติ หมายถึง การสามารถปรับเปลี่ยนหลักการ แนวทาง บางส่วนบางตอนเพื่อให้เข้ากับสังคมส่วนใหญ่ได้ โดยพิจารณาจากความจำเป็น และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เป็นประโยชน์แก่ตนเอง เพื่อสวัสดิภาพของตนเองและของกลุ่ม

4.3 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีพฤติกรรมของซิกมันด์ ฟรอยด์

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีพฤติกรรมที่สำคัญของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ เชื่อว่าพฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์ มีแรงจูงใจมาจากจิตไร้สำนึก ซึ่งมักจะผลักดันออกมาในรูปความฝัน การพูดพลั้งปาก หรืออาการผิดปกติทางด้านจิตใจในด้านต่างๆ เช่น โรคจิต โรคประสาท เป็นต้น นอกจากนี้ยังเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับแรงขับทางสัญชาตญาณ (Instinctual drive) และแรงขับดังกล่าวเป็นพลังงานที่สามารถเปลี่ยนแปลง และเคลื่อนที่ได้ จิตจึงเป็นพลังงาน

รูปหนึ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลง และไม่หยุดนิ่ง (Psycho-Dynamic) สัญชาตญาณดังกล่าว ได้แก่ สัญชาตญาณแห่งการมีชีวิต (Eros or Life) เป็นสัญชาตญาณที่แสดงออกมาในรูปแบบของ สัญชาตญาณทางเพศ (Sexual Instinct) แต่ฟรอยด์ไม่ได้หมายถึง ความต้องการทางเพศ ตามความ เรียกร้องทางด้านสรีระเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสัญชาตญาณ ที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด และเป็น สัญชาตญาณ ที่แสดงให้เห็นถึงความปรารถนา และความต้องการ ที่จะได้รับความพึงพอใจ ใน รูปแบบต่างๆ และสัญชาตญาณในการป้องกันตนเอง อันเป็นสัญชาตญาณที่ทำให้มนุษย์แสวงหา ความพึงพอใจให้แก่ตนเอง และสัญชาตญาณแห่งความตาย (Thanatos or Death instinct) ที่แสดง ออกมาในรูปแบบของสัญชาตญาณในการทำลายหรือความก้าวร้าว (Destructive instinct or aggressive instinct) ฟรอยด์มองธรรมชาติในแง่ลบ (Pessimism) กล่าวคือ มนุษย์ไม่มีเหตุผล (Irrational) ไม่มี การซัดเกล้า (Unsocialized) โดยมุ่งที่จะตอบสนอง และแสวงหาความพึงพอใจให้กับตนเองเป็น สำคัญ (Self-gratification) นอกจากนี้ ฟรอยด์ยังได้อธิบายว่าสัญชาตญาณจะแสดงออกมาในรูปแบบของ พลังทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพลังขับทางเพศเรียกว่า พลังลิบิโด (Libido)เป็นพลังที่ทำให้มนุษย์ มีความ ปรารถนา และความต้องการที่จะได้รับความพึงพอใจในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถเคลื่อนที่ เปลี่ยน รูป และสามารถจะเคลื่อนที่ไปตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย ตามระยะเวลาของพัฒนาการจากขั้นหนึ่ง ไปสู่อีกขั้นหนึ่ง และยังสามารถเคลื่อนที่ไปยังวัตถุ หรือบุคคลนอกตัวเราได้ เช่น หากพลังลิบิโด เคลื่อนไปอยู่ที่แม่ ก็จะทำให้เด็กเกิดความรัก และความหวงแหนแม่ เป็นต้น

ฟรอยด์ได้แบ่งจิตของมนุษย์ออกเป็น 3 ระดับ คือ

4.3.1 จิตไร้สำนึก (Unconscious Mind) เป็นส่วนที่มีบทบาทสำคัญในการแสดง พฤติกรรมของมนุษย์โดยเฉพาะพฤติกรรมบางอย่างที่บุคคลแสดงออกไปโดยไม่รู้ตัว ที่เกิดมาจาก พลังของจิตไร้สำนึกซึ่งทำหน้าที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงออกไปตามหลักแห่งความพึงพอใจของตน และการทำงานของจิตไร้สำนึก เกิดจากความปรารถนา หรือความต้องการของบุคคลที่เกิดขึ้นในวัย เด็ก ที่ไม่ได้รับการยอมรับ เช่น การถูกห้าม หรือถูกลงโทษ จะถูกเก็บกดไว้ในจิตส่วนนี้ ซึ่งเป็น กระบวนการปรับตัว เมื่อเกิดความขัดแย้งทางจิตที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ที่ แสดงออกมาโดยไม่รู้ตัว เช่น การพูดพลั้งปาก ความฝัน เป็นต้น นอกจากนี้ สิ่งที่ถูกเก็บกดไว้ในจิตไร้ สำนึกอาจมีอิทธิพลต่อการทำงานของร่างกาย ทำให้ร่างกายไม่ปฏิบัติตามแรงกระตุ้น เช่น เด็กที่เก็บกดความรู้สึกมุ้งมิ้งร้ายในเรื่องเพศในวัยเด็ก เมื่อเติบโตขึ้นก็อาจหมดความรู้สึกทางเพศได้ ส่วนจิตไร้สำนึก อาจเปรียบเสมือนก้อนน้ำแข็ง ส่วนใหญ่ที่อยู่ใต้น้ำ โดยมีจิตสำนึก (Conscious Mind) เป็นส่วนของน้ำแข็งที่อยู่เหนือน้ำ ที่มีอยู่เพียงเล็กน้อย

4.3.2 จิตสำนึก (Conscious Mind) ซึ่งเป็นสถานะที่บุคคลรับรู้ตามประสาทสัมผัส ทั้งห้า ที่บุคคลจะมีการรู้ตัวตลอดเวลาว่ากำลังทำอะไรอยู่ คิดอะไรอยู่ คิดอย่างไรเป็น การรับรู้ โดยทั่วไปของมนุษย์ ที่ควบคุมการกระทำส่วนใหญ่ให้อยู่ในระดับรู้ตัว (Awareness) และเป็น พฤติกรรมที่แสดงออกมา โดยมีเจตนา และมีจุดมุ่งหมายจิตสำนึกเป็นส่วนที่ทำให้บุคคลมี พฤติกรรมสอดคล้องกับหลักความเป็นจริงในสถานการณ์ต่างๆ โดยอาศัยหลักแห่งเหตุผล และ ศีลธรรมที่ตนเองเชื่อถือเพื่อเป็นแนวทางในการแสดงพฤติกรรม

4.3.3 จิตก่อนสำนึก (Preconscious Mind) เป็นส่วนของประสบการณ์ที่สะสมไว้ แต่มีลักษณะเลื่อนๆ เมื่อถูกสภาวะ หรือสิ่งกระตุ้นที่เหมาะสม หรือเมื่อบุคคลต้องการ นำกลับมาใช้ ใหม่ ก็สามารถระลึกได้ และสามารถนำกลับมาใช้ในระดัจิตสำนึกได้ และเป็นส่วนที่อยู่ใกล้ชิด กับจิตสำนึกมากกว่าจิตไร้สำนึก

จะเห็นได้ว่าการทำงานของจิตทั้ง 3 ระดับจะมาจากทั้งส่วนของจิตไร้สำนึกที่มีพฤติกรรม ส่วนใหญ่เป็น ไปตามกระบวนการขั้นปฐมภูมิ (Primary Process) เป็น ไปตามแรงขับสัญชาตญาณ (Instinctual Drives) และเมื่อมีการรับรู้กว้างไกลมากขึ้นจากตนเอง ไปยังบุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อม พลังในส่วนของจิตก่อนสำนึก และจิตสำนึกจะพัฒนาขึ้นเป็นกระบวนการขั้นทุติยภูมิ (Secondary Process)

เนื่องจากระดับจิตสำนึกเป็นระดับที่ผู้แสดงพฤติกรรมทราบ และรู้ตัวส่วนเนื้อหาของ ระดับ จิตก่อนสำนึก เป็นสิ่งที่จะดึงขึ้นมาอยู่ในระดับจิตสำนึกได้ง่ายถ้าหากมีความจำเป็นหรือ ต้องการระดับจิตไร้สำนึกเป็นระดับที่อยู่ในส่วนลึกภายในจิตใจจะดึงขึ้นมาถึงระดับจิตสำนึกได้ยาก แต่สิ่งที่อยู่ในระดับไร้สำนึก ก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ฟรอยด์เป็นคนแรกที่ได้ให้ความคิดเกี่ยวกับ แรงผลักดัน ไร้สำนึก (Unconscious drive) หรือแรงจูงใจไร้สำนึก (Unconscious motivation) ว่าเป็น สาเหตุสำคัญของพฤติกรรม และมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของมนุษย์ ฟรอยด์กล่าวว่า มนุษย์เรามี สัญชาตญาณติดตัวมาแต่กำเนิด และได้แบ่งสัญชาตญาณออกเป็น 2 ชนิดคือ

- 1) สัญชาตญาณเพื่อการดำรงชีวิต (Life instinct)
- 2) สัญชาตญาณเพื่อความตาย (Death instinct)

สัญชาตญาณบางอย่าง จะถูกเก็บกดไว้ในจิตไร้สำนึก ฟรอยด์ได้อธิบายเกี่ยวกับ สัญชาตญาณเพื่อการดำรงชีวิตไว้อย่างละเอียดได้ตั้งสมมติฐานว่า มนุษย์เรามีพลังงานอยู่ในตัว ตั้งแต่เกิดเรียกพลังงานนี้ว่า "Libido" เป็นพลังงานที่ทำให้คนเราอยากมีชีวิตอยู่ อยากสร้างสรรค์ และอยากจะมีความรัก มีแรงขับทางด้านเพศ หรือกามารมณ์ (Sex) เพื่อจุดเป้าหมาย คือ ความสุข และความพึงพอใจ (Pleasure)

4.4 บุคลิกภาพ

4.4.1 Id เป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพที่ติดตัวเรามาตั้งแต่เกิดแต่เป็นส่วนที่จิตใจสำนึกมีหลักการที่จะสนองความต้องการของตนเองเท่านั้น เอาแต่ได้อย่างเดียว และจุดเป้าหมายก็คือ หลักความพึงพอใจ (Pleasure Principle) Id จะผลักดันให้ Ego ประกอบในสิ่งต่างๆ ตามที่ Id ต้องการ

4.4.2 Ego เป็นส่วนของบุคลิกภาพ ที่พัฒนามาจากการที่ทารกได้ติดต่อกับหรือมีปฏิสัมพันธ์กับโลก ภายนอกบุคคลที่มีบุคลิกภาพปกติ คือ บุคคลที่ Ego สามารถที่ปรับตัวให้เกิดสมดุลระหว่างความต้องการของ Id โลกภายนอก และ Superego หลักการที่ Ego ใช้คือหลักแห่งความเป็นจริง (Reality Principle)

4.4.3 Superego เป็นส่วนของบุคลิกภาพที่เกิดขึ้นในระยะที่ 3 ของพัฒนาการที่ชื่อว่า "Phallic Stage" เป็นส่วนของบุคลิกภาพที่ตั้งมาตรการของพฤติกรรมให้แต่ละบุคคลโดยรับค่านิยมและมาตรฐานจริยธรรมของบิดามารดาเป็นของตน โดยตั้งเป็นมาตรการความประพฤติ มาตรการนี้จะเป็นเสียงแทนบิดามารดาบอกว่าอะไรควรทำ หรือไม่ควรทำ มาตรการของพฤติกรรมโดยมากได้มาจากกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่พ่อแม่สอนมักจะเป็นมาตรฐานจริยธรรม และค่านิยมต่างของพ่อแม่ ฟรอยด์ กล่าวว่า เป็นผลของการปรับของ Oedipus และ Electra Complex ซึ่งนอกจากทำให้เด็กชายเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ชายจากบิดา และเด็กหญิงเลียนแบบพฤติกรรมของผู้หญิงจากมารดาแล้วยังยึดถือหลักจริยธรรม ค่านิยมของบิดามารดาเป็นมาตรการของพฤติกรรมด้วยองค์ประกอบที่มีส่วนพัฒนาการทางบุคลิกภาพมีหลายอย่างซึ่งฟรอยด์ได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

- 1) วุฒิภาวะ ซึ่งหมายถึงขั้นพัฒนาการตามวัย
- 2) ความคับข้องใจ ที่เกิดจากความสมหวังไม่สมหวัง เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก
- 3) ความคับข้องใจ เนื่องมาจากความขัดแย้งภายใน
- 4) ความไม่พร้อมของตนเอง ทั้งทางด้านร่างกาย ด้านเชาวน์ปัญญา และการขาดประสบการณ์
- 5) ความวิตกกังวล เนื่องมาจากความกลัว หรือความไม่กล้าของตนเอง

ฟรอยด์เชื่อว่า ความคับข้องใจ เป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการทางบุคลิกภาพแต่ต้องมีจำนวนพอเหมาะที่จะช่วยพัฒนา Ego แต่ถ้ามีความคับข้องใจมากเกินไปก็จะเกิดมีปัญญา และทำให้เกิดกลไกในการป้องกันตัว (Defense Mechanism) ซึ่งเป็นวิธีการปรับตัวในระดับจิตใจสำนึกกลไกในการป้องกันตัวมักจะเป็นสิ่งที่คนทั่วไปนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของบุคคลปกติทุกวัยตั้งแต่

อนุบาลจนถึงวัยชรา กลไกในการป้องกันตัว (Defense Mechanism) พรอยด์และบุตรีแอนนา พรอยด์ ได้แบ่งประเภทกลไกในการป้องกันตัวดังต่อไปนี้

(1) การเก็บกด (Repression) หมายถึง การเก็บกดความรู้สึกไม่สบายใจ หรือความรู้สึกผิดหวังความคับข้องใจไว้ในจิตใต้สำนึก จนกระทั่งลืมกลไกป้องกันตัวประเภทนี้มีอันตราย เพราะถ้าเก็บกดความรู้สึกไว้มากจะมีความวิตกกังวลใจมาก และอาจทำให้เป็นโรคประสาทได้

(2) การป้ายความผิดให้แก่ผู้อื่น (Projection) หมายถึง การลดความวิตกกังวลโดยการป้ายความผิดให้แก่ผู้อื่น ตัวอย่าง ถ้าตนเองรู้สึกเกลียด หรือไม่ชอบใครที่ตนควรจะชอบก็อาจจะบอกว่าคนนั้นไม่ชอบตน เด็กบางคนทีโง่งในเวลาสอบก็อาจจะป้ายความผิด หรือใส่โทษว่าเพื่อโง่ง

(3) การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) หมายถึง การปรับตัวโดยการหาเหตุผลเข้าข้างตนเองโดยให้คำอธิบายที่เป็นที่ยอมรับสำหรับคนอื่น ตัวอย่างเช่น พ่อแม่ที่ดีลูกมักจะบอกว่าการตีทำเพื่อเด็ก เพราะเด็กต้องได้รับการทำโทษเป็นบางครั้งจะได้เป็นคนดี พ่อแม่จะไม่ยอมรับว่าตี เพราะโกรธลูก นักเรียนที่สอบตกก็อาจจะอ้างว่าไม่สบาย แทนที่จะบอกว่าไม่ได้ดูหนังสือบางครั้งจะใช้เหตุผลแบบ "อู้งานเปรี้ยว" เช่น นักเรียนอยากเรียนแพทยศาสตร์ แต่สอบเข้าไม่ได้ ได้วิศวกรรมศาสตร์ อาจจะบอกว่าเข้าแพทย์ไม่ได้ก็ดีแล้ว เพราะอาชีพแพทย์เป็นอาชีพที่เหน็ดเหนื่อยไม่มีเวลาของตนเองเป็นวิศวกรดีกว่า เพราะเป็นอาชีพอิสระ "การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง" แตกต่างกับการโกหก เพราะผู้แสดงพฤติกรรมไม่รู้สึกว่าตนเองทำผิด

(4) การถดถอย (Regression) หมายถึง การหนีกลับไปอยู่ในสภาพอดีตที่เคยทำให้ตนมีความสุข ตัวอย่างเช่น เด็ก 2-3 ขวบ ที่ช่วยตนเองได้มีน้องใหม่เห็นแม่ให้ความเอาใจใส่กับน้องมีความรู้สึกที่แม่ไม่รัก และไม่สนใจตนเท่าที่เคยได้รับจะมีพฤติกรรมถดถอยไปอยู่ในวัยทารกที่ช่วยตนเองไม่ได้ต้องให้แม่ทำให้ทุกอย่าง

(5) การแสดงปฏิกิริยาตรงข้ามกับความปรารถนาที่แท้จริง (Reaction Formation) หมายถึง กลไกป้องกันตนโดยการทุ่มเทในการแสดงพฤติกรรมตรงข้ามกับความรู้สึกของตนเองที่ตนเองคิดว่าเป็นสิ่งที่สังคมอาจจะไม่ยอมรับ ตัวอย่างแม่ที่ไม่รักลูกคนใดคนหนึ่ง อาจจะมีพฤติกรรมตรงข้ามโดยการแสดงความรักมากอย่างผิดปกติ หรือเด็กที่มีอคติต่อนักเรียนต่างชาติที่อยู่โรงเรียนเดียวกันการจะแสดงพฤติกรรมเป็นเพื่อนที่ดีต่อนักเรียนผู้นั้น โดยทำตนเป็นเพื่อนสนิท เป็นต้น

(6) การสร้างวิมานในอากาศ หรือการฝันกลางวัน (Fantasy หรือ Day dreaming) กลไกป้องกันตัวประเภทนี้เป็นการสร้างจินตนาการ หรือมโนภาพเกี่ยวกับสิ่งที่ตนมีความต้องการแต่เป็นไปได้จะนั้นจึงคิดฝัน หรือสร้างวิมานในอากาศขึ้นเพื่อสนองความต้องการชั่วขณะหนึ่ง เป็นต้นว่า นักเรียนที่เรียนไม่ดี อาจจะฝันว่าตนเรียนเก่งมีมโนภาพว่าตนได้รับรางวัลมีคนปรบมือให้เกียรติ เป็นต้น

(7) การแยกตัว (Isolation) หมายถึง การแยกตนให้พ้นจากสถานการณ์ที่นำความคับข้องใจมาให้ โดยการแยกตนออกไปอยู่ตามลำพัง ตัวอย่างเช่น เด็กที่คิดว่าพ่อแม่ไม่รัก อาจจะแยกตนปิดประตูอยู่คนเดียว

(8) การหาสิ่งมาแทนที่ (Displacement) เป็นการระบายอารมณ์โกรธ หรือคับข้องใจต่อคน หรือสิ่งของที่ไม่ได้เป็นต้นเหตุของความคับข้องใจ เป็นต้นว่า บุคคลที่ถูกนายข่มขู่ หรือทำให้คับข้องใจเมื่อกลับบ้านอาจจะใช้กรรยา หรือลูก ๆ เป็นแพะรับบาป เช่น อาจจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อกรรยา และลูก ๆ นักเรียนที่โกรธครูแต่ทำอะไรครูไม่ได้ก็อาจจะเลือกสิ่งของ เช่น โต๊ะเก้าอี้เป็นสิ่งแทนที่ ตะโตะ เก้าอี้

(9) การเลียนแบบ (Identification) หมายถึง การปรับตัวโดยการเลียนแบบบุคคลที่ตนนิยมยกย่อง ตัวอย่างเช่น เด็กชายจะพยายามทำตัวให้เหมือนพ่อ เด็กหญิงจะทำตัวให้เหมือนแม่ ในพัฒนาการขั้นพอลติคของ فروยด์ การเลียนแบบนอกจากจะเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมือนบุคคลที่ตนเลียนแบบแล้วยังจะยึดถือค่านิยม และมีความรู้สึกร่วมกับผู้ที่เราเลียนแบบในความสำเร็จ หรือล้มเหลวของบุคคลนั้น การเลียนแบบไม่จำเป็นจะต้องเลียนแบบจากบุคคลจริงๆ แต่อาจจะเลียนแบบจากตัวเอกในละคร โทรทัศน์ ภาพยนตร์ โดยมีความรู้สึกร่วมกับผู้แสดง เมื่อประสบความสำเร็จ ความเศร้าโศกเสียใจ หรือเมื่อมีความสุขก็จะพลอยเป็นสุขไปด้วย

กลไกในการป้องกันตัว เป็นวิธีการที่บุคคลใช้ในการปรับตัว เมื่อประสบปัญหาความคับข้องใจ การใช้กลไกป้องกันจะช่วยยืดเวลาในการแก้ปัญหา เพราะจะช่วยให้ผ่อนคลายความเครียด ความไม่สบายใจ ทำให้คิดหาเหตุผล หรือแก้ไขปัญหาได้

กล่าวโดยสรุป การก่อหนี้สินของข้าราชการครูและพฤติกรรมมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กัน เพราะพฤติกรรม เป็นการกระทำที่แสดงออกเพื่อตอบสนองสิ่งเร้าต่างๆ หรือปฏิกิริยาตอบสนองที่ได้เลือกสรรแล้วว่าเหมาะสมกับสถานการณ์หนึ่งๆ พฤติกรรมที่แสดงออกไปนั้นมีทั้งรู้สึกตัวหรือไม่รู้สึกตัว สามารถสังเกตเห็นได้ด้วยตนเองหรือผู้อื่น และสามารถใช้อำนาจในการสังเกตได้ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นนั้นมาจากความต้องการ ค่านิยมและแรงผลักดันภายในตัวของครูเอง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลให้ครูมีปัญหาเรื่องหนี้สินได้

5. ทฤษฎีการบริโภค และทฤษฎีอรรถประโยชน์

5.1 ทฤษฎีการบริโภค

การบริโภคในทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง การใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ รวมถึงการนำสินค้าและบริการมาใช้ประโยชน์เพื่อการผลิตเป็นสินค้าและบริการอื่นๆ การบริโภคไม่ได้หมายความถึงการรับประทานอาหารอย่างที่คนทั่วไปเข้าใจ แต่เพียงอย่างเดียว การใช้สินค้าอื่นๆ และการใช้บริการอย่างใดอย่างหนึ่งก็คือการบริโภคด้วยเช่นกัน เช่น การไปพบแพทย์เมื่อยามเจ็บป่วย การพักโรงแรม การท่องเที่ยว การขนส่ง การประกันภัย ฯลฯ จึงสรุปได้ว่าการกระทำทั้งหลายอันทำให้สินค้าหรือบริการอย่างใดอย่างหนึ่งสิ้นเปลืองไปเพื่อเป็นประโยชน์แก่มนุษย์ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ถือเป็น การบริโภคทั้งสิ้น

ประเภทของการบริโภค การแบ่งประเภทของการบริโภคตามลักษณะของสินค้าสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

5.1.1 การบริโภคสินค้าไม่คงทน (nondurable goods consumption) คือการบริโภคสิ่งของชนิดใดชนิดหนึ่งแล้วสิ่งของชนิดนั้นจะสิ้นเปลืองหรือใช้หมดไป การบริโภคลักษณะนี้เรียกว่า destruction เช่น การบริโภคน้ำ อาหาร ยารักษาโรค น้ำมันเชื้อเพลิง ฯลฯ

5.1.2 การบริโภคสินค้าคงทน (durable goods consumption) คือการบริโภคสิ่งของอย่างใด อย่างหนึ่งโดยสิ่งของนั้นยังคงใช้ได้อีก การบริโภคลักษณะนี้เรียกว่า diminution เช่น การอาศัยบ้านเรือน การใช้รถยนต์ พัดลม โทรทัศน์ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าสินค้าคงทนเหล่านี้จะใช้แล้วไม่หมดไปในทีเดียว แต่ก็ค่อยๆ สึกหรือไป จนในที่สุดจะไม่สามารถนำมาใช้ได้อีก ถึงแม้ว่าความต้องการบริโภคสินค้าหรือบริการของผู้บริโภคแต่ละรายจะมีความแตกต่างกัน แต่ก็พอจะสรุปได้ว่าตัวกำหนดการบริโภคหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการโดยรวมมีดังนี้

1) รายได้ของผู้บริโภค ระดับรายได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก

บริโภคสินค้าหรือบริการของผู้บริโภคโดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ผู้บริโภคที่มีรายได้มากจะบริโภคมาก ถ้ามีรายได้น้อยก็จะบริโภคน้อยจะเห็นได้ว่าระดับรายได้เป็นปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อระดับของการบริโภค

2) ราคาของสินค้าและบริการ เนื่องจากระดับราคาของสินค้าและบริการเป็นตัวกำหนดอำนาจซื้อของเงินที่มีอยู่ในมือของผู้บริโภค นั่นคือ ถ้าราคาของสินค้าหรือบริการสูงขึ้นจะทำให้อำนาจซื้อของเงินลดลงส่งผลให้ผู้บริโภคบริโภคสินค้าหรือบริการได้น้อยลง เนื่องจากเงินจำนวนเท่าเดิมซื้อหาสินค้าหรือบริการได้น้อยลง ในทางกลับกันถ้าราคาของสินค้าหรือบริการลดลงอำนาจซื้อของเงินจะเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผู้บริโภคสามารถบริโภคสินค้าหรือบริการได้มากขึ้นด้วยเหตุผลทำนองเดียวกันกับข้างต้น

3) ปริมาณเงินหมุนเวียนที่อยู่ในมือ กล่าวคือ ถ้าผู้บริโภคมีเงินหมุนเวียนอยู่ในมือมากจะจูงใจให้ผู้บริโภคบริโภคมากขึ้น และถ้ามีเงินหมุนเวียนอยู่ในมือน้อยก็จะบริโภคได้น้อยลง

4) ปริมาณของสินค้าในตลาด ถ้าสินค้าหรือบริการในท้องตลาดมีปริมาณมาก ผู้บริโภคจะมีโอกาสในการจับจ่ายใช้สอยหรือบริโภคได้มาก ในทางกลับกัน ถ้ามีน้อยก็จะบริโภคได้น้อยตาม

5) การคาดคะเนราคาของสินค้าหรือบริการในอนาคต จะมีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค กล่าวคือ ถ้าผู้บริโภคคาดว่าในอนาคตราคาของสินค้าหรือบริการจะสูงขึ้น ผู้บริโภคจะเพิ่มการบริโภคในปัจจุบัน (ลดการบริโภคในอนาคต) ตรงกันข้าม ถ้าคาดว่าราคาของสินค้าหรือบริการจะลดลง ผู้บริโภคจะลดการบริโภคในปัจจุบันลง (เพิ่มการบริโภคในอนาคต) จะเห็นได้ว่าการคาดคะเนราคาของสินค้าหรือบริการในอนาคตจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการตัดสินใจเลือกบริโภคหรือระดับการบริโภคในปัจจุบัน และจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการตัดสินใจเลือกบริโภคหรือระดับการบริโภคในอนาคต

6) ระบบการชำระและการชำระเงิน เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่กำหนดการตัดสินใจในการเลือกบริโภคของผู้บริโภค กล่าวคือ ถ้าเป็นระบบการซื้อขายด้วยเงินผ่อน ดาวน์ต่ำผ่อนระยะยาว จะเป็นการเพิ่มโอกาสในการบริโภคให้กับผู้บริโภคมากขึ้น นั่นคือ ผู้บริโภคสามารถบริโภคโดยไม่ต้องชำระเงินในงวดเดียว มีเงินเพียงส่วนหนึ่งในการดาวน์ก็สามารถซื้อหาสินค้าและบริการมาบริโภคได้ โดยเฉพาะสินค้าหรือบริการที่มีราคาสูง เช่น บ้าน รถยนต์ ฯลฯ ตรงกันข้าม ถ้าไม่มีระบบการซื้อขายแบบเงินผ่อน คือผู้บริโภคจะต้องชำระเงินค่าสินค้าตามราคาในงวดเดียว ผู้บริโภคอาจไม่สามารถซื้อหาหรือบริโภคสินค้าหรือบริการนั้นๆ ได้

นอกจากที่กล่าวข้างต้น ยังมีปัจจัยอื่นๆอีกมากที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคของผู้บริโภค ไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุ ระดับการศึกษา ฤดูกาล เทศกาล รสนิยมหรือความชอบส่วนตัวของผู้บริโภค ตัวอย่างเช่น ในเทศกาลกินเจถ้าผู้บริโภครับประทานอาหารเจ ผู้บริโภคจะไม่บริโภค

เนื้อสัตว์ โดยจะหันมาบริโภคพืชผักผลไม้แทน หรือในวัยเด็ก ส่วนใหญ่เด็ก ๆ มักจะชอบบริโภคลูกอม ลูกกวาด ขนม มากกว่าเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ (อายุ) เป็นต้น

5.2 ทฤษฎีอรรถประโยชน์ (Utility Theory)

อรรถประโยชน์ (Utility) หมายถึง ความพอใจที่ผู้บริโภคได้รับจากการบริโภคสินค้าหรือบริการชนิดนั้นๆ สินค้าหรือบริการจะให้อรรถประโยชน์มากขึ้นอยู่กับระดับความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าหรือบริการนั้น ถ้ามีความต้องการมาก สินค้าหรือบริการจะให้อรรถประโยชน์จากการบริโภคมาก ตรงกันข้าม ถ้ามีความต้องการน้อย สินค้าหรือบริการจะให้อรรถประโยชน์จากการบริโภคน้อย

กล่าวโดยสรุป การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นการศึกษาพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการต่างๆ เพื่อให้ได้รับความพอใจสูงสุดจากงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด แต่ด้วยพฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์ที่มีความต้องการอย่างไม่สิ้นสุด ต้องการมีหน้ามีตาทัดเทียมกับคนอื่นในสังคม ด้วยปัจจัยเหล่านี้จึงกระตุ้นให้ครูซึ่งเป็นมนุษย์ธรรมดาคนหนึ่งเกิดความอยาก ครูจึงต้องกู้ยืมเงินเพื่อมาใช้จ่ายเพื่อให้ได้สิ่งที่ตนเองต้องการ แนวคิดข้างต้นนี้จึงอธิบายพฤติกรรมการบริโภคของครูที่นำไปสู่การเป็นหนี้สิน ได้อย่างชัดเจน

6. ทฤษฎีการออม (Saving)

การออมจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรายได้ที่สามารถใช้จ่ายใช้สอยได้จริง และการบริโภคของครัวเรือนอย่างมาก ด้วยเหตุที่ว่าหลังจากที่ครัวเรือนได้รับรายได้มาแล้ว เมื่อนำไปหักภาษีออก รายได้ดังกล่าวถือว่าเป็นรายได้ที่ครัวเรือนสามารถนำไปใช้จ่ายใช้สอยได้จริง ครัวเรือนจะจัดสรรรายได้ส่วนนี้ไปใช้เพื่อการบริโภค ส่วนที่เหลือค่อยเก็บออมไว้เป็นเงินสะสม เรียกรอมนเงินส่วนที่เหลือนี้ว่า “การออมทรัพย์” หากพิจารณาจะพบว่า การออมเปรียบเสมือนส่วนร่วของวงจรการหมุนเวียนของกระแสรายได้ซึ่งเป็นผลให้กระแสรายได้ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งมีค่าไม่เท่ากับกระแสรายจ่ายในช่วงเวลานั้น สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่สามารถใช้จ่ายใช้สอยได้จริง ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค และปริมาณการออมได้ ดังนี้

$$Y = S + C$$

Y = รายได้ที่สามารถใช้จ่ายใช้สอยได้จริง

S = ปริมาณการออม

C = ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

การออมกับทฤษฎีการบริโภค

การออม (Saving) หมายถึง การนำรายได้ส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคมาเก็บออมไว้เพื่อเป็นเงินออมในอนาคต หรือเพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน สามารถเขียนอยู่ในรูปความสัมพันธ์ ได้ดังนี้ ฟังก์ชันการออม (Saving Function)

$$S = f(Y_d)$$

โดยที่ S = จำนวนเงินออม

Y_d = รายได้สุทธิส่วนบุคคล

สมการการออม

$$Y_d = S + C$$

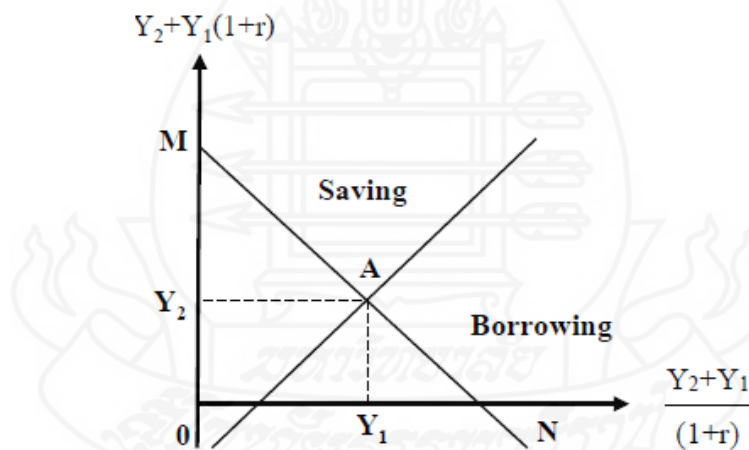
$$S = Y_d - C$$

7. ทฤษฎีการบริโภคข้ามช่วงเวลา (Intertemporal Consumption)

เป็นทฤษฎีที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ ระหว่างการบริโภคและการออมในช่วงเวลาต่าง ๆ กันของชีวิต ซึ่งพัฒนาทฤษฎีมาจากทฤษฎี Hump Saving โดย Irvin Fisher และ Roy Harrod ซึ่งทฤษฎีนี้กล่าวว่า คนเราจะมีกรออมในช่วงวัยกลางคนหรือช่วงกลางของชีวิต เพื่อเก็บไว้ใช้เมื่อเกษียณอายุ (เบญจมาภรณ์ อมรเลิศพานิช, 2551; อ้างอิงจาก Irving Fisher, & Roy Harrod, 1937)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคข้ามเวลานี้เริ่มจากความจริงที่ว่า ผู้บริโภคทุกคนจะพยายามเลือกบริโภค เพื่อให้ตนเองได้รับอรรถประโยชน์สูงสุดภายใต้เงื่อนไขที่ว่าผลรวมของปัจจุบันของค่าใช้จ่ายในการบริโภคตลอดช่วงชีวิต จะต้องไม่เกินมูลค่าปัจจุบันของรายได้ที่เขาได้รับจากการทำงานตลอดช่วงชีวิต โดยมีสมมติฐานว่าบุคคลได้รับรายได้มาจากการทำงานเท่านั้นหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าบุคคลไม่มีทรัพย์สิน ดังนั้น รายได้จากทรัพย์สินจะมีค่าเท่ากับศูนย์ผู้บริโภคสามารถนำเอารายได้ทั้งหมดที่คาดว่าจะได้รับจากการทำงานตลอดช่วงชีวิตมาจัดสรร เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการบริโภคตลอดชีวิต โดยอาจจะใช้วิธีการกู้ยืม (Borrowing) จากช่วงเวลาอื่นมาบริโภคล่วงหน้าในช่วงเวลานี้ หรือลดการบริโภคในช่วงเวลานี้แล้วให้ยืม (Lending) ไปบริโภคในช่วงเวลาอื่น ทั้งนี้ ผลรวมของมูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่ายในการบริโภคตลอดช่วงชีวิต จะต้องไม่เกินมูลค่าปัจจุบันของรายได้ที่เขาได้รับจากการทำงานตลอดช่วงชีวิต

จากภาพเป็นการแสดงการบริโภค 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงเวลาที่ 1 และช่วงเวลาที่ 2 โดยสมมติให้รายได้ในช่วงเวลาที่ 1 เท่ากับ Y_1 และรายได้ในช่วงเวลาที่ 2 เท่ากับ Y_2 และสมมติให้ราคาสินค้าเท่ากับ 1 บาท แสดงว่ามีรายได้เท่าใดก็บริโภคเท่านั้น ถ้าไม่มีการบริโภคข้ามเวลา ในช่วงเวลาที่ 1 จะบริโภคเท่ากับ Y_1 และช่วงเวลาที่ 2 จะบริโภคเท่ากับ Y_2 โดยใช้งบประมาณ ณ จุด A จุดเดียว แต่ถ้ามีการบริโภคข้ามเวลา คือ ผู้บริโภคสามารถออมเงิน ณ เวลาปัจจุบันไว้ใช้บริโภคในอนาคต หรือกู้ยืมมาเพื่อบริโภคในปัจจุบัน เส้นงบประมาณจะเป็นดังเส้น MN โดยที่จุด N หมายถึง ผู้บริโภคจะบริโภคทั้งหมดในช่วงเวลาที่ 1 ณ จุด N โดยจะมีการบริโภค ณ ช่วงเวลาที่ 1 คือ $Y_2 + Y_1 / (1+r)$ เท่ากับรายได้ปัจจุบัน รวมกับการกู้ยืมเงินในอนาคตมาใช้ คือ Y_2 เป็นรายได้ของช่วงเวลาที่ถัดไป และหารด้วย $1+r$ โดยที่ r หมายถึง อัตราดอกเบี้ย จุด M หมายถึง การบริโภคช่วงเวลาที่ 2 เท่านั้น โดยบริโภคเท่ากับ $Y_2 + Y_1 (1+r)$ แสดงว่าออมเงินทั้งหมดที่ได้ในช่วงเวลาที่ 1 ไปบริโภคในช่วงเวลาที่ 2 การบริโภคทั้งหมดเท่ากับ $Y_2 + Y_1 (1+r)$ การออมเงินเพื่อไปบริโภคในช่วงเวลาที่ 2 จะได้เส้น Intertemporal Budget Constraint เป็นเส้นงบประมาณระหว่างเวลา ณ จุด A โดยที่ถ้าผู้บริโภคเลือกบริโภคอยู่ในช่วง AN แสดงว่าผู้บริโภคทำการกู้ยืมมาบริโภค และหากผู้บริโภคเลือกบริโภคช่วง AM แสดงว่า ผู้บริโภคออมเงินในช่วงเวลาที่ 1 ไว้ใช้บริโภคในอนาคต

ภาพที่ 2.2 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยคุณภาพของการให้เงินกู้

ที่มา: Irving Fisher Roy Harrod. (1937). *Intertemporal Consumption*. p.n.d

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการก่อหนี้สินของครู ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องหนี้สินของครู ดังนี้

เยวพา คำฟู (2555) ศึกษาภาวะหนี้สินของข้าราชการ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในปี 2555 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การเก็บแบบสอบถาม พบว่า ข้าราชการส่วนใหญ่มีหนี้สินในระบบ โดยกู้เงินจากธนาคาร ซึ่งวงเงินที่กู้ส่วนใหญ่กู้ในจำนวนเงิน 500,000 – 1,000,000 บาท เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ทางด้านปัจจัยที่มีส่งผลต่อการเกิดภาวะหนี้สิน พบว่า ข้าราชการส่วนใหญ่ มีสาเหตุในการกู้ยืมเงิน เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านสรีระ อาทิ เช่น การซื้อ/เช่าที่อยู่อาศัย มากที่สุด รองลงมาคือ กู้มาเพื่อนำไปลงทุนทำธุรกิจต่างๆ ที่จะทำให้มีรายรับเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากต้องการมีฐานะที่มั่นคง ซึ่งเป็นการตอบสนองค่านิยมทางเศรษฐกิจ อีกปัจจัยหนึ่งที่มีส่งผลต่อการกู้ยืมเงิน คือ กู้เพื่อนำมาศึกษาต่อเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านศักยภาพ และเพื่อตอบสนองค่านิยมทางสังคม ซึ่งจากการศึกษาพบว่าถึงจะมีภาวะหนี้สินเช่นไรก็ตาม ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ก็สามารถผ่อนชำระได้ และมีเงินเหลือใช้ต่อเดือน 1 ถึง 5,000 บาท จะพบเพียง 24 คน จากประชากรทั้งหมด 123 คนเท่านั้น ที่พบว่า มีปัญหาเงินไม่พอใช้จ่ายต่อเดือน และเมื่อตรวจสอบพบว่า จำนวน 14 คน มีการกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท จำนวน 7 คน มีการกู้เงินเพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในเรื่องที่อยู่อาศัยการผ่อนบ้าน จำนวน 3 คน กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อหรือซ่อมแซมยานพาหนะ จากปัญหาที่พบสามารถจำแนกสาเหตุได้ 2 ด้าน คือ 1. ปัจจัยด้านการศึกษาต่อ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าข้าราชการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี มีความคิดเห็นในการศึกษาต่อ ดังนี้ การศึกษาทำให้มีงานและมีรายได้เพิ่มขึ้น ทางเลือกในชีวิตมากขึ้นและการศึกษาทำให้ได้รับการยอมรับจากสังคม

วรวรรณ หุฤษฎีเกรียง (2552) ศึกษาภาวะหนี้สินของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขตการปกครองเขตคลองเตย ในปี 2552 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การเก็บแบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิด พบว่าครูมีภาระหนี้สินสูงถึงร้อยละ 78 และไม่มีภาระหนี้สินร้อยละ 22 แหล่งบริการหนี้สินที่ใช้บริการอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ ครูร้อยละ 58 รองลงมาเป็นธนาคาร/สถาบันการเงินร้อยละ 28 นอกกระบบเช่น ญาติพี่น้อง นายทุน ร้อยละ 11 สำหรับสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะหนี้สินส่วนใหญ่เป็นสาเหตุรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 42 สำหรับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเป็นวัตถุประสงค์เพื่อใช้หมุนเวียนในชีวิตประจำวันร้อยละ 32 เพื่อใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัย/ต่อเติมที่อยู่อาศัย ร้อยละ 27 เพื่อใช้ในการศึกษาต่อของตนเอง/ของบุตร ร้อย

ละ 14 และสำหรับจำนวนเงินกู้ที่ใช้บริการส่วนใหญ่อยู่ในช่วงน้อยกว่า 500,000 บาทมีจำนวน 42 คนคิดเป็นร้อยละ 59 โดยจำนวนวงเงินกู้ที่มากที่สุด 2,700,000 บาท จำนวน 1 คน สำหรับวงเงินกู้คงเหลือในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างครุที่มีผู้ตอบมากที่สุดอยู่ในช่วงน้อยกว่า 400,000 บาท จำนวน 44 คิดเป็นร้อยละ 62

สมมาตุ มหารักษ์ (2545) ศึกษาภาวะหนี้สิน และปัจจัยที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545 โดยมุ่งศึกษาการใช้จ่ายในการครองชีพและหนี้สิน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การเก็บแบบสอบถาม จากผลการศึกษาพบว่า ภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545 ร้อยละ 60 เป็นผู้มีหนี้สิน โดยมีหนี้สินเฉลี่ยคนละ 146,312.2 บาท สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดหนี้สินคือการซื้อหรือสร้างบ้านที่อยู่อาศัย รองลงมาคือการใช้จ่ายเพื่อดำรงชีพประจำวัน ประเภทบุคลากรอายุ จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ และรายได้ ทำให้ภาวะหนี้สินแตกต่างกัน บุคลากรที่มีอายุ 30-39 ปี และอายุ 40-49 ปี มีภาวะหนี้สินสูงกว่าบุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ผู้ที่มีผู้อยู่ในอุปการะ 5 คนขึ้นไป มีภาวะหนี้สินสูงกว่าผู้ที่มีผู้อยู่ในอุปการะไม่เกิน 2 คน และผู้ที่มีรายได้ 10,000 – 20,000 บาทมีภาวะหนี้สินสูงกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท

นันทรัตน์ จิโรภาส (2552) ศึกษาภาวะหนี้สินของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดสงขลา หาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน และผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินของข้าราชการครู ในปี 2552 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การเก็บแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูมีหนี้สินมากกว่า 1,000,000 บาท มากที่สุดร้อยละ 34.8 โดยการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ร้อยละ 39.1 ผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 1,500 บาท ร้อยละ 42.5 ข้าราชการครูส่วนใหญ่ยังคงมีรายรับเพียงพอกับรายจ่าย ร้อยละ 66 ด้านปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน เช่น การเล่นเกมพนัน การซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน ค่ารักษาพยาบาล การทำประกันชีวิต ซึ่งภาวะหนี้สินจะส่งผลกระทบในด้านร่างกาย ได้แก่ อาการนอนไม่หลับ ด้านจิตใจ มีอาการเครียด ด้านสังคม ทำให้ประสิทธิภาพและความสามารถในการปฏิบัติงานลดลง ด้านเศรษฐกิจพบว่า หลังจากชำระหนี้สินแล้ว ข้าราชการครูส่วนใหญ่จะมีเงินเดือนเหลือไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน หรือมีเหลือพอใช้แต่ไม่เหลือเก็บ

นฤมล อินทโหม (2554) ศึกษาผลกระทบต่อภาวะหนี้สินของทหารชั้นประทวน สังกัดกรมสนับสนุนกองพลทหารราบที่ 9 ในปี 2554 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การเก็บแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ นายทหารชั้นประทวน สังกัด กรมสนับสนุนกองพลทหารราบที่ 9 จำนวน 240 นาย ผลการวิจัยพบว่า ทหารชั้นประทวน สังกัด กรมสนับสนุนกองพลทหารราบที่ 9 มีผลกระทบต่อภาวะหนี้สินในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามด้านผลกระทบต่อภาวะหนี้สิน คือ ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ และมีความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไปตาม ความต้องการด้านสวัสดิภาพ พฤติกรรมการบริโภคอาหาร พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุข และพฤติกรรมการเที่ยว

ศิริวรรณ คงศิลา (2552) ศึกษาภาวะหนี้สินของข้าราชการกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาข้าราชการกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน ทวีวัฒนา และบางกอกน้อย ศึกษาสถานะทางการเงิน สภาพหนี้สิน และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของข้าราชการกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การเก็บแบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือข้าราชการกรุงเทพมหานคร 3 สำนักงานเขต จำนวน 410 คน ประกอบด้วย สำนักงานเขตตลิ่งชัน 133 คน สำนักงานเขตทวีวัฒนา 145 คน และสำนักงานเขตบางกอกน้อย 132 คน จากการศึกษาพบว่า ข้าราชการสำนักเขตตลิ่งชันส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.9 มีหนี้ ซึ่งเป็นหนี้ในระบบ ร้อยละ 95.9 และเป็นหนี้นอกระบบร้อยละ 4.1 ข้าราชการสำนักงานเขตทวีวัฒนาส่วนใหญ่ ร้อยละ 49.6 มีหนี้ซึ่งเป็นหนี้ในระบบทั้งหมด ข้าราชการสำนักงานเขตบางกอกน้อยส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.3 มีหนี้ และเป็นหนี้ในระบบทั้งหมด ข้าราชการทั้ง 3 สำนักเขตส่วนใหญ่มีหนี้มากกว่า 150,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้เพื่อซื้อ หรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัยมากที่สุด รองลงมาเป็นหนี้เพื่อซื้อ หรือซ่อมแซมยานพาหนะ ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมเงินของข้าราชการกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขต ได้แก่ (1) รายได้รวมหลังหักภาษีของข้าราชการและคู่สมรส (2) รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของข้าราชการเฉลี่ยต่อเดือน (3) สถานะความเป็นเจ้าของที่พัก (4) สถานภาพการสมรส ส่วนระดับการศึกษาไม่มีผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมเงินของข้าราชการกรุงเทพมหานครสำนักงานเขตทวีวัฒนาและบางกอกน้อย แต่มีผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมเงินของข้าราชการกรุงเทพมหานครสำนักงานเขตตลิ่งชัน

กันต์ อินทวงศ์ (2552) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการในเขตภาคเหนือตอนล่าง 10 จังหวัด ในปี 2552 เขต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การเก็บแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า มูลเหตุ และสถานะหนี้สิน ของข้าราชการครูเริ่มมีหนี้สินหลังจากเข้ารับราชการ คิดเป็น ร้อยละ 68.5 และมีสาเหตุการเกิดหนี้สิน เนื่องมาจากสาเหตุ 3 ข้อตามลำดับดังนี้ คือ (1) ซื้อหรือผ่อนรถยนต์หรือจักรยานยนต์ (2) การนำไปใช้จ่ายเพื่อดำรงชีพในชีวิตประจำวัน (3) ซื้อหรือสร้างที่อยู่อาศัย โดยมีแหล่งหนี้สินมาก 3 อันดับแรก คือ (1) สหกรณ์ออมทรัพย์ครู (2) ธนาคารของรัฐ (3) สวัสดิการครูสภา โดยมีภาระหนี้สินรวมจากทุกแหล่งทุนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 100,000 – 1,000,000 บาท ระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้ 16-20 ปีขึ้นไป และกรณีมีหนี้สินค้างชำระคิดเป็นร้อยละ 31 มีสาเหตุ 3 ข้อตามลำดับที่ทำให้ค้างชำระ ดังนี้ คือ (1) มีหนี้สินอื่นหลายทาง (2) ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูงเกินไป (3) รายได้ต่อเดือนลดลงมีระยะเวลาการมีภาระหนี้ค้างชำระส่วนใหญ่ 1-10 ปี และการตัดสินใจในการกู้ยืมมาจากตัวเองส่วนใหญ่มีสัญญาผู้และ

หลักทรัพย์ค่าประกัน มีความต้องการกู้เงินเพียงพอ และในรอบ 1 ปีมีข้าราชการครูที่กู้คิดเป็นร้อยละ 36.6 และส่วนใหญ่มีสถานะหนี้สินอยู่ในระดับภาวะหนี้สินปกติและที่ต้องการความช่วยเหลือคิดเป็นร้อยละ 74.4 และมีข้าราชการครูกลุ่มหนึ่งที่ภาระหนี้ถึงขั้นวิกฤต คิดเป็นร้อยละ 6.7 รวมแล้วข้าราชการครูมีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 81.1 ของข้าราชการครูที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ความต้องการในการแก้ไขหนี้สินของข้าราชการครูมีความคิดเห็นเฉลี่ยในระดับ “ต้องการมาก” จากการวิจัยพบว่าด้านที่มีความต้องการแก้ไขปัญหามากที่สุดในกลุ่มตามลำดับ คือด้านพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครู คิดเป็นค่าเฉลี่ยคะแนน 4.36 ด้านการจัดหารายได้เสริม คิดเป็นร้อยละ 4.22 ด้านการลดภาระหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 4.15 และสุดท้าย ด้านการส่งเสริมสวัสดิการ คิดเป็นร้อยละ 4.11 โดยจากผลการวิจัยพบว่า ความต้องการในการแก้ไขหนี้สินของข้าราชการครูที่อยู่ในระดับ “ต้องการมากที่สุด” มีอยู่ 2 ข้อ ความต้องการ การส่งเสริมการพัฒนาผลงานทางวิชาการเพื่อใช้ประกอบการเลื่อนตำแหน่งให้ได้รับเงินเดือนสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 4.51 และ ความต้องการเพิ่มอัตราเงินเดือนให้เหมาะสมกับภาวะค่าครองชีพ คิดเป็นร้อยละ 4.50 ข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินข้าราชการครูที่สำคัญมีดังนี้ (1) กิจกรรมเพื่อสร้างค่านิยมให้กับข้าราชการครูให้มีความพอเพียงโดยการส่งเสริมการนำหลักแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้เพื่อปลูกฝังแนวคิดในการใช้ชีวิตประจำวัน (2) ควรมีการส่งเสริมให้ครูมีผลตอบแทนในวิชาชีพครูสูงขึ้นจากการทำตำแหน่งทางวิชาการ (3) มีการเลื่อนตำแหน่งและเงินเดือนให้สูงขึ้นตามตำแหน่งวิชาการและมีการพัฒนาวิชาชีพที่เป็นรายได้พิเศษให้เหมาะสมกับเศรษฐกิจปัจจุบัน (4) ควรจัดให้มีการเจรจาประนอมหนี้และลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้ต่ำลง (5) จัดหาเงินในการกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำและเพิ่มระยะเวลาในการผ่อนชำระหนี้ให้แก่ข้าราชการครู (6) ควรมีสวัสดิการเบิกค่าเล่าเรียนบุตรให้มากขึ้น (7) เพิ่มสวัสดิการที่อยู่อาศัยในการเช่าซื้อ และการกู้ซื้อเพื่อปลูกสร้างในอัตราดอกเบี้ยต่ำ (8) จัดกิจกรรมรณรงค์ทางการเปลี่ยนความคิด รู้จักประหยัด อยู่อย่างพอเพียงและพยายามลดค่าใช้จ่ายของครู โดยการเปลี่ยนความคิด (9) จัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้ในเรื่องการส่งเสริมรายได้ให้ครอบครัวของครูเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น (10) พยายามลดแหล่งเงินกู้ในสถาบันอื่น ๆ ที่สามารถเข้ามามีบทบาทในการทำให้ข้าราชการครูกู้เพิ่ม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและมูลเหตุ
จูงใจนี้สิน เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อหนี้สิน และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา
การก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิง
ปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) โดยผู้ศึกษาได้จำแนกการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน
ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับภาระหนี้สิน และข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูชั้นประถมศึกษา ในเขต อำเภอเมือง จังหวัด
นนทบุรี จำนวน 22 แห่ง โดยมีครูทั้งหมด 1,355 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นนทบุรี)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูชั้นประถมศึกษา ในเขต อำเภอเมือง จังหวัด
นนทบุรี โดยสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ดังนี้ แบ่งตำบล
ภายใน อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ออกเป็น 10 ตำบล ได้แก่ ตำบลสวนใหญ่ ตำบลไทรมา ตำบล
ตลาดขวัญ ตำบลท่าทราย ตำบลบางรักน้อย ตำบลบางเขน ตำบลบางศรีเมือง ตำบลบางไผ่ ตำบล
บางกระสอบ ตำบลบางกร่าง หลังจากนั้นแบ่งโรงเรียนประถมศึกษาตามตำบล แล้วแจกแจงจำนวน
ประชากรในแต่ละโรงเรียน เทียบสัดส่วนจำนวนประชากรกับขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละโรงเรียน
มีจำนวนครู ชาย และหญิงไม่เท่ากัน จึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดย
วิธีการจับฉลาก (นันทรัตน์ จิโรภาส,2552) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่กระจาย และการกำหนดขนาด
ตัวอย่างใช้สูตรยามานะ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Yamane ,2008 อ้างอิงใน นันทรัตน์ จิ
โรภาส 2552)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดตัวอย่าง
 N = ขนาดประชากร
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (0.05)

แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{1355}{1 + 1355(0.05)^2} \\ &= \frac{1355}{4.3875} \\ &= 308.831 \end{aligned}$$

เพื่อให้ผลการศึกษามีความน่าเชื่อถือมากขึ้นจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างให้ เท่ากับ 320 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น และนำไปทดสอบ (Pre-test) จำนวน 3 ส่วน โดยแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ทั้งหมด อายุงาน ฯลฯ ซึ่งลักษณะข้อคำถามเป็นข้อคำถามแบบสอบถามรายการ (check list)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาระหนี้สิน ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ จำนวนหนี้สิน แหล่งเงินกู้ รายจ่ายหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน ฯลฯ ซึ่งลักษณะข้อคำถามเป็นข้อคำถามแบบสอบถามรายการ (check list)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อหนี้สิน ลักษณะเป็นคำถามแบบสอบถามรายการ (Check list) คือ ความต้องการที่มีความสัมพันธ์ต่อการก่อหนี้สิน และค่านิยมที่มีความสัมพันธ์ต่อการก่อหนี้สิน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาหนี้สิน

2.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ อาศัยแบบจำลองทางเศรษฐมิติจะใช้วิธีการของสมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression) ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้นที่ทำหน้าที่พยากรณ์ตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป กับตัวแปรตาม 1 ตัว สมการถดถอยแบบพหุคูณ

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + \dots + b_kX_k$$

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ จะต้องคำนวณหาค่า a และ b_1, b_2, \dots, b_k เพื่อนำมาแทนค่าลงในสมการ โดยถือหลักการที่ว่า ค่า b ทุกตัวต้องเป็นค่าที่ทำให้สมการพยากรณ์มีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์น้อยที่สุด นอกจากจะหาค่า a และ b แต่ละตัวแล้วควรทดสอบนัยสำคัญของค่า b แต่ละตัวด้วย

จุดประสงค์หลักของการวิเคราะห์การถดถอย คือ เพื่อพยากรณ์ตัวแปรหนึ่ง โดยใช้ค่าที่ทราบของตัวแปรอีกตัวหนึ่ง การพยากรณ์นี้อาศัยหลักการ เช่น $Y = a + bX$ ซึ่งมีไว้เพื่อประมาณค่าของตัวแปรที่ไม่ทราบค่า Y เมื่อทราบค่าของตัวแปร X

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็นสองส่วนซึ่งแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จะใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ทั้งหมด อายุงาน ฯลฯ

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับภาระหนี้สิน เช่น จำนวนหนี้สิน แหล่งเงินกู้ รายจ่ายหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน ฯลฯ

ส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อหนี้สิน ลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ

- 1 หมายถึง ส่งผลกระทบน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ส่งผลกระทบน้อย
- 3 หมายถึง ส่งผลกระทบปานกลาง
- 4 หมายถึง ส่งผลกระทบมาก

5 หมายถึง ส่งผลกระทบมากที่สุด

ในการแปรความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม กำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ของเบส (Best, 1970: 175 อ้างอิงใน นันทรัตน์ จิโรภาส 2552) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.0 หมายถึง ผลกระทบอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ผลกระทบอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ผลกระทบอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ผลกระทบอยู่ในระดับน้อยสุด

ส่วนที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหา ลักษณะแบบสอบถามแบบปลายเปิด ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านหนี้สินจากเอกสารงานวิจัย เช่น ข้อมูลสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และแหล่งสารสนเทศทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์และอภิปราย

4.4.1 ผลข้อมูลทั่วไป และการก่อหนี้สินของครัว โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) บรรยายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในรูปค่าร้อยละ (Percentage)

4.4.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินของครัวชั้นประถมศึกษาในเขต อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี อาศัยแบบจำลองทางเศรษฐมิติจะใช้วิธีการของสมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินของครัวชั้นประถมศึกษา ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ซึ่งตัวแปรอิสระประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ สถานภาพครอบครัว อาชีพคู่สมรส รายได้คู่สมรส จำนวนบุตร ระดับการศึกษาของบุตร และค่าใช้จ่ายการศึกษาบุตร กับตัวแปรตาม คือ ปริมาณหนี้สิน จะช่วยให้ได้สมการพยากรณ์เชิงเส้นตรง ดังนี้

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + \dots + b_kX_k + e$$

Y	แทน	มูลค่าการก่อกู้หนี้สิน
a	แทน	ค่าคงที่
b ₁ , b ₂ ... b _k	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย
Gen	แทน	เพศ
Age	แทน	อายุ
Edu	แทน	ระดับการศึกษา
Inc	แทน	รายได้ทั้งหมดต่อเดือน (รวมเงินทุกประเภท)
Job1	แทน	อาชีพ
Sta	แทน	สถานภาพสมรส
Job2	แทน	อาชีพคู่สมรส
Inc2	แทน	รายได้คู่สมรส
Son	แทน	จำนวนบุตร
Eduson	แทน	การศึกษานบุตร
Coson	แทน	รายจ่ายการศึกษานบุตร
Loan	แทน	หนี้สินคู่สมรส
e	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (0.05)

จะได้สมการดังนี้

$$Y = a + b_1 \text{ Gen} + b_2 \text{ Age} + b_3 \text{ Edu} + b_4 \text{ Inc} + b_5 \text{ Job1} + b_6 \text{ Sta} + b_7 \text{ Job2} + b_8 \text{ Inc2} + b_9 \text{ Son} + b_{10} \text{ Eduson} + b_{11} \text{ Coson} + b_{12} \text{ Loan} + e$$

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะหนี้สิน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน และผลกระทบจากการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ซึ่งใช้การเก็บแบบสอบถาม และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ดังนี้ แบ่งตำบลภายใน อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ออกเป็น 10 ตำบล ได้แก่ ตำบลสวนใหญ่ ตำบลไทรมา ตำบลตลาดขวัญ ตำบลท่าทราย ตำบลบางรักน้อย ตำบลบางเขน ตำบลบางศรีเมือง ตำบลบางไผ่ ตำบลบางกระสอบ ตำบลบางกร่าง หลังจากนั้นแบ่งโรงเรียนประถมศึกษาตามตำบล แล้วแจกแจงจำนวนประชากรในแต่ละโรงเรียน เทียบสัดส่วนจำนวนประชากรกับขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละโรงเรียนมีจำนวนครู ชาย และหญิง ไม่เท่ากัน จึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก (นันทรัตน์ จิโรภาส, 2552) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่กระจาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ดำเนินการศึกษา จำนวน 320 คน ผลจากการศึกษา แบ่งเป็น 3 ส่วน เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพทั่วไปและมูลเหตุจูงใจหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาระก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษาปีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
3. เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 4.1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของครูแบ่งตามโรงเรียน

ตำบล	โรงเรียน	จำนวน ประชากร (คน)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ตลาดขวัญ	โรงเรียนวัดลานนาบุญ	76	18	5.61
ตลาดขวัญ	โรงเรียนการัญศึกษา	101	24	7.45
บางกระสอ	โรงเรียนวัดบัวขวัญ	45	11	3.32
ท่าทราย	โรงเรียนท่าทรายประชาอุปถัมภ์	32	8	2.36
ท่าทราย	โรงเรียนวัดค่านักใต้	53	13	3.91
ท่าทราย	โรงเรียนทานสัมฤทธิ์วิทยา	69	16	5.09
ท่าทราย	โรงเรียนประชาอุปถัมภ์	95	22	7.01
ไทรม้า	โรงเรียนชุมชนวัดไทรม้า	56	13	4.13
บางกระสอ	โรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์	44	10	3.25
บางกระสอ	โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ	53	13	3.91
บางกระสอ	โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์	220	52	16.24
บางกร่าง	โรงเรียนวัดบางระโห่ง	38	9	2.80
บางกร่าง	โรงเรียนวัดปราสาท	23	5	1.70
บางกร่าง	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา	61	14	4.50
บางเขน	โรงเรียนวัดฝาง	21	5	1.55
บางเขน	โรงเรียนวัดทางหลวงโพธิ์ทอง	54	13	3.99
บางไผ่	โรงเรียนวัดโชติการาม	34	8	2.51
บางศรีเมือง	โรงเรียนวัดพุฒิปรางค์ปราโมทย์	48	11	3.54
บางศรีเมือง	โรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ	46	11	3.39
สวนใหญ่	โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี	59	14	4.35
สวนใหญ่	โรงเรียนกลาโหมอุทิศ	83	20	6.13
สวนใหญ่	โรงเรียนวัดปากน้ำ	44	10	3.25
	รวม	1,355	320	100.00

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพทั่วไป และมูลเหตุจูงใจหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ วิจัยสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน และร้อยละจากข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างครู
จำนวน 320 คน รายละเอียดดังแสดงตามตารางที่ 4.2 – 4.12

ตารางที่ 4.2 ครูชั้นประถมศึกษาจำแนกตามเพศ

(เพศ)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ชาย	75	23.43
หญิง	245	76.56
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 76.56 และเป็นเพศชายจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 23.43

ตารางที่ 4.3 อายุของครูชั้นประถมศึกษา

(อายุ)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ต่ำกว่า 30 ปี	67	20.94
30 – 40 ปี	104	32.50
41 – 50 ปี	85	26.56
51 – 60 ปี	64	20.00
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 30 – 40 ปี มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 รองลงมาอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 26.56 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และอายุ 51 – 60 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตารางที่ 4.4 ระดับการศึกษาของครูชั้นประถมศึกษา

(ระดับการศึกษา)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	49	15.31
ปริญญาตรี	245	76.56
ปริญญาโท	16	5.00
สูงกว่าปริญญาโท	10	3.12
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 76.56 การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 15.31 การศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5 และการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาโท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.12

ตารางที่ 4.5 ระดับเงินเดือนของครูชั้นประถมศึกษา

(ระดับเงินเดือน)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ต่ำกว่า 10,000 บาท	6	1.87
10,001 – 15,000 บาท	65	20.31
15,001 – 20,000 บาท	115	35.94
20,001 – 25,000 บาท	66	20.62
25,001 – 30,000 บาท	44	13.75
30,000 บาท ขึ้นไป	24	7.50
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับเงินเดือนอยู่ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 35.94 ระดับเงินเดือนอยู่ระหว่าง 20,001 – 25,000 บาท จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 20.62 ระดับเงินเดือนอยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 20.31 ระดับเงินเดือนอยู่ระหว่าง 25,001 – 30,000 บาท จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75 ระดับเงินเดือน 30,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 และระดับเงินเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.87

ตารางที่ 4.6 อายุงานของครูชั้นประถมศึกษา

(อายุงาน)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ต่ำกว่า 10 ปี	180	56.25
10 – 15 ปี	44	13.75
16 – 20 ปี	21	6.56
มากกว่า 20 ปี	75	23.44
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 อายุงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 23.44 อายุงานระหว่าง 10 – 15 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 13.75 และอายุงานระหว่าง 16 – 20 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.56

ตารางที่ 4.7 สถานภาพการสมรสของครูชั้นประถมศึกษา

(สถานภาพ)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
โสด	160	50.00
สมรส	132	41.25
หย่า	28	8.75
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 50 สถานภาพสมรส จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 41.25 และสถานภาพหย่า จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.44

ตารางที่ 4.8 อาชีพคู่สมรสของครูชั้นประถมศึกษา

(อาชีพคู่สมรส)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
รับราชการ	42	13.13
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	11	3.44
ค้าขาย	7	2.19
ทำงานบริษัท	183	57.19
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	6	1.88
อื่นๆ (ไม่ระบุ)	71	22.19
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.8 พบว่า อาชีพคู่สมรสส่วนใหญ่ คือ ทำงานบริษัท จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 57.19 รับราชการ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 13.13 พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.44 ค้าขาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.19 แม่บ้าน หรือพ่อบ้าน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.88 และอื่นๆ (ไม่ระบุ) จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 22.19

ตารางที่ 4.9 รายได้คู่สมรสของครูชั้นประถมศึกษา

(รายได้คู่สมรส)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ต่ำกว่า 10,000 บาท	4	1.25
10,001 – 15,000 บาท	64	20.00
15,001 – 20,000 บาท	117	36.56
20,001 – 25,000 บาท	75	23.44
25,001 – 30,000 บาท	40	12.50
30,000 บาท ขึ้นไป	19	5.94
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.9 พบว่า รายได้คู่สมรสส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 36.56 รองลงมาอยู่ระหว่าง 20,001 – 25,000 บาท จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 23.44 อยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 20 อยู่ระหว่าง 25,001 – 30,000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 อยู่ระหว่าง 30,000 บาทขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.94 และต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25

ตารางที่ 4.10 จำนวนบุตรของครูชั้นประถมศึกษา

(จำนวนบุตร)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ไม่มีบุตร	169	52.81
1 คน	80	25.00
2 คน	59	18.43
มากกว่า 3 คน	12	3.75
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบุตรสองคน จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 52.81 จำนวนบุตรหนึ่งคน จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ไม่มีบุตรสองคน จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 18.43 และจำนวนบุตรมากกว่าสามคน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75

ตารางที่ 4.11 การศึกษาของบุตรของครูชั้นประถมศึกษา

(การศึกษาของบุตร)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ศึกษา	187	58.43
ไม่ศึกษา	74	23.12
ไม่มีบุตร	59	18.43
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

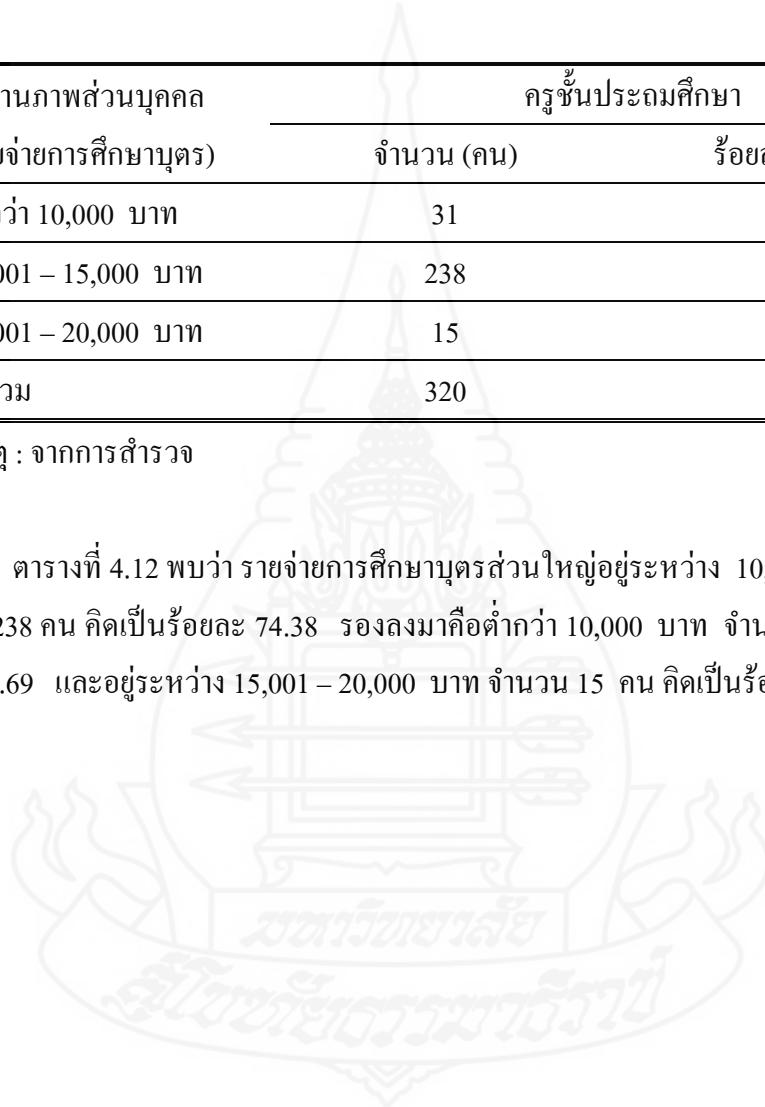
ตารางที่ 4.11 พบว่า การศึกษาของบุตรส่วนใหญ่ คือ ศึกษา จำนวน 187 คน คิดเป็น ร้อยละ 58.43 บุตรไม่ศึกษา จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 23.12 และไม่มีบุตร จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 18.43

ตารางที่ 4.12 รายจ่ายการศึกษาบุตรของครูชั้นประถมศึกษา

สถานภาพส่วนบุคคล (รายจ่ายการศึกษาบุตร)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ต่ำกว่า 10,000 บาท	31	9.61
10,001 – 15,000 บาท	238	74.38
15,001 – 20,000 บาท	15	4.69
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.12 พบว่า รายจ่ายการศึกษาบุตรส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 74.38 รองลงมาคือต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 31 คน คิดเป็น ร้อยละ 9.69 และอยู่ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.69

ตอนที่ 2 การก่อกำหนดหนี้สินของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน และร้อยละจากข้อมูลการก่อกำหนดหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 320 คน รายละเอียดดังแสดงตามตารางที่ 4.13 - 4.16

ตารางที่ 4.13 จำนวนหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา

การก่อกำหนดหนี้สินของครู (จำนวนหนี้สิน)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ต่ำกว่า 10,000 บาท	4	1.25
10,001 – 15,000 บาท	1	0.31
15,001 – 20,000 บาท	4	1.25
20,001 – 25,000 บาท	3	0.94
25,001 – 30,000 บาท	162	50.63
30,000 บาท ขึ้นไป	141	44.06
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.13 พบว่า จำนวนหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อยู่ระหว่าง 25,001 – 30,000 บาท จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 50.63 รองลงมาต่ำ 30,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 44.06 อยู่ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท และต่ำกว่า 10,000 บาท มีจำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25 อยู่ระหว่าง 20,001 – 25,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.94 และอยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.31

ตารางที่ 4.14 แหล่งการเงินที่กู้ยืมของครูชั้นประถมศึกษา

การก่อกำหนดหนี้สินของครู (แหล่งการเงินที่กู้ยืม)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
สหกรณ์ออมทรัพย์ครู	148	46.25
โครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ปัญหาหนี้สินครู	15	4.68
ธนาคารของรัฐ ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย และธนาคารอาคารสงเคราะห์	103	32.18
ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ	39	12.18
บุคคลทั่วไป	43	13.43
บัตรเครดิต	32	10.00
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.14 พบว่า แหล่งการเงินที่กู้ยืมของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 46.25 รองลงมา คือ ธนาคารของรัฐ ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย และธนาคารอาคารสงเคราะห์ จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 32.18 กู้ยืมจากบุคคลทั่วไป จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 13.43 กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ต่างๆ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 12.18 จากบัตรเครดิต จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และจากโครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ปัญหาหนี้สินครู จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.68

ตารางที่ 4.15 การผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนของครูชั้นประถมศึกษา

การก่อกำหนดหนี้สินของครู (การผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ต่ำกว่า 5,000 บาท	49	12.18
5,001 – 10,000 บาท	71	21.87
10,001 – 15,000 บาท	15	4.37
15,000 บาท ขึ้นไป	54	16.87
ชำระหนี้ครั้งเดียว	131	44.68
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.15 พบว่า การผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ ชำระหนี้ครั้งเดียว จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 44.68 ชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 21.87 รองลงมา 15,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.87 การผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนของครุต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.18 อยู่ระหว่าง และอยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.37

ตารางที่ 4.16 สภาพรายรับกับรายจ่ายของครูชั้นประถมศึกษา

การก่อนหนี้สินของครู (สภาพรายรับกับรายจ่าย)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
รายรับเพียงพอกับรายจ่าย	75	23.43
รายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย	245	76.56
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.16 พบว่า สภาพรายรับกับรายจ่ายของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ รายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 76.56 และรายรับเพียงพอกับรายจ่าย จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 23.43 กล่าวคือ อาชีพครูถือเป็นอาชีพที่มีเครดิตการเข้าถึงแหล่งเงินต่างๆ ได้ง่าย กู้ง่าย ดอกเบี้ยต่ำ และใช้คนค้ำประกันน้อย เรียกได้ว่าครูที่เพิ่งถูกบรรจุบใหม่ไม่นานก็มีเครดิตที่สามารถกู้เงินได้หลักแสน ถึงหลักล้าน และกลายเป็นหนี้กันตั้งแต่เริ่มเข้าทำงานเลย ครูบางคนเป็นหนี้มาตลอดชีวิตก็ได้ เพราะกู้มาเพื่อเรียนต่อ เพื่อมายังชีพ เพื่อมีทัดเทียมกับผู้อื่น ต้องมีรถ โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ ฯลฯ หรือครูบางคนมีครอบครัว มีบุตร จึงทำให้รายจ่ายในชีวิตเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เมื่อถึงบั้นปลายของชีวิตอาจมีหนี้สินเป็นล้านบาท ต้องไปชำระต่อในช่วงเกษียณอายุ มีครูอีกไม่น้อยกู้เงินมาทำธุรกิจเพื่อยกระดับฐานะของตนเอง มีทั้งร้านอาหาร รีสอร์ท สวนยางพารา ฯลฯ แต่ด้วยสภาพเศรษฐกิจ การแข่งขันไปจนถึงความสามารถในการบริหาร ทำให้ธุรกิจล้มเหลวกลายเป็นหนี้ก้อนใหญ่มากขึ้น

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อกวนนี้สินของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน และร้อยละจากข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อกวนนี้สินของกลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 320 คน รายละเอียดดังแสดงตามตารางที่ 4.17 – 4.31

ตารางที่ 4.17 อาหารประจำวันที่ได้รับประทานที่บ้านของครูชั้นประถมศึกษา

พฤติกรรมกรบริโภคอาหาร (อาหารประจำวัน ที่ทานรับประทานที่บ้านส่วนใหญ่)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ (n = 320)
ปรุงอาหารเอง	130	40.62
ซื้ออาหารสำเร็จรูป	167	52.18
อาหารปิ่นโต	23	7.18
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.17 พบว่า พฤติกรรมกรบริโภคอาหารของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ ซื้ออาหารสำเร็จรูป จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 52.18 ปรุงอาหารเอง จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 40.62 และอาหารปิ่นโต จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 7.18

ตารางที่ 4.18 จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับรับประทานอาหารที่บ้านต่อวันของครูชั้นประถมศึกษา

พฤติกรรมกรบริโภคอาหาร (จำนวนเงินที่ จ่ายสำหรับรับประทานอาหารที่บ้านต่อวัน)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ต่ำกว่า 200 บาท	225	70.31
200 – 400 บาท	64	20.00
401 – 600 บาท	29	9.06
มากกว่า 1,000 บาท	2	0.62
รวม	320	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.18 พบว่า จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับรับประทานอาหารเช้าของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ต่ำกว่า 200 บาท จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 70.31 รองลงมาอยู่ระหว่าง 200 – 400 บาท จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 อยู่ระหว่าง 401 – 600 บาท จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 9.06 และมากกว่า 1,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.62

ตารางที่ 4.19 การรับประทานอาหารนอกบ้านของครูชั้นประถมศึกษา

พฤติกรรมกรบริโภคอาหาร (การรับประทาน อาหารนอกบ้านในระยะเวลา 6 เดือน ที่ผ่านมา)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ไม่เคยรับประทานอาหารนอกบ้านเลย	21	6.56
ทุกวัน	28	8.75
สัปดาห์ละวัน	28	8.75
สัปดาห์ละ 3 – 5 วัน	32	10.00
ไม่แน่นอน	211	65.93
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.19 พบว่า การรับประทานอาหารนอกบ้านในระยะเวลา 6 เดือน ที่ผ่านมาของ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยแน่นอน จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 65.93 รองลงมา สัปดาห์ละ 3 – 5 วัน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ทุกวัน หรือสัปดาห์ละวัน เท่ากัน คือ จำนวน 28 คน คิด เป็นร้อยละ 8.75 และไม่เคยรับประทานอาหารนอกบ้านเลย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.56

ตารางที่ 4.20 ประเภทของร้านอาหารที่ชอบใช้บริการของครูชั้นประถมศึกษา

พฤติกรรมกรบริโภคอาหาร (ประเภทของ ร้านอาหารที่ชอบใช้บริการบ่อยที่สุด)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ฟาสต์ฟู้ด/อาหารจานด่วน	74	23.12
ร้านอาหารบุฟเฟต์	90	28.12
ร้านอาหารตามสั่ง/ร้านทั่วไป	164	51.25
ภัตตาคาร/ร้านอาหารขนาดใหญ่	26	8.12
ศูนย์อาหาร	50	15.62
สุกี้/หมูกระทะ	27	8.43

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.20 พบว่า ประเภทของร้านอาหารที่ชอบใช้บริการบ่อยที่สุดของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ ร้านอาหารตามสั่ง หรือร้านทั่วไป จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 51.25 รองลงมา คือ ร้านอาหารบุฟเฟต์ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 28.12 ร้านอาหารฟาสต์ฟู้ด หรืออาหารจานด่วน จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 23.12 ศูนย์อาหาร จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 15.62 สุกี้ หรือหมูกระทะ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 8.43 และภัตตาคาร หรือร้านอาหารขนาดใหญ่ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.12

ตารางที่ 4.21 จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับการรับประทานอาหารนอกบ้านของครูชั้นประถมศึกษา

พฤติกรรมการบริโภคอาหาร (จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับการรับประทานอาหารนอกบ้านต่อครั้ง)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ต่ำกว่า 500 บาท	94	29.37
500 – 1,000 บาท	151	47.18
1,001 – 1,500 บาท	47	14.68
1,501 – 2,000 บาท	19	5.93
มากกว่า 2,000 บาท	9	2.81
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.21 พบว่า จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับการรับประทานอาหารนอกบ้านต่อครั้งของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 500 – 1,000 บาท จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 47.18 รองลงมาต่ำกว่า 500 บาท จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 29.37 อยู่ระหว่าง 1,001 – 1,500 บาท จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 14.68 อยู่ระหว่าง 1,501 – 2,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.93 และมากกว่า 2,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.81

ตารางที่ 4.22 จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับการการเที่ยวเตร่ของครูชั้นประถมศึกษา

พฤติกรรมกาเที่ยวเตร่ (จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับการการเที่ยวเตร่ต่อครั้ง)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ต่ำกว่า 500 บาท	81	25.31
500 – 1,000 บาท	95	29.68
1,001 – 1,500 บาท	49	15.31
1,501 – 2,000 บาท	43	13.43
มากกว่า 2,000 บาท	52	16.25
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.22 พบว่า จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับการการเที่ยวเตร่ต่อครั้งของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 500 – 1,000 บาท จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 29.68 ต่ำกว่า 500 บาท 81 คน คิดเป็นร้อยละ 25.31 รองลงมา มากกว่า 2,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25 อยู่ระหว่าง 1,001 – 1,500 บาท จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 15.31 และอยู่ระหว่าง 1,501 – 2,000 บาท จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 13.43

ตารางที่ 4.23 การซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อนของครูชั้น

พฤติกรรมกาซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน (การซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อนในระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมา)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ไม่เคยซื้อ	212	66.25
ซื้อ	108	33.75
รวม	320	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.23 พบว่า การซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อนในระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ ไม่เคยซื้อ จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 66.25 และซื้อด้วยระบบเงินผ่อน จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75

ตารางที่ 4.24 ประเภทของสินค้าที่ซื้อด้วยระบบเงินผ่อนของครูชั้นประถมศึกษา

พฤติกรรมกรซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน (ประเภทของสินค้าที่ซื้อด้วยระบบเงินผ่อน)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
รถยนต์	61	19.06
จักรยานยนต์	14	4.37
โทรทัศน์	20	6.25
วิดีโอ/สเตอริโอ	5	1.56
คอมพิวเตอร์	23	7.18
ตู้เย็น	24	7.5
เครื่องซักผ้า	23	7.18
เครื่องดูดฝุ่น	2	0.62
เครื่องทำน้ำอุ่น	5	1.56
เครื่องปรับอากาศ	18	5.62
โทรศัพท์มือถือ	63	19.68
อื่นๆ (ไม่ระบุ)	16	5.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.24 พบว่า ประเภทของสินค้าที่ซื้อด้วยระบบเงินผ่อนของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ โทรศัพท์มือถือ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 19.68 ซื้อรถยนต์ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 19.06 ซื้อตู้เย็น จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 ซื้อคอมพิวเตอร์ หรือเครื่องซักผ้า จำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 7.18 ซื้อโทรทัศน์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 ซื้อเครื่องปรับอากาศ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.62 อื่นๆ (ไม่ระบุ) จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ซื้อจักรยานยนต์ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.37 ซื้อวิดีโอ สเตอริโอ หรือเครื่องทำน้ำอุ่น จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.56 และซื้อเครื่องดูดฝุ่น จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.62

ตารางที่ 4.25 จำนวนเงินผ่อนเฉลี่ยต่อเดือนของครูชั้นประถมศึกษา

พฤติกรรมการณ์ซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน (จำนวนเงินผ่อนเฉลี่ยต่อเดือน)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ต่ำกว่า 2,000 บาท	59	18.43
2,000 – 5,000 บาท	105	32.81
5,001 – 8,000 บาท	97	30.31
8,001 – 10,000 บาท	26	8.12
มากกว่า 10,000 บาท	33	10.31
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.25 พบว่า จำนวนเงินผ่อนเฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 2,000 – 5,000 บาท จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 32.81 รองลงมาอยู่ระหว่าง 5,001 – 8,000 บาท จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 30.31 ต่ำกว่า 2,000 บาท จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 18.43 มากกว่า 10,000 บาท จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 10.31 และอยู่ระหว่าง 8,001 – 10,000 บาท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.12

ตารางที่ 4.26 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา ในภาพรวม

ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สิน	ครูชั้นประถมศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ด้านร่างกาย	2.64	0.93	ปานกลาง
ด้านจิตใจ	2.06	0.90	น้อย
ด้านสังคม	1.97	0.70	น้อย
ด้านเศรษฐกิจ	2.59	0.95	ปานกลาง

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.26 ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สิน เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่าผลกระทบด้านร่างกาย และผลกระทบด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ส่วนผลกระทบด้านจิตใจ และผลกระทบด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อย ซึ่งในการจัดลำดับผลกระทบ พบว่ามีผลกระทบด้านร่างกายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ย 2.64 ในขณะที่ผลกระทบด้านสังคมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 1.97

ตารางที่ 4.27 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินด้านร่างกายของครูชั้นประถมศึกษา จำแนกรายข้อ

ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สิน ด้านร่างกาย	ค่าเฉลี่ย	ครูชั้นประถมศึกษา	
		ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ท่านรู้สึกเหนื่อยล้า อ่อนเพลีย ไม่กระฉับกระเฉงในการปฏิบัติงาน	2.61	1.01	ปานกลาง
ท่านรู้สึกกล้ามเนื้อตึงตามคอ ไหล่ หลัง ปวดเมื่อยที่คอ ในขณะที่ปฏิบัติงานหรือทำการสอน	2.73	1.12	ปานกลาง
ขณะปฏิบัติงานท่านเคยปวดหัวข้างเดียว หรือปวดบริเวณขมับทั้ง 2 ข้าง	2.59	1.11	ปานกลาง

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.27 ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินด้านร่างกาย เมื่อจำแนกตามข้อ พบว่าส่วนมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ กล้ามเนื้อตึงตามคอ ไหล่ หลัง ปวดเมื่อยที่คอ ในขณะที่ปฏิบัติงานหรือทำการสอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 รองลงมา คือ ครูรู้สึกเหนื่อยล้า อ่อนเพลีย ไม่กระฉับกระเฉงในการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61 และที่ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ขณะปฏิบัติงานท่านเคยปวดหัวข้างเดียว หรือปวดบริเวณขมับทั้ง 2 ข้าง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59

ตารางที่ 4.28 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินด้านจิตใจ ของครู
ชั้นประถมศึกษา จำแนกรายข้อ

ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สิน ด้านจิตใจ	ครูชั้นประถมศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ท่านมักขาดสมาธิในการปฏิบัติงาน	2.02	0.93	น้อย
ท่านรู้สึกท้อแท้ สิ้นหวังหดหู่ใจ ซึมเศร้าบ่อยๆ	2.11	1.05	น้อย

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.28 ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินด้านจิตใจ เมื่อจำแนกตามข้อ พบว่า
ส่วนมีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยเช่นเดียวกัน โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูรู้สึกท้อแท้ สิ้นหวังหดหู่ใจ
ซึมเศร้าบ่อยๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.11 และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูมักขาดสมาธิในการปฏิบัติงาน
มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.02

ตารางที่ 4.29 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินด้านสังคมของครู
ชั้นประถมศึกษา จำแนกรายข้อ

ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินด้าน สังคม	ครูชั้นประถมศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ท่านขาดขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติ หน้าที่	2.43	1.19	น้อย
ท่านอุทิศเวลาให้ราชการน้อยลง	1.95	0.93	น้อย
ท่านไม่สามารถวิเคราะห์ และแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานได้	1.97	0.89	น้อย
การปฏิบัติงานของท่านมีข้อผิดพลาด และล่าช้า	1.86	0.83	น้อย
ท่านใช้เวลาราชการบางส่วนเพื่อแก้ไข ปัญหาภาระหนี้สินของท่าน	1.68	0.83	น้อย

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.29 ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินด้านสังคม เมื่อจำแนกตามข้อ พบว่าล้วนมีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยเช่นเดียวกัน โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูท่านขาดขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 รองลงมา คือ ครูไม่สามารถวิเคราะห์ และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.97 ครูอุทิศเวลาให้ราชการน้อยลง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.95 การปฏิบัติงานของครูมีข้อผิดพลาด และล่าช้า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.86 และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูใช้เวลาราชการบางส่วนเพื่อแก้ไขปัญหาภาระหนี้สิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.68

ตารางที่ 4.30 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินด้านเศรษฐกิจของครูชั้นประถมศึกษา จำแนกรายข้อ

ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สิน ด้านเศรษฐกิจ	ครูชั้นประถมศึกษา		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ภาระหนี้สินของท่านมีผลกระทบต่อการเงินในครอบครัว	2.32	1.22	น้อย
หลังจากหักชำระหนี้สิน เงินเดือนท่านเหลือไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน	2.60	1.22	ปานกลาง
กรณีการเงินเดือนเหลือไม่เพียงพอ หลังจากหักชำระหนี้ ท่านจำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพื่อมาใช้จ่ายในครอบครัว	2.45	1.19	น้อย
ท่านต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยการลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค	2.80	1.10	ปานกลาง
ท่านต้องชะลอการซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น รถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ	2.78	1.21	ปานกลาง

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.30 ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินด้านเศรษฐกิจ เมื่อจำแนกตามข้อ พบว่าล้วนมีค่าเฉลี่ยในระดับน้อย 2 ข้อ คือ กรณีที่เงินเดือนเหลือไม่เพียงพอ หลังจากหักชำระหนี้ ครูจำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพื่อมาใช้จ่ายในครอบครัว และภาระหนี้สินของครูมีผลกระทบต่อ การเงินในครอบครัว โดยมีค่าเฉลี่ย 2.45 และ 2.32 ตามลำดับ สำหรับค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับ ปานกลาง 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลังจากหักชำระหนี้สิน เงินเดือนครูเหลือไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน มีค่าเฉลี่ย 2.60 ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูต้อง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยการลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค มีค่าเฉลี่ย 2.80

ตารางที่ 4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างการก่อหนี้สินกับผลกระทบจากการก่อหนี้สิน

พฤติกรรมการบริโภคอาหาร	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ (n=320)
อาหารประจำวันที่ทำนรับประทานที่บ้านส่วนใหญ่		
ปรุงอาหารเอง	130	40.62
ซื้ออาหารสำเร็จรูป	167	52.18
อาหารปิ่นโต	23	7.18
Chi-Square = 3.467 df = 4 Significant = 0.006*		
จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับรับประทานอาหารที่บ้านต่อวัน		
ต่ำกว่า 200 บาท	225	70.31
200 – 400 บาท	64	20.00
401 – 600 บาท	29	9.06
มากกว่า 1,000 บาท	2	0.62
Chi-Square = 3.22 df = 2 Significant = 0.016		
การรับประทานอาหารนอกบ้านในระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมา		
ไม่เคยรับประทานอาหารนอกบ้านเลย	21	6.56
ทุกวัน	28	8.75
สัปดาห์ละวัน	28	8.75
สัปดาห์ละ 3 – 5 วัน	32	10.00
ไม่แน่นอน	211	65.93
Chi-Square = 3.22 df = 12 Significant = 0.268		

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

พฤติกรรมกรบริโภคอาหาร	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ (n=320)
อาหารประจำวันที่ทำรับประทานที่บ้านส่วนใหญ่		
ประเภทของร้านอาหารที่ชอบใช้บริการบ่อยที่สุด		
ฟาสต์ฟู้ด/อาหารจานด่วน	74	23.12
ร้านอาหารบุฟเฟต์	90	28.12
ร้านอาหารตามสั่ง/ร้านทั่วไป	164	51.25
ภัตตาคาร/ร้านอาหารขนาดใหญ่	26	8.12
ศูนย์อาหาร	50	15.62
สุกี้/หมกกระทะ	27	8.43
Chi-Square = 3.233	df = 4	Significant = 0.003*
พฤติกรรมกรบริโภคอาหาร	ครูชั้นประถมศึกษา	
เงินสำหรับการรับประทานอาหารนอกบ้านต่อครั้ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ต่ำกว่า 500 บาท	81	25.31
500 – 1,000 บาท	95	29.68
1,001 – 1,500 บาท	49	15.31
1,501 – 2,000 บาท	43	13.43
มากกว่า 2,000 บาท	52	16.25
Chi-Square = 3.591	df = 8	Significant = 0.646
พฤติกรรมกรเที่ยวเตร่		
จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับการเที่ยวเตร่ต่อครั้ง		
ต่ำกว่า 500 บาท	81	25.31
500 – 1,000 บาท	95	29.68
1,001 – 1,500 บาท	49	15.31
1,501 – 2,000 บาท	43	13.43
มากกว่า 2,000 บาท	52	16.25
Chi-Square = 3.38	df = 4	Significant = 0.837

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

พฤติกรรมกรบริโภคอาหาร	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ (n=320)
อาหารประจำวันที่ท่านรับประทานที่บ้านส่วนใหญ่		
พฤติกรรมการซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน		
การซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อนในระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมา		
ไม่เคยซื้อ	212	66.25
ซื้อ	108	33.75
Chi-Square = 3.266	df = 4	Significant = 0.001*
ประเภทสินค้าที่ซื้อด้วยระบบเงินผ่อน		
รถยนต์	61	19.06
จักรยานยนต์	14	4.37
โทรทัศน์	20	6.25
วีดีโอ/สเตอริโอ	5	1.56
คอมพิวเตอร์	23	7.18
ตู้เย็น	24	7.5
เครื่องซักผ้า	23	7.18
พฤติกรรมการซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน		
ครูชั้นประถมศึกษา		
ประเภทสินค้าที่ซื้อด้วยระบบเงินผ่อน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
เครื่องทำน้ำอุ่น	5	1.56
เครื่องปรับอากาศ	18	5.62
โทรศัพท์มือถือ	63	19.68
อื่นๆ (ไม่ระบุ)	16	5.00
Chi-Square = 3.235	df = 4	Significant = 0.003*
รายจ่ายเงินผ่อนเฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 2,000 บาท	59	18.43
2,000 – 5,000 บาท	105	32.81
5,001 – 8,000 บาท	97	30.31
8,001 – 10,000 บาท	26	8.12
มากกว่า 10,000 บาท	33	10.31
Chi-Square = 3.627	df = 6	Significant = 0.741

จากตารางที่ 4.31 กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่ประหยัดมากขึ้น โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น อาทิเช่น การปรุงอาหารทานเองที่บ้าน ลดการเที่ยวเตร่ ลดการทานอาหารนอกบ้าน ลดพฤติกรรมการซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน และพยายามหารายได้เสริม เพื่อมาทดแทนรายจ่าย

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณหนี้สิน ใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามว่ามีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่าถ้าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple correlation) หรือค่า R^2 เท่ากับ 0.468 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ สถานภาพครอบครัว อาชีพคู่สมรส รายได้คู่สมรส จำนวนบุตร ระดับการศึกษาของบุตร และค่าใช้จ่ายการศึกษานบุตร กับตัวแปรตาม คือ ปริมาณหนี้สิน โดยส่วนค่า F-Statistic เท่ากับ 7.190 และค่า Prob. (F-Statistic) เท่ากับ 0.000 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระในสมการจะมีอย่างน้อย 1 ค่า ที่มีผลกระทบต่อปริมาณหนี้สิน ซึ่งตัวแปรอิสระบางตัวที่ส่งผลต่อปริมาณหนี้สินยังมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ การศึกษา รายได้คู่สมรส ค่าใช้จ่ายการศึกษานบุตร และหนี้สินคู่สมรส รายละเอียดดังตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อปริมาณหนี้

ปัจจัย	Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
	B	Std. Error	Coefficients Beta		
Constant (ค่าคงที่)	-315684.378	289459.976	.000	-1.091	.276
Gen (เพศ)	5981.825	82222.683	.004	.073	.942
Age (อายุ)	-5391.104	4763.559	-.095	-1.132	.259
Edu (การศึกษา)	-90207.129	46084.283	-.109	-1.957	.051 *
Inc (รายได้)	9.233	10.295	.106	.897	.370
job1 (อาชีพ)	2585.370	4184.956	.048	.618	.537
Sta (สถานภาพ)	9966.186	75519.879	.010	.132	.895
job2 (อาชีพคู่สมรส)	-1431.320	22419.930	-.003	-.064	.949
inc2 (รายได้คู่สมรส)	-24.443	10.754	-.266	-2.273	.024 *
Son (จำนวนบุตร)	90355.330	64272.723	.132	1.406	.161
Eduson (การศึกษามัธยม)	1280.324	67851.803	.002	.019	.985
Cosson (ค่าใช้จ่ายบุตร)	-25.243	10.611	-.232	-2.379	.018 *
loan1 (หนี้สินคู่สมรส)	395905.954	73020.729	.285	5.422	.000 *
R Square = 0.219		Adjusted R Square = 0.189			
Std. Error of the Estimate = 5.67238E5		F-Statistic = 7.190		Prob. (F-Statistic) = 0.000	

จากตารางที่ 4.32 สามารถสร้างตัวแบบความสัมพันธ์ ได้ดังนี้

$$Y = 0.004(\text{Gen}) - 0.095(\text{Age}) - 0.109(\text{Edu})^* + 0.106(\text{Inc}) + 0.048(\text{job1}) + 0.010(\text{Sta}) - 0.003(\text{job2}) - 0.266(\text{inc2})^* + 0.132(\text{Son}) + 0.002(\text{Eduson}) - 0.232(\text{Cosson})^* + 0.285(\text{loan1})^*$$

จากสมการอธิบายได้ว่า

การศึกษามีความสัมพันธ์ผกผัน (-) กับปริมาณหนี้สิน เนื่องจากผลการวิเคราะห์พบว่าเมื่อการศึกษาสูงขึ้น จะทำให้ปริมาณหนี้สินลดลง เมื่อครูมีการศึกษาสูงขึ้นครูได้ปรับพฤติกรรมการศึกษา และได้คำตอบแทนที่ดีขึ้น

รายได้กลุ่มสมรสมีความสัมพันธ์ผกผัน (-) กับปริมาณหนี้สิน เนื่องจากผลการวิเคราะห์พบว่าเมื่อรายได้กลุ่มสมรสเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณหนี้สินลดลง เนื่องจากครูอาจจะนำรายได้ของกลุ่มสมรสมาชำระหนี้สิน หรือ ทั้งครอบครัวอาจจะนำเงินมารวมกันแล้วใช้จ่ายร่วมกัน หรือปริมาณหนี้สินอาจจะเป็นหนี้สินทั้งครอบครัวก็ได้

จำนวนค่าใช้จ่ายบุตรความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน (+) กับปริมาณหนี้สิน เนื่องจากผลการวิเคราะห์พบว่า เมื่อจำนวนค่าใช้จ่ายบุตรเพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณหนี้สินเพิ่มขึ้น เนื่องจากครูเห็นความสำคัญการศึกษาของบุตร จึงยินยอมที่จะเป็นหนี้เพื่อไปใช้ในการศึกษา

หนี้สินกลุ่มสมรสมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน (+) กับปริมาณหนี้สิน เนื่องจากผลการวิเคราะห์พบว่า เมื่อหนี้สินกลุ่มสมรสเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณหนี้สินเพิ่มขึ้น เนื่องจากครูอาจจะนำรายได้ของตนเองมาชำระหนี้สิน หรือ ทั้งครอบครัวอาจจะนำเงินมารวมกันแล้วใช้จ่ายร่วมกัน

ในสภาพเศรษฐกิจที่เป็นบริโภคนิยมมากขึ้น ครูเป็นบุคคลหนึ่งในสังคม ก็ต้องพยายามดำรงชีวิตให้สมกับฐานะในสังคม ครูต้องรับผิดชอบต่อการครอบครัว หรือมีส่วนร่วมในสังคมโรงเรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้ครูมีรายจ่ายที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ รวมถึงความฟุ้งเฟ้อต่างๆ และความอยากได้อะไรก็มี ก็เป็นอีกสาเหตุหลักที่ทำให้บรรดาครูหลายคนตัดสินใจกู้ เช่น ชื้อบ้าน ชื้อที่ดิน ชื้อรถ หรือซื้อโทรศัพท์มือถือ เนื่องจากเห็นเพื่อนครูด้วยกันมีจึงอยากมีบ้าง การกู้ยืมโดยไม่มีความจำเป็น และไม่ได้คำนึงถึงสถานะการเงินของตนเองว่ามีความสามารถในการชำระหนี้มากน้อยแค่ไหน ประกอบกับการเข้าถึงสินเชื่อของครูทำได้ง่าย เพราะเป็นอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้ประจำ เป็นที่น่าเชื่อถือ นี่ก็จึงเป็นอีกหนึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้ครูมีหนี้สินผูกพัน หรืออีกประเด็นอาจกล่าวได้ว่าฐานเงินเดือนยังไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ส่งผลให้การอุทิศตนต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูทำได้ไม่เต็มที่ ขาดการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ผลการเรียนการสอนลดลง ครูบางคนต้องคิดหารายได้พิเศษเพิ่มขึ้นทำให้เกิดผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ของครู

ความก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ ทำให้ครูต้องปรับกระบวนการเรียน การสอน ให้ทันสมัย ครูจำเป็นต้องมีสื่อ มีเครื่องมือ ประกอบการสอนมากขึ้น แต่โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย ขาดงบประมาณ ค่าใช้จ่ายในการผลิตสื่อ ถ้าครูจะทำก็ต้องหาเอง ออกค่าใช้จ่ายเอง นี่ก็คงจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งของการเพิ่มค่าใช้จ่ายให้กับครู

ตอนที่ 4 แนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อกวนหนี้สินของครู

จากการเก็บแบบสอบถามจำนวน 320 ฉบับ มีผู้ตอบแบบสอบถามข้อมูลสาเหตุการก่อกวนหนี้สินของครู จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีผู้ตอบข้อมูลภาระหนี้สินสามารถแก้ไขได้หรือไม่ จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีผู้ตอบ ภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขหรือช่วยเหลือปัญหาการก่อกวนหนี้สินหรือไม่ จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และมีผู้ตอบแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สิน จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดดังแสดงตามตารางที่ 4.33 – 4.36

ตารางที่ 4.33 สาเหตุของการก่อกวนหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา จำแนกตามสาเหตุของภาระหนี้สิน

แนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อกวนหนี้สินของครู (สาเหตุของการก่อกวนหนี้สิน)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ความต้องการส่วนตัว	119	37.18
รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย	35	10.93
ใช้จ่ายในครอบครัว หรือ ใช้จ่ายในการศึกษาบุตร	96	30.00
ที่อยู่อาศัย	29	9.06
ขาดการวางแผนการใช้เงิน	17	5.31
ค่ารักษาพยาบาล	24	7.50
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.33 พบว่า สาเหตุของภาระหนี้สินตามความคิดเห็นของครูส่วนใหญ่ คือ ความต้องการส่วนตัว จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 37.18 รองลงมาเป็นการใช้จ่ายในครอบครัว หรือ ใช้จ่ายในการศึกษาบุตร จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 10.93 เรื่องที่อยู่อาศัย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 9.06 ขาดการวางแผนการใช้จ่ายเงิน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.31 และค่ารักษาพยาบาล จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50

ตารางที่ 4.34 ความสามารถในการแก้ไขหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา

แนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อหนี้สินของครู (ภาระหนี้สินสามารถแก้ไขได้หรือไม่)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
ได้	296	92.50
ไม่ได้	20	6.25
ไม่แน่ใจ	4	1.25
รวม	320	100

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.34 พบว่า ครูส่วนใหญ่คิดเห็นว่าภาระหนี้สินสามารถแก้ไขได้ จำนวน 296 คน คิดเป็นร้อยละ 92.50 คิดเห็นว่าภาระหนี้สินไม่สามารถแก้ไขได้ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 และไม่แน่ใจ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25

ตารางที่ 4.35 ภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขหรือช่วยเหลือการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา

แนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อหนี้สินของครู (ภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ แก้ไขหรือช่วยเหลือปัญหาภาระหนี้สินหรือไม่)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
มี (แต่ช่วยได้น้อย)	238	74.37
ไม่มี	116	36.25
รวม	320	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.35 พบว่า ครูส่วนใหญ่คิดเห็นว่าภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขหรือช่วยเหลือปัญหาภาระหนี้สิน จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 74.37 คิดเห็นว่าไม่สามารถแก้ไขได้ จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2

ตารางที่ 4.36 แนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา

แนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อหนี้สินของครู (แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สิน)	ครูชั้นประถมศึกษา	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n = 320)
หารายได้เสริม หรือใช้เงินให้ประหยัด	15	4.68
วางแผนการใช้จ่าย หรือจัดทำรายรับรายจ่าย	2	0.62
ให้รัฐช่วยปล่อยเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ หรือไม่คิดดอกเบี้ย	132	41.25
ขึ้นเงินเดือน หรือเพิ่มค่าตอบแทน	167	52.18
ลดราคาของอุปโภคบริโภคที่แพงเกินไป	4	1.25
รวม	320	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.36 พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินตามความคิดเห็นของครูส่วนใหญ่ คือ ขึ้นเงินเดือน หรือเพิ่มค่าตอบแทน จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 52.18 รองลงมาคือ การให้รัฐบาลช่วยปล่อยเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ หรือไม่คิดดอกเบี้ย จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 41.25 หารายได้เสริม หรือใช้เงินให้ประหยัด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.68 ลดราคาของอุปโภคบริโภคที่แพงเกินไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25 และวางแผนการใช้จ่าย หรือจัดทำรายรับรายจ่าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.62

อาชีพครูเมื่อเปรียบเทียบกับวิชาชีพอื่น ๆ ที่รับผิดชอบต่ออนาคตและความสงบเรียบร้อยของคนในชาติ ถือได้ว่าได้รับค่าตอบแทนที่ต่ำ ผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2539 พบว่ามีครูเพียงร้อยละ 50 ที่สามารถอยู่ได้อย่างประหยัดด้วยเงินเดือนครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539) จากการสำรวจของกระทรวงศึกษาธิการ (2539) พบว่า 95% ของครูไทยเป็นหนี้และภาวะหนี้สินนี้ ส่งผลให้ครูขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานและมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนของตน รวมทั้ง การที่รัฐไม่สามารถปรับ เงินเดือนข้าราชการครูให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ครูส่วนใหญ่มีปัญหาทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากรายได้ที่น้อยแต่ค่าครองชีพสูง ครูบางส่วนต้องหารายได้เพิ่มจากการ

ประกอบอาชีพเสริมต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งเป็นการ เบียดบังเวลางาน และส่งผลให้ครูเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนน้อยลง นอกจากนี้ ครูที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ห่างไกลความเจริญยังต้องเสียละเงินเดือนบางส่วนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนและซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนด้วย (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และกรมการฝึกหัดครู, 2536) วิชาชีพครูจึงไม่ได้รับความสนใจจากคนทั่วไป แม้กระทั่งผู้ที่เป็นครูหากมีทางเลือกอื่นก็เลือกที่จะไม่ประกอบอาชีพครู

โดยครูส่วนใหญ่เลือกที่จะแก้ไขปัญหาเบื้องต้นด้วยตนเองโดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรบรโภค มีการวางแผนการใช้่าย การทำรายรับรายจ่าย หรือการหารายได้เสริม แต่ก็ยังมีครูอีกจำนวนมากที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินนี้ได้ ปัจจุบันหนี้สินครูจึงยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญอยู่ เพราะครูเป็นบุคลากรสำคัญต่อสังคม เป็นผู้ดูแลให้เด็กและเยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพทั้งสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสุขภาพด้วย ดังนั้นครูจึงมีความสำคัญมาก ครูจะทำหน้าที่ได้ดีก็ต่อเมื่อครูมีสุขภาพดีทั้งกายและใจ มีชีวิตมั่นคง มีจิตใจมั่นคง ทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ ครูควรจะเป็นตัวอย่างที่ดีไม่ใช่เฉพาะคำสอน แต่ต้องเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต ครูควรจะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จกับชีวิต จึงจะเป็นตัวอย่างให้กับเยาวชนซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ และแน่นอนว่าระบบการศึกษาจะได้รับการพัฒนาในระดับจุลภาคไปสู่ระดับมหภาค และเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างต่อเนื่องด้วย

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาการก่อกวนนี้สิน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการก่อกวนนี้สิน ศึกษาผลกระทบ และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาจากการก่อกวนนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี รายละเอียดได้กล่าวเป็นลำดับดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

จากการศึกษาสามารถจำแนกผลการศึกษาออกเป็นประเด็นต่างๆตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลสภาพทั่วไป

พบว่าครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 76.56 อายุเฉลี่ยอยู่ที่ 41.91 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 76.56 ระดับเงินเดือนเฉลี่ยอยู่ที่ 21,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.94 มีอายุงานเฉลี่ยอยู่ที่ 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.25

สถานภาพของครูส่วนใหญ่ คือ โสด คิดเป็นร้อยละ 50 อาชีพคู่สมรสส่วนใหญ่ คือ ทำงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 57.19 โดยรายได้คู่สมรสเฉลี่ยอยู่ที่ 21,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.56 ครูมีบุตรเฉลี่ยอยู่ที่ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 52.81 การศึกษาของบุตรส่วนใหญ่ คือ ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 75.66 รายจ่ายการศึกษาบุตรเฉลี่ยอยู่ที่ 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 74.38

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลสภาพทั่วไปกับการก่อกวนนี้สิน

ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลสภาพทั่วไปกับการก่อกวนนี้สิน จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) พบว่าตัวแปรอิสระที่มีผลต่อปริมาณหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่

การศึกษามีความสัมพันธ์ผกผัน (-) กับปริมาณหนี้สิน เนื่องจากผลการวิเคราะห์พบว่าเมื่อการศึกษาสูงขึ้น จะทำให้ปริมาณหนี้สินลดลง เมื่อครูมีการศึกษาสูงขึ้นครูได้ปรับพฤติกรรมการศึกษา และได้ค่าตอบแทนที่ดีขึ้น

รายได้กลุ่มสมรสมีความสัมพันธ์ผกผัน (-) กับปริมาณหนี้สิน เนื่องจากผลการวิเคราะห์พบว่าเมื่อรายได้กลุ่มสมรสเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณหนี้สินลดลง เนื่องจากครูอาจจะนำรายได้ของกลุ่มสมรสมาชำระหนี้สิน หรือ ทั้งครอบครัวอาจจะนำเงินมารวมกันแล้วใช้จ่ายร่วมกัน หรือปริมาณหนี้สินอาจจะเป็นหนี้สินทั้งครอบครัวก็ได้

จำนวนค่าใช้จ่ายบุตรความสัมพัทธ์ไปในทิศทางเดียวกัน (+) กับปริมาณหนี้สิน เนื่องจากผลการวิเคราะห์พบว่า เมื่อจำนวนค่าใช้จ่ายบุตรเพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณหนี้สินเพิ่มขึ้น เนื่องจากครูเห็นความสำคัญการศึกษาของบุตร จึงยินยอมที่จะเป็นหนี้เพื่อไปใช้ในการศึกษา

หนี้สินกลุ่มสมรสมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน (+) กับปริมาณหนี้สิน เนื่องจากผลการวิเคราะห์พบว่า เมื่อหนี้สินกลุ่มสมรสเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณหนี้สินเพิ่มขึ้น เนื่องจากครูอาจจะนำรายได้ของตนเองมาชำระหนี้สิน หรือ ทั้งครอบครัวอาจจะนำเงินมารวมกันแล้วใช้จ่ายร่วมกัน

1.3 การก่อหนี้สินของครู

การก่อหนี้สินของครู พบว่าจำนวนหนี้สินของครูส่วนใหญ่ อยู่ระหว่าง 25,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.63 โดยแหล่งการเงินที่กู้ยืมของครูส่วนใหญ่ คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู คิดเป็นร้อยละ 46.25 การผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนของครูส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.54 และสภาพรายรับกับรายจ่ายของครูส่วนใหญ่ คือ รายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย คิดเป็นร้อยละ 76.56

1.4 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อหนี้สินของครู

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อหนี้สินของครู พบว่าพฤติกรรมการบริโภคอาหารของครูส่วนใหญ่ คือ ซื้ออาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ 52.18 จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับรับประทานอาหารเช้าของครูส่วนใหญ่ต่ำกว่า 200 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.01

การรับประทานอาหารนอกบ้านในระยะเวลา 6 เดือน ที่ผ่านมาของครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยแน่นอนคิดเป็นร้อยละ 64.72 ประเภทของร้านอาหารที่ชอบใช้บริการบ่อยที่สุดของครูส่วนใหญ่ คือ ร้านอาหารตามสั่ง หรือร้านทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 51.25 จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับการรับประทานอาหารนอกบ้านต่อครั้งของครูส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 500 – 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.68 จำนวนเงินที่จ่ายสำหรับการเที่ยวเตร่ต่อครั้งของครูส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 500 – 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.84

สำหรับการซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อนในระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมาของครูส่วนใหญ่ พบว่า ไม่เคยซื้อ คิดเป็นร้อยละ 64.35 และซื้อด้วยระบบเงินผ่อน คิดเป็นร้อยละ 35.64 ประเภทของสินค้าที่ซื้อด้วยระบบเงินผ่อนของครูส่วนใหญ่ คือ โทรศัพท์มือถือ คิดเป็นร้อยละ 19.68 จำนวนเงินผ่อนเฉลี่ยต่อเดือนของครูส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 2,000 – 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.29

ผลกระทบจากการมีภาระหนี้สิน เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า ผลกระทบด้านร่างกาย และผลกระทบด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ส่วนผลกระทบด้านจิตใจ และผลกระทบด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อย อาจกล่าวได้ว่า ครูถึงแม้ว่าจะมีภาระหนี้สิน รวมถึงการผ่อนชำระหนี้สินเป็นจำนวนมาก แต่กระดังกล่าวไม่ส่งผลกระทบต่อครูในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนันทรัตน์ จิโรภาส (2552)

1.5 แนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อหนี้สินของครู

แนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อหนี้สินของครู สาเหตุของภาระหนี้สินตามความคิดเห็นของครูส่วนใหญ่ คือ ความต้องการส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 46.38 รองลงมาเป็นการใช้จ่ายในครอบครัว หรือ ใช้จ่ายในการศึกษานูตริ คิดเป็นร้อยละ 36.50 รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย คิดเป็นร้อยละ 9.50 เรื่องที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 3.42

พบว่า ครูส่วนใหญ่คิดเห็นว่าภาระหนี้สินสามารถแก้ไขได้ คิดเป็นร้อยละ 92.50 ครูส่วนใหญ่คิดเห็นว่าภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขหรือช่วยเหลือปัญหาภาระหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 85.34 แนวทางแก้ไขปัญหานี้สินตามความคิดเห็นของครูส่วนใหญ่ คือ ขั้นเงินเดือน หรือเพิ่มค่าตอบแทน คิดเป็นร้อยละ 52.18 รองลงมาก็คือการให้รัฐบาลช่วยปล่อยเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ หรือไม่คิดดอกเบี้ย คิดเป็นร้อยละ 41.25

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาศึกษาภาวะหนี้สิน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน และผลกระทบจากการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี พบว่า

2.1 เมื่อระดับรายได้กลุ่มสมรสเพิ่มขึ้นส่งผลให้ปริมาณหนี้สินลดลง อาจสันนิษฐานได้ว่าครูอาจจะนำรายได้ของกลุ่มสมรสมาชำระหนี้สิน หรือ ทั้งครอบครัวอาจจะนำเงินมารวมกันแล้วใช้จ่ายร่วมกัน หรือปริมาณหนี้สินอาจจะเป็นหนี้สินทั้งครอบครัวก็ได้ ยังเป็นการตอกย้ำของทฤษฎีว่าปริมาณหนี้สินมีความสัมพันธ์ผกผันกับรายได้ ซึ่งสัมพันธ์กับผลการศึกษาของ ศิริวรรณ คงศิลา

(2552) ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณเงินกู้ของข้าราชการกรุงเทพมหานครทั้ง 3 เขต คือ รายได้ หลังหักภาษีของข้าราชการและคู่สมรส

2.2 จากการศึกษาพบว่าค่าใช้จ่ายการศึกษานุตรมี ความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน กับปริมาณหนี้สิน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นความสำคัญการศึกษาของบุตร จึง ยินยอมที่จะเป็นหนี้เพื่อ ไปใช้ในการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วรวรรณ หุฤษฎีเกรียง (2552) ที่พบว่าวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในการศึกษาต่อของตนเอง และบุตร และ สอดคล้องกับการศึกษาของ เขียวพา คำฟู (2555) ที่พบว่ากู้ยืมเงินเพื่อนำมาศึกษาต่อเพื่อตอบสนอง ความต้องการทางด้านศึกษา และเพื่อตอบสนองค่านิยมทางสังคม

2.3 การศึกษาพบว่า หนี้สินคู่สมรสก็มีผลต่อปริมาณหนี้สินเช่นกัน กล่าวคือ ตามกฎหมาย ได้กำหนดว่าหนี้สินที่หากสามี หรือภริยาไปก่อให้เกิดขึ้น อีกฝ่ายหนึ่งก็ต้องร่วมกันรับผิดชอบเจ้าหนี้ ด้วย อาจสันนิษฐานได้ว่าครูกู้ยืมเงินมาเพื่อชำระหนี้สินของคู่สมรส
ที่มา : http://www.thailaws.com/aboutthailaw/knowledge_10.htm

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการก่อหนี้สินของครูชั้นประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี พบว่าสาเหตุของการก่อหนี้ คือ ความต้องการส่วนตัว การใช้จ่ายในการศึกษานุตร และรายได้ไม่ เพียงพอต่อรายจ่าย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ครูควรมีการวางแผนการเงิน เช่น การทำรายรับรายจ่าย การวางแผนการออมเงิน การ วางแผนลงทุนต่างๆ รวมถึงการเตรียมความพร้อมเมื่อเกษียณอายุการทำงาน

3.2 ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมค่าใช้จ่ายทั้งของตนเอง และคนในครอบครัว ภาระหนี้เป็นสิ่ง ที่คนในครอบครัวควรจะได้รับรู้ และให้ความร่วมมือกันในการปลดภาระหนี้สิน เลิกพฤติกรรม การซื้อสินค้าเงินผ่อน เลิกนิสัยฟุ้งเฟ้อ เลิกใช้เงินเกินตัว แต่ควรเสริมสร้างนิสัยรักการออมเงิน ประหยัด

3.3 รัฐบาลควรเปิดคลินิกทางการเงินเพื่อให้คำแนะนำเรื่องการออมเงินและการปรับ สภาพหนี้สิน เพื่อให้บริการคำแนะนำเรื่องปัญหาหนี้สินของครู จัดโครงการสัมมนาแก่ครูทั่ว ประเทศเพื่อให้ความรู้ และจัดทำคู่มือเกี่ยวกับคำถาม-ตอบในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

3.4 ครูควรหารายได้เสริม เช่น การสอนพิเศษ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2558). สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2558, จาก http://www.cad.go.th/ewt_news.php?nid=14319.
- กัณฑ์ อินทวงศ์. (2554). *แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สึนครูที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพมหานคร : ฐานข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- กาญจนา พูลแก้ว. (2544). *พฤติกรรมก่อนหน้าและความสามารถในการชำระหนี้สินที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตรวจชั้นประทวน ในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- เกศกาญจน์ บุญเพ็ญ ขวาคมชัดลึก วิกฤตหนี้ครู เปิดทางรอดด้วย "วิถีพอเพียง". (2560) สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2560, จาก <http://www.komchadluek.net/news/edu-health/256074>.
- เจริญ ภูวิจิตร. (2550). *นวัตกรรมการบริหารงานบุคคล แนวคิดและการบริหารจัดการครูยุคใหม่*. วารสารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 28-12.
- ดาว นามบัณฑิต. (2542). *การศึกษาสภาพหนี้สินและความคิดเห็นต่อแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สึนของข้าราชการครูสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ทิพพาสรี อินทะกุล. (2547). *การศึกษามูลเหตุภาวะหนี้สินและความต้องการในการแก้ไขปัญหานี้สึนของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในโครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหานี้สึนข้าราชการครู*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.
- ธิดา วองวันดี. (2550). *การวิเคราะห์ภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจกรณีศึกษาข้าราชการตำรวจในสังกัดส่วนกลาง*. (การศึกษาระดับปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- นเรศ ราชจิริต. (2551). *พฤติกรรมการบริโภคของครูที่มีหนี้สินในจังหวัดพะเยามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคของครูที่มีหนี้สินในจังหวัดพะเยา*. (การศึกษาระดับปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

- นันทรัตน์ จิโรภาส. (2552). *ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์, สงขลา.
- เยาวพา คำฟู. (2555). *ภาวะหนี้สินของข้าราชการ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์. (การศึกษาอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย นเรศวร, พิษณุโลก*.
- ศิริวรรณ คงศิลา. (2552). *ภาวะหนี้สินของข้าราชการกรุงเทพมหานคร :กรณีศึกษาข้าราชการ กรุงเทพมหานครสังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน ทวีวัฒนา และบางกอกน้อย*. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ).
- ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตครู. (2554). *สภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครู บุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมนึก ปฏิปทานนท์. (2550) การพัฒนาวิชาชีพครูสังคมศึกษาโดยการวิจัยปฏิบัติการในชั้น เรียน,” *วารสารพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต*, 1, (2) (กรกฎาคม-ธันวาคม 2550), พนม พงษ์ไพบูลย์, การศึกษาปีที่ 5 ของชีวิต (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา,2540), 9-10. 4 นาริรัตน์นาครินทร์, ครูบ้านนอก. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2558, จาก <http://www.kroobannok.com>.
- สมมาตุ มหารักษ์. (2545) ภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2545. *วารสาร ศึกษาศาสตร์*. 16, 108 -225.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2557) *บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาจิตใจ*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา. Tubtib Kokyai *ครูยุคใหม่ ใส่ใจIT*. สืบค้นเมื่อ 13 มกราคม 2557, จาก <https://sites.google.com/site/krutubtib/khru/khwam-sakhay-khxng-khru>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อกำเนิดของครูชั้นประถมศึกษา ในเขต อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวรุ่งทิวา เนตร หิน นักศึกษาปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อให้ทราบถึงการก่อกำเนิด ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อกำเนิด และแนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อกำเนิดของครูชั้นประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการกรอกแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง และตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ซึ่งคำตอบที่ได้รับจากท่านในครั้งนี้จะนำไปวิเคราะห์ในการทำวิทยานิพนธ์ โดยคาดหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาครู รวมถึงผู้ที่สนใจทั่วไป ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม และข้อมูลของท่านจะได้รับการรักษาเป็นความลับ ซึ่งจะไม่กระทบต่อสถานภาพของท่าน และหน่วยงานแต่ประการใด

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การก่อกำเนิดของครู

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อกำเนิดของครู

ตอนที่ 4 แนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อกำเนิดของครู

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากทุกท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้ทำการวิจัย

รุ่งทิวา เนตร หิน

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตรงตามความเป็นจริง

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. อายุ ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี

2. ตรี

3. ปริญญาโท

4. สูงกว่าปริญญาโท

4. รายได้ของท่านต่อเดือน (รวมเงินทุกประเภท) บาท

5. อายุงาน/อายุราชการ ปี

6. สถานภาพสมรส

1. โสด

2. สมรส (จดทะเบียน)

3. แยกกันอยู่/หม้าย/หย่า

7. อาชีพคู่สมรส

1. รับราชการ

2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ

3. ค้าขาย

4. ทำงานบริษัท

5. แม่บ้าน/พ่อบ้าน

6. อื่นๆ ระบุ.....

8. รายได้คู่สมรสทั้งหมดต่อเดือน (รวมเงินทุกประเภท) บาท

9. จำนวนบุตร คน

10. บุตรของท่านกำลังศึกษาอยู่หรือไม่

ไม่ศึกษา

ศึกษาในระดับ.....

11. ท่านมีรายจ่ายเกี่ยวกับการศึกษาบุตรเฉลี่ยต่อเดือน บาท/เดือน

ตอนที่ 2 การก่อหนี้สินของครู

ชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ปัจจุบันท่านมีหนี้สินหรือไม่ และเป็นจำนวนเงินเท่าไร
 1. ไม่มี
 2. มีรวม บาท
2. ประเภทของหนี้สิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 1. ที่อยู่อาศัย
 2. ยานพาหนะ
 3. การอุปโภคบริโภค (สินค้าเงินผ่อน)
 4. การศึกษา
 5. การลงทุนทำธุรกิจ
 6. ใช้จ่ายส่วนตัว
 7. ค่ารักษาพยาบาล
 8. อื่นๆ โปรดระบุ
3. จากข้อ 2 อะไรเป็นเหตุจูงใจให้ท่านตัดสินใจก่อหนี้สิน

☐ 1. รายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย	☐ 2. ความจำเป็น
☐ 3. ความต้องการส่วนตัว	☐ 4. ต้องการมีให้ทัดเทียมกับสังคม
☐ 5. สร้างความมั่นคงให้กับตนเอง	☐ 6. อื่นๆ โปรดระบุ
4. ท่านมีหนี้สินจากแหล่งการเงินที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 1. สหกรณ์ออมทรัพย์ครู
 2. โครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ปัญหาหนี้สินครู
 3. ธนาคารของรัฐ ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย และธนาคาร
อาคารสงเคราะห์
 4. ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ
 5. บุคคลทั่วไป
 6. อื่นๆ ระบุ
5. ท่านผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน บาท

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการก่อกวนนี้สินของครู

ให้ท่านอ่านหัวข้อข้างล่างนี้แล้วสำรวจว่าในระยะเวลาประมาณ 6 เดือนที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นกับตัวท่านบ้าง ถ้าเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นกับตัวท่าน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ตรงช่องตามที่ท่านประเมิน โดยแต่ละช่องตามตัวเลขมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีผลกระทบมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีผลกระทบมาก
- 3 หมายถึง มีผลกระทบปานกลาง
- 2 หมายถึง มีผลกระทบน้อย
- 1 หมายถึง มีผลกระทบน้อยที่สุด

ข้อ	ปัจจัยที่ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สิน	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	สำหรับ ผู้วิจัย
	1. ด้านร่างกาย						
1.	ท่านรู้สึกเหนื่อยล้า อ่อนเพลีย ไม่กระฉับกระเฉงใน การปฏิบัติงาน						
2.	ท่านรู้สึกกล้ามเนื้อตึงตามคอ ไหล่ หลัง ปวดเมื่อย ที่คอ ในขณะที่ปฏิบัติงานหรือทำการสอน						
3.	ขณะปฏิบัติงานท่านเคยปวดหัวข้างเดียว หรือปวด บริเวณขมับทั้ง 2 ข้าง						
	2. ด้านจิตใจ						
4.	ท่านมักขาดสมาธิในการปฏิบัติงาน						
5.	ท่านรู้สึกท้อแท้ สิ้นหวังหดหู่ใจ ซึมเศร้าบ่อยๆ						
	3. ด้านสังคม						
6.	ท่านขาดขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่						
7.	ท่านอุทิศเวลาให้ราชการน้อยลง						
8.	ท่านไม่สามารถวิเคราะห์ และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จากการปฏิบัติงานได้						
9.	การปฏิบัติงานของท่านมีข้อผิดพลาด และล่าช้า						
10.	ท่านใช้เวลาราชการบางส่วนเพื่อแก้ไขปัญหาภาวะ หนี้สินของท่าน						
	4. ด้านเศรษฐกิจ						
11.	ภาระหนี้สินของท่านมีผลกระทบต่อการเงินใน ครอบครัว						
12.	หลังจากหักชำระหนี้สิน เงินเดือนท่านเหลือไม่ เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน						
13.	กรณีที่มีเงินเดือนเหลือไม่เพียงพอ หลังจากหักชำระหนี้ ท่านจำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพื่อมาใช้จ่ายในครอบครัว						
14.	ท่านต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยการลด ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค						
15.	ท่านต้องชะลอการซื้อเครื่องอำนวยความสะดวก ต่างๆ เช่น รถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ						

ปัจจัยด้านพฤติกรรมที่มีส่งผลกระทบต่อการมีภาวะหนี้สิน

ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสี่เหลี่ยม () ของคำตอบในแต่ละข้อตามความเป็นจริง

1.1 พฤติกรรมการบริโภคอาหาร

(1) โดยส่วนใหญ่อาหารประจำวันที่ท่านรับประทานที่บ้านได้มาจาก

☐ 1. ปรุงอาหารเอง	☐ 2. ซื้ออาหารสำเร็จรูป
☐ 3. อาหารปิ่นโต	☐ 4. อื่นๆ ระบุ.....

(2) ท่านจ่ายเงินสำหรับอาหารรับประทานที่บ้านวันละเท่าใด

บาท

(3) ท่านรับประทานอาหารนอกบ้านบ่อยแค่ไหน

☐ 1. ไม่เคยเลย	☐ 2. ทุกวัน
☐ 3. สัปดาห์ละวัน	☐ 4. สัปดาห์ละ 3-5 วัน
☐ 4. ไม่แน่นอน	

(4) ประเภทร้านอาหารที่ท่านชอบใช้บริการบ่อยที่สุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ฟาสต์ฟู้ด/อาหารจานด่วน	☐ 2. ร้านอาหารบุฟเฟต์
☐ 3. ร้านอาหารตามสั่ง/ร้านทั่วไป	☐ 4. ภัตตาคาร/ร้านอาหารขนาดใหญ่
☐ 5. ศูนย์อาหาร	☐ 6. สุกี้/หมูกระทะ
☐ 7. สวนอาหาร	☐ 8. อื่นๆ ระบุ.....

(5) ทำจ่ายเงินสำหรับการรับประทานอาหารนอกบ้านครั้งละเท่าใด..... บาท

2.2 พฤติกรรมการเที่ยวเตร่

(1) ค่าใช้จ่ายเมื่อท่านไปเที่ยวสถานที่ต่างๆ (ต่อครั้ง)

บาท

2.3 พฤติกรรมการซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน

(1) ในระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมาท่านซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อนหรือไม่

☐ 1. ไม่เคยซื้อ	☐ 2. ซื้อ

(ถ้าตอบว่าไม่เคยซื้อให้ข้ามไปตอบตอนที่ 4 แนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อหนี้สินของครู)

(2) สินค้าประเภทไหนบ้างที่ท่านซื้อด้วยระบบเงินผ่อน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. รถยนต์	☐ 2. จักรยานยนต์
☐ 3. โทรทัศน์	☐ 4. วีดีโอ/สเตอริโอ
☐ 5. คอมพิวเตอร์	☐ 6. ตู้เย็น
☐ 7. เครื่องซักผ้า	☐ 8. เครื่องดูดฝุ่น
☐ 9. เครื่องทำน้ำอุ่น	☐ 10. เครื่องปรับอากาศ
☐ 11. โทรศัพท์มือถือ	☐ 12. อื่นๆ ระบุ.....

(3) เมื่อรวมสินค้าทั้งหมดแล้ว ท่านมีรายจ่ายเงินผ่อนต่อเดือนเฉลี่ยเท่าใด..... บาท

ตอนที่ 4 แนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อหนี้สินของคุณ

1. ท่านคิดว่าภาระหนี้สินที่ท่านกำลังประสบอยู่ มีสาเหตุมาจากอะไร และเพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าภาระหนี้สินที่ท่านกำลังประสบอยู่สามารถแก้ไขได้หรือไม่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่า ภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขหรือช่วยเหลือ ปัญหาภาระหนี้สินของท่านอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่า จะเสนอแนวทางแก้ไขปัญหานี้สินอย่างไร

.....

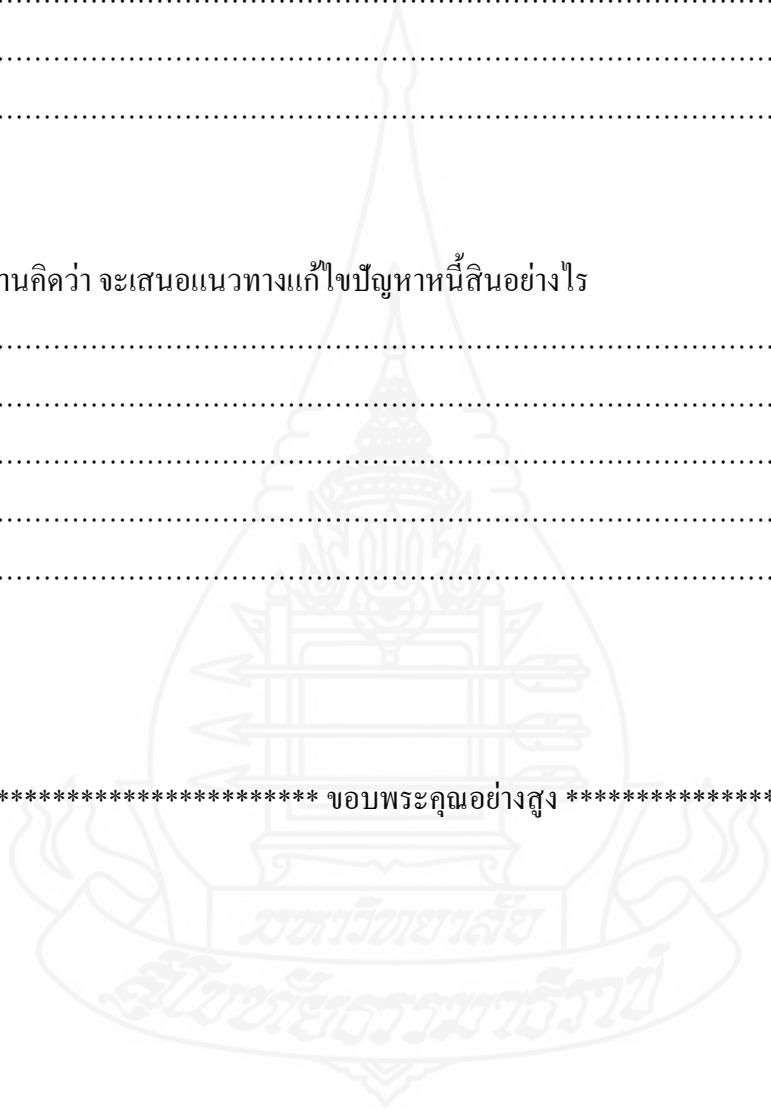
.....

.....

.....

.....

***** ขอขอบคุณอย่างสูง *****

ภาคผนวก ข

ผลการทดสอบ T-test


```

REGRESSION
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT loan

/METHOD=ENTER gen age edu inc job1 sta job2 inc2 son eduson cosson loan1.
    
```

Regression

Notes

Output Created		25-พ.ย.-2560, 10 นาฬิกา 2 นาที
Comments		
Input	Data	C:\Users\Administrator\Desktop\Thesis\Run_SPSS\sec2.sav
	Active Dataset	DataSet1
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	320
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on cases with no missing values for any variable used.
Syntax		REGRESSION /MISSING LISTWISE /STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA /CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10) /NOORIGIN /DEPENDENT loan /METHOD=ENTER gen age edu inc job1 sta job2 inc2 son eduson cosson loan1.
Resources	Processor Time	00 นาฬิกา 0 นาที
	Elapsed Time	00 นาฬิกา 0 นาที
	Memory Required	6188 bytes
	Additional Memory Required for Residual Plots	0 bytes

[DataSet1] C:\Users\Administrator\Desktop\Thesis\Run_SPSS\sec2.sav

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	loan1, age, gen, job2, edu, inc2, sta, son, job1, cosson, eduson, inc ^a		Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: loan

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.468 ^a	.219	.189	5.67238E5

a. Predictors: (Constant), loan1, age, gen, job2, edu, inc2, sta, son, job1, cosson, eduson, inc

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2.776E13	12	2.313E12	7.190	.000 ^a
	Residual	9.878E13	307	3.218E11		
	Total	1.265E14	319			

a. Predictors: (Constant), loan1, age, gen, job2, edu, inc2, sta, son, job1, cosson, eduson, inc

b. Dependent Variable: loan

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	-315684.378	289459.976	.000	-1.091	.276
	gen	5981.825	82222.683	.004	.073	.942
	age	-5391.104	4763.559	-.095	-1.132	.259
	edu	-90207.129	46084.283	-.109	-1.957	.051
	inc	9.233	10.295	.106	.897	.370
	job1	2585.370	4184.956	.048	.618	.537
	sta	9966.186	75519.879	.010	.132	.895
	job2	-1431.320	22419.930	-.003	-.064	.949
	inc2	-24.443	10.754	-.266	2.273	.024
	son	90355.330	64272.723	.132	1.406	.161
	eduson	1280.324	67851.803	.002	.019	.985
	cosson	-25.243	10.611	-.232	-2.379	.018
	loan1	395905.954	73020.729	.285	5.422	.000

a. Dependent Variable: loan

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวรุ่งทิwa เนตรหิน
วัน เดือน ปีเกิด	12 มีนาคม 2532
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ พ.ศ.2554
สถานที่ทำงาน	บริษัทระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
ตำแหน่ง	วิศวกรซอฟต์แวร์และดูแลระบบจัดเก็บค่าโดยสารอัตโนมัติ

